

www.libtool.com.cn

E Libris

Arturi S. Napier.

27364

XE 101 C0C

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

MONITVM.

Impressarii iam versant libellum, cui titulus SEINTE MAR-
HARETE þE MEIDEN ANT MARTYR; carmina duo Anglica
adhuc inedita comprehendet, quorum alterum rhythmo alliterativo
circa A.D. 1230, alterum seculo decimo quarto scriptum videtur.
Vtrumque ex hac vetustiore PASSIONE conversum.

www.libtool.com.cn

NARRATIVNCVLÆ

ANGLICE CONSCRIPTÆ.

DE PERGAMENIS
EXSCRIBEBAT NOTIS ILLUSTRABAT
ERVDITIS COPIAM

FACIEBAT

T. OSVALDVS COCKAYNE M.A. CANTAB.

VENALES APVD
IOHANNEM R. SMITH SOHO SQUARE

MDCCLXI.

www.libtool.com.cn

AD LECTOREM.

Libelli qui primum obtinet locum titulus e libris Latinis desumptus est. Secundo autem ipsum argumentum nomen subiecit. Vidi etiam in bibliotheca Collegii Div. IOHANNIS apud Cantab. librum manu scriptum sæculi, uti censeo, decimi quarti, cui titulus supra scriptus MIRABILIA ORIENTIS, quem cognationem aliquam cum hoc nostro habere excerpta aliquot demonstrabunt.

2 "India tera magna est bis habens estate[m] bis fruges coligunt in anno arbores habet foliis nudas et tante altitudinis vt vix possint sagittari fœcunda est hæc tera auro et elephantibus piper fert (?) hæc tera cinnamomum et calamum atque de herbis est loquendum.

5 Agrophagite homines sunt indiæ vnum oculum habentes in fronte habitatores iuxta flumen phison indiæ nunquam comedunt atque viuunt odore.

9 In tera libie sunt homines et vocantur lemnie nati sunt sine collo et capite habentes oculos in vtroque humero os vero in pectore.

15 Apud Garamantes fons habetur in nocte feruet in die alget tam calidus est fons in nocte quod nunquam es

tangere tam frigidus est in die vt nullus de eo potest bibere mirum est quod in tam breui tempore tam dissonam habet varetatem.

28 In India arbores duo sunt solis et lunæ que flent et locuntur atque dant responsa sicut fecerunt alexandro magno atque gnarus spiritibus earum sacerdos unde potest annis 4444."

DE GENERATIONE HOMINVM pars est tractatus de natura, cuius sunt etiam quæ sæpius citantur "De Solstitio" "De Æquinocio." MAMBRES MAGICVS ad calcem libelli de Orientis Mirabilibus inveni.

DABAM MARIDVNI ID. AVG. MDCCCLXI

IN HOC VOLVMINE

CONTINENTVE

Præfatio	pag. iii
1. EPISTOLA ALEXANDRI AD MAGISTRVM SVVM ARISTOTELEM DE SITY INDLE	1
2. DE REBVS IN ORIENTE MIRABILIBVS.....	33
3. PASSIO SANCTÆ MARGARETÆ VIRGINIS	39
4. DE GENERATIONE HOMINVM EXCERPTVM	49
5. MAMBRES MAGICVS	50
6. Notæ in Epistolam Alexandri	67
7. Variæ Lectiones in Orientis Mirabilia	76
8. Notæ in Orientis Mirabilia	78
9. Notæ in Passionem Sc. Margaretæ	80
10. Notæ in Generationem Hominum	87
11. Notæ in MAMBRES MAGICVS	87

www.libtool.com.cn

EPISTOLA

ALEXANDRI AD ARISTOTELEM.

MS. Cott. Vitellius, A. XV.

Folio 104.

*A collation of this piece
by Holder, Anglia i, 507
The entire text printed
Anglia IV, 139 (Baskerville).*

- ÐER IS SEO LESETENIS
alexandres epistole þær miclan cýnin-
zer 7 þær mæran macedoniscan þone
he ppat 7 jende to aristotele his magy-
5 tne be zetetenisse indie þære miclan
þeode 7 be þære ridgalnisse his iðfat[a]
7 his forpa þe he geond midðangeard ferð.
Erap he þur fora ærest in fruman þær
epistole. Simle ic beo gemýndig þe. efne
10 betpeoh tpeondan fneccnisse una ge-
peohta. þu min se leofesta laneop 7 efne
to minne meder 7 zepýrtrum. þu me eart
se leofesta fneonð. Ond forþon þe ic þe
piste pel zetýðne in pirdome. þa zefohte
15 ic forþon to þe to putanne be þam peod-
londe. indie. 7 be heofones zetetenissum
7 be þæm unumdum cýnnum næðrena
7 monna. 7 pildeora. toþon þ hæt hpygo
to þære onzetenisse þissa minra
20 þinga þin zelir 7 glenzita zeþeode peoh

Folio 104. verso.

- [in] þe reo Ʒepýlde Ʒleapnīr Ʒ ſnýttrō nanīƷer
 [f]ultumer abæðeð ſio lār þær ſihter. hƷæþene
 ic polde ꝥ þu mine dæðe onƷeate. þa þu luƷarƷ
 þa þīnƷ þe unƷereþene mið þe ſionð. þa ic in
 5 [in]ðie Ʒereah þurh monīƷrealð Ʒepīn Ʒ þurh
 [mī]cle ſƷecennīƷre mið Ʒneca heſiƷe þa ic þe
 [ſiſ]ie Ʒ cýþe. Ʒ æƷhƷýlc þara īſ ſƷýðe ſýnðerlice
 Ʒemýnðum to habbanne aƷteſi þæſe ſiſan
 [þ]e ic hit oƷerſeah. Ne Ʒelýfde ic ænīƷer mon-
 10 neſ ƷereƷenum ſƷa ſela punðſlicſna þīnƷa ꝥ hit
 ſƷa beon mihte ær ic hit ſelf minum eazum
 ne Ʒerape. ðeo eorðe īſ to punðſienne. hƷæt
 heo æreſt oþþe Ʒoðna þīnƷa cenne. oððe eft
 þara ýfelſa þe heo þæm ſceapīƷenðum īſ æteoreð.
 15 Ðio īſ cennenðe þa ſulcuþan Ʒ pecƷa oran Ʒ
 punðerlice Ʒýhta þa þīnƷ eall þæm monnum
 þe hit Ʒereoð Ʒ ſceapīƷað þæron uneþe to Ʒe-
 riſanne for þæne miſſenlicnīƷre þara hiopa.
 Ac þa ðīnƷ þe me nu in Ʒemýnð cumað æreſt
 20 þa ic þe ſƷiſte. þý læſ on me mæƷe iðel ſƷellunƷ

Folio 105.

- oþþe ſconðlic leaƷunƷ beon Ʒerſtæleð. hƷæt
 þu eac ſýlſa conſt þa Ʒecýnð mineſ modeſ mec
 a Ʒepunelice healdon ꝥ ƷemīnƷe roðer Ʒ ſihter.
 Onð ic ſƷerhlicor mið Ʒorðum ſæƷðe þonne hie
 5 dæðum Ʒeðon þærun. Nu ic hƷæþne Ʒelýhte
 lyfe ꝥ þu þar þīnƷ onƷete ſƷa þu me ne tal[īƷe]
 oſiht Ʒelpan Ʒ ſecƷan be þæne micelnīƷre un[er]
 Ʒepīnneſ Ʒ compeſ. Forðon ic oft ſiſete Ʒ pol-
 de ꝥ hýra læſ þæne ſƷa Ʒepīnſulſa. Ic ðær
 10 þoncuƷe ðo Ʒneca heſiƷe Ʒ ſƷýðorſt þæm
 mæƷene þæne iuƷuþe Ʒ þæm unforſƷýþðum

unum peorode. Forþon on ierum þingum hie
 me mid þæron 7 on þæm earfeðum nō fram
 buzon. ac hie on þæne gefylde mid me ā
 15 punedon ꝥ ic pær nemneb ealra kýninga
 kýning. þara peorðmýnta bliſa þu min re
 leofa lafeop. Ond ic nu þar þing ƿrite to
 þe gemænlice 7 to olimphiade. minre
 meber 7 minum gefruftum forþon incer
 20 luſu ſceal beon romod gemæne 7 gif hit

Folio 105. verso.

[oþe]n bið þonne æteapeft þu læſſon þonne ic
 ær to þe gelyfde. On þæm ærrum gefru-
 tum þe ic þe ſende ic þe cýrde 7 zetacnode be
 [þ]ære aſpungſiſſe ſunnan 7 monan 7 be tungla
 5 . . . um 7 gefetenſſum 7 be lýfte tacnungum.
 ſingeall ne mazon elcor beon buton mi-
 nre gemýnde ſpa zeendebýrdeb. 7 ſore
 [ſt]ihtod. Ond nu þar nýpan ſpel ic þe ealle in
 [ca]rtan aƿrite. ðonne þu hie næde þonne
 10 ƿite þu ꝥ hie ealle ſpýlce pæron. Ðpa þam
 gemýndum gedafenode þinſ alexandſer
 þe to ſendanne. On mauf þæm monþe
 peſſea ſe kýning dapiun æt zande þære éa
 pe hine oforcpomon. 7 ofeſſſýðdon 7 uf þær
 15 in onpealb geflogon eal hiſ londſice. Ond
 pe þær ſettan 7 zeendebýrdebodun ure ze-
 neſan þæm earþeodum 7 monezum cýnelicum
 peorðmýndum pe pæron gefelzode. On þæm
 ærron epiſtole ic þe ꝥ ſæzde 7 þý læſ þæt
 20 eop ſeo ſæzen monſealbliſon biþ onþuhte

Folio 106.

to ƿritanne. Ic þa pille ſpa bæton 7 þa ſecgon

- þe nu ðær gepurdon. On iulij monðe on þæ[m]
 ytemeƿtum ðazum þær monðer pe cƿomon in in-
 die lond in ƿarƿacen þa ƿeope. Onð pe þa [m]b
 5 ƿunðerlicne hƿeðniƿre ƿonnum þone cýni[nɔ]
 oƿerƿomon 7 oƿerƿýððon. Onð pe ealle hiƿ
 þeode on onƿalð onƿenzon. 7 þæm lonbe pe p[æ-]
 non monezum cýnelicum ƿeolum zeƿeorðode
 ac ic ƿolbe þ þu þa ðing onzeate þa ðe ƿeorð[e]
 10 ƿindon in zemýndum to habbanne. æreƿt ic þe
 ƿrite be þære unapimeðlican menzeo hiƿ
 ƿeoreðer. þær ƿær buton unapimeðlican ƿe-
 þum. ƿixtene þurend monna. 7 eahta hund
 eoreðmanna ealle mið hepe zeatƿum ze-
 15 zereðe. 7 pe þa þær zenoman ƿeoreþ hund
 elpenda. 7 on þam uƿan ƿeodon zepæpnobe
 ƿeýttan. 7 þa toƿnaƿ 7 þa ƿeýlƿaƿ on him
 bæron þa elpendaƿ þe ða bynƿiƿgon onƿto-
 ðan æfteƿ þon pe ða cýnelican buƿh ƿonƿer
 20 mið upum ƿæpnum meðdon. Onð hiƿ healle

Folio 106. verso.

- [ɔ] cýnelican zereƿto hiƿ ƿceapeðon þaƿ ƿæ[n-]
 [o]n ɔýlðene columnan ƿƿiðe micle 7 tƿu[m-]
 [l]ice 7 ƿæƿte. ða ƿænon unmetlice ɔneate
 he[ah]niƿre upp. ðara ƿær þe pe zepumdon
 5 [þ]æm zemete cccc. þa ƿazaƿ ƿænon eac
 [ɔýl]ðne mið ɔýlðnum þelum anæglebe ƿin-
 [ɔne]ƿ þicce. Mið þý ic ða ƿolbe zeopnlicop
 þing zereon 7 ƿurðon eode þa zereah ic
 [ɔ]ýlðenne ƿingearð tƿumlicne 7 ƿæƿtlic-
 10 [n]e. 7 þa tƿiƿo hiƿ honzodon zeonð þa colum-
 nan. ða ƿunðnobe ic þær ƿƿiðe. ƿænon in þæm
 ƿingearðe ɔýlðenu leaƿ 7 hiƿ hon 7 hiƿ ƿæƿt-
 [m]aƿ ƿænon cƿiƿtallum 7 ƿmaƿazbuƿ eac þ

15 ȝimcȝn mið þæm cniſtallum inȝemonȝ
 honȝode. Ðiſ bſȝðbunar ȝ hiſ heahcleoſan
 ealle ƿæron eoſcnan ſtanum unionibur
 ȝ canbunculiſ þæm ȝimcȝnnum ſſiðarſ
 ȝeſſætpode. Uton hie ƿæron elpenð-
 banum ȝeſoſhte þa ƿæron punðerlice
 20 f[age] ȝ ƿæȝene ȝ cȝpneſſur ſȝȝe. ȝ lau-

Folio 115. ex alieno loco huc retracto.

. . ce hie utan ƿſeðeðon. ȝ ȝȝlðne ſȝȝa
 hie uton ƿſeðeðon ȝ aſſaþene ðan in ȝe-
 monȝ ſȝeðon. ȝ aſimeðlicu ȝolðhoſð
 þær ƿæron inne ȝ ute ȝ moniȝſealðlicu
 5 hie ƿæron ȝ miſſenlicſa cȝnna. ȝ moniȝ[e]
 ſatu ȝimmirſu ȝ cniſtalliſce ðſȝnc-
 ſatu. ȝ ȝȝlðne ſeſſſar ðær ƿæron ſoſð-
 boſenne. ſelðon ƿe þær æniȝ ſeolſoſ ſun-
 ðon. Ðiðþan ic þa me hæfðe þaſ ſiȝ eal[le]
 10 be ȝeſealðum. þa ƿilnoðe ic indeum inn-
 ƿearðe to ȝeſeonne. ða be cſom ic on
 canſiam þ londi mið ealle mine heſiȝe.
 þa ƿær ðær ſeo ƿæſtmbenenðeſte eoſþe
 ðær þeodlonðeſ. ȝ ic ſſiðe punðſaðe þa ȝe-
 15 ſælȝneſſe þæſe eoſðan ȝ ic ſſiðe punð-
 ſaðe þa ȝeſælȝneſſe þæſe eoſðan ȝ ic
 eſne ȝeſeonde in minum mode ȝeoſn-
 licoſ ða londi ſceapȝgean ƿolðe. þa ſæȝ-
 ðon uſ ða biȝengean þæſ lonðeſ þæt
 20 ƿe uſ ƿaſniȝan ſcolðon ƿið þa [ate-]

Folio 115. verso.

[1]ice cȝnð næðſena ȝ hſiſſa ƿilðeoſa þȝ.
 . . onða beſſomon. þæſa mænego in ðiſſum
 ðunum ȝ ðenum ȝ on ƿuðum ȝ on ſelðum eaſðȝgeað

- 7 in ʀtan holum hie ſelpe ʒiglað. Ac hƿæþpe
 5 [m]a ic polbe þæm ʀnecnan ƿege 7 ʀiðƿatum
 ʀoepan. ðonne þæm gehyloþum ƿegum to ðon
 [þ]one fleonðon. ƿorþum. of þæm ʒefeohete. þ
 [ic] hine ʒemette ær he on þa ƿertenu miððan-
 ʒearðeſ ʒeſluge. Ic me ða mið ʒenom. cc.
 10 laðþeopa. 7 eac. l. þe ða ʒenþan ƿeƿar cuðan
 þara ʀiðƿato. ða ʀeþbe ƿe in aƿurteſ monþe
 þurh þa ƿeallenðan ʀonð. 7 þurh þa ƿæðlan
 ʀtope ƿætneſ. 7 ælcepe ƿætcan. 7 ic meðe
 ʒehet þæm uſ cuþlice ʒelæððon þurh þa
 15 uncuðan land. indie 7 mec polbe mið mi-
 ne hepiſe on ʀunð ʒelæððon. in ƿatruacen
 þ loñð 7 ʀiðart ic ƿilnabe þ hie me ʒelæð-
 ðon to þam ðioſlum ʒoðþeþpýrhtum.
 ða þonne ƿunðerlice of ʀunnan tpeop-
 20 cýnne 7 of hiſ leaſum 7 of hiſ flýſe. þæſ

Folio 116.

- tpeopeſ ʀpunnon 7 ʀpa eac to ʒoðe pebbe
 ƿæſon 7 ƿorhtan. ac hie þa lonðliode tiolode
 ma uſpa ʀeonda ƿillan to ʒeſſemmanne
 þonñe urne. ʀorþonþe hie uſ ʒelæððon
 5 þurh þa lonð þe þa unapeſneðlican cýn næð-
 ƿena 7 hriſpa ƿilðeopa in ƿæron. ða onƿeat
 ic ſelſa 7 ʒefeah of ðæle þ me þa eaſſeðu
 becpoman : For þon ic ær ʀorlet 7 ne ʒý[m-]
 ðe þara nýtlicpa ʒeþeahhta minpa ʀneon[ða]
 10 7 þara monna þe me þ lozon þ ic þæm ƿegum
 ʀeþbe : ða beheað ic minum þegnum 7 hie
 het þ hie mið heopa ƿæpnum ʒeþeden. 7
 mið þý hepiſe ʀorðſeþðon. 7 hie eac ʀpýlce
 þ min ƿeopð 7 þa mine þegnar 7 eal min heſ
 15 ʒolðeſ 7 eopcnan ʀtane þ hie ʒeherƿað. 7 ʒe-

numen hæfðon micel gemet mid him pægon
 7 læddon. for þon hie pendon 7 onðreðon
 7if hie hit behindon forleton þ hiora fýnd
 hit þonne ðeazollice zenomon 7 onpeȝ
 20 aleddon. Onð efne ȝrīðe þa mine þeȝnar

Folio 116. verso.

[ȝ] min peorob pær ȝepelȝob þ hie uneðe
 [e]alle þa býrðene pær ȝolber mid him abe-
 [r]an 7 alæðan meah-ton. Spelce eac heora
 pæpena noht lýtel býrðen pær for þon
 5 eal heora pæpenu þæra minra þeȝna. 7
 ealles mines peoreber 7 hepȝes ic hie mid
 [ȝ]ýlðenum þelum beþȝricean. Onð eall
 [m]in peorob pær on þa ȝelicneȝre tunȝler
 [o]ððe ligite for þære micelnȝre pær ȝolber
 10 [h]it ȝcan 7 beþhte. foran ȝpa ýmb me
 [u]ton mid þȝýmme 7 heþebeacen 7 reȝnar
 beforan me læddon. Onð ȝpa micel pun-
 dor 7 pæferȝien pær mines peoreber on
 pæȝernȝre ofen ealle ofne þeobkýningas
 15 þe in midðangeapde pæron : ða ȝceapebe
 ic reolfa 7 ȝereah mine ȝeȝælineȝre 7 min
 puldor 7 þa fȝomnȝre minre iugude
 7 ȝeȝælnȝre mines lȝes þa pær ic hȝæt
 hȝuȝo in ȝeȝean in minum mode aha-
 20 pen. ac ȝpa hit of ȝeȝæleð on þæm

Folio 117.

ȝelpan þingum 7 on þæm ȝeȝunðrum þæt
 ȝeo pȝind 7 ȝio hiof hie of-ton cȝrpeð. 7
 on ofen hȝon fe[r]ð. þa ȝelomp ur þæt pe
 pȝrðon earfoðlice mid þȝurte ȝeȝpenc-
 5 te 7 ȝeȝæcte. ðone þȝurte pe þonne ear-

- roðlice abæron 7 apærndon. þa pær haten
 reſerur min þegn. funde þa pæter man [i]um
 holan 7tane 7 þa mið ane helme hlob hi[ɛ]
 7 me to bnohte. 7 he 7ylfa þurrti pær 7e
 10 min þegn. 7 hpæpne he 7pīðon mineſ feoper
 7 7e7ynto pīlnabe þonne hiſ ſelſer. þa he
 þa þ̅ pæter me to bnohte 7pa ic ær 7æ7ðe
 þa het ic min peopod 7 ealle mine buzuþe
 to-ſomne. 7 hit þa beſonan heopa ealpa
 15 onſyne neðer azeat. þ̅ læſ ic ðrunce
 7 þone minne þegn þurrti 7 minne hepe
 7 (*rasura*) ealne þe mið me pær. Ond ic þa
 beſonan him eallum hepebe ſeſer
 ðæbe þær mineſ þegner. 7 hine beſona[n]
 20 hioſa ealpa onſione mið ðeoppeopðum

Folio 117. verso.

- 7yfum 7e7eapebe ſop ðære ðæbe. Ond þa
 mið þ̅ þe þ̅ min peopod 7eh̅nted 7 7e7alleb pær
 þa ſendon pe ſopð þ̅ pege þe pe ær ongunnon.
 ða næſ long to þon in þæm peſtenne þ̅ pe to ſu[m-]
 5 ne eā croman on þære eā oppe 7tod hpeod
 7 pīr tpeop 7 abieſ þ̅ tpeopc̅n ungemetlicne
 7p̅to 7 miceln̅77e þ̅ cl̅pe peox 7 p̅ðode.
 [p]a pe to þære eā croman. ða het ic ſop ðæm
 [un]apeſneðlican þurrti þe meſelfum 7etenze
 10 pær 7 eac eallum minum hep̅ze 7 þæm n̅tenum
 þe uſ mið pæron mine 7̅p̅ð neſtan 7 pīcian
 mið þ̅ pe ða 7epicod hæfðon ða polbe ic minne
 þurrt lehtan 7 celan. þa ic þ̅ pæter be7gðe
 ða pær hit bitep̅ne 7 7p̅p̅ne to ðp̅ncanne
 15 þonne ic æp̅ne æniz oðer be7gðe. 7 nopþer
 ne hit 7e mon ðp̅ncan meahte ne hiſ æniz
 neāt onbitan ne meahte. þa pær ic 7p̅ðe

on minum mode zenerped for ðæm dumbum
 [u]ytenu. for þon ic wite þ men yfelicor
 20 meahdon pone þurht afeþnan þonne þa

Folio 118.

nietenu. pær þæra feðerfota nietena mi-
 cel mænigeo mid me. ⁊ micel mænigeo el-
 penða þa þe gold pægon ⁊ læddon. ungemet-
 licne micelnisse. ðurh ⁊ tpa þurhenda hor-
 5 fa ⁊ cccc. buton þæm eorþeda. ⁊ xx. þurh[ba]
 feþena. þonne pær þurhbe healt þurhenda mula
 ðe þa reamar pægon. ⁊ xxx. þurhenda eal
 farena ⁊ oxna þa ðe hþæte bæron tpa þu-
 renða olpenða. fī: hund hnyðra þara þe mon
 10 dæghramlice to mete dýðe. pær unrum
 getæl eac þon on horrum ⁊ on mulum ⁊ on
 olpendum ⁊ on elpendum ungemetlice
 mænigeo ur æfter feþe. ealle þa pæron
 mid unafeneþlice þurhte zerpencte
 15 ⁊ zeræcte. ða men þonne hþilum hie þa
 ren zeloman liccoda hþilum hie ele
 býrgdon ⁊ on þon þone gnumman þurht
 celldon. Sume men ðonne of hiora reo-
 me þa pætan for þæm nýðe þrgdon. Seo
 20 wige pær þa mine on tpa healfa uneþe

Folio 118. verso.

æneft be minne reolfne midþearfe [þanne mi-]
 [u]er reorðer. Met ic þa ælcne mon hine
 mid hī pæpnum zegerpan ⁊ faran forð ⁊ þæt
 eac farlice beþeað ðæt se mon se ne pære
 5 [m]ið hī pæpnum æfter fýrðwiron zegerneþ. þæt
 [h]ine mon reolbe mid pæpnum acþellan. ða
 [p]undredon hie fīrðe for hron hie þa hefīg-

- [n]eƿre 7 micelnƿre ƿara ƿærna in ƿra miclum
 þurƿte beƿan ƿcolbon. þær næniz feonð
 10 ne æteorðe. Ac ic ƿiſte hræþre ꝥ ure for
 7 ƿiðfæc ƿær þurh þa lond 7 ƿtope. þe miſſen-
 licra cýnna earðung in ƿær. næðrena 7 ƿiſ-
 na ƿilðeora. Onð ƿe ðe ƿær lonðeƿ unglea-
 pe 7 unƿiſe ƿæron. þur ic ðonne ſemninga
 15 hƿelc earfeðo on becpome. Feoðon ƿe
 þa forð be þære eā oſſe. ða ƿær ſeo ea[h-]
 coðe tið ðægeſ. þa cƿoman ƿe to ƿumpe
 býriƿ. ſeo buh ƿær on miðne þære eā in
 anum eƿlonðe ƿetimbred. ƿær ſeo buh
 20 mið þý hƿeode 7 tƿeop cýnne. þe on þære

Folio 119.

- ea oſſe ƿeoƿ 7 ƿe ær bi[ƿr]iton 7 ƿæƿdon aſe[tt]
 7 ƿeopht. ða ƿeƿon ƿe in þære býriƿ 7 on
 ƿeaton menniſce men ſea healƿ nacode ea[n-]
 ðigenðe. ða hie þa úr ƿeƿon hie ſelſe ſon[a]
 5 in heora huſum ðeaƿollice hie miþan. ða ƿ[il-]
 naðe ic þara monna onſýne to ƿeſonne.
 ꝥ hie úr ſeſiſc ƿæteſ 7 ƿſete ƿetæhton. Mib
 þý ƿe ða longe biðon 7 úr næniz mon to ƿolðe
 þa het ic ſea ƿſæla ſendan in þa buh in-
 10 nan to þon ƿiſ hie hieſa ƿillum úr to nolðon
 ꝥ hie for þæm ege þær ƿeſeohteƿ neðe ƿcol-
 bon. ða ƿæron hie þý ƿſýðon aſſihte 7 hie
 ƿæton hýððan. þa het ic .cc. minna þeƿna
 of ƿneca heƿiƿe leohtum ƿæpnum hie
 15 ƿeƿſpan. 7 hie on ſunðe to þære býriƿ
 ƿonon 7 ƿumman oſeſ. æfteſ þære eā
 to þæm eƿlande þa hie ða hæfðon ƿeopðan
 ðæl þære eā ƿeƿummen. ða becpom
 ƿum onƿriſlic ƿiſe on hie. ꝥ ƿær þonne

20 mepa mengeo on onþrone mapan 7 un-

www.librofolio.com Folio 119 verso.

- [hý]nlicnan þonne ða elpenðar in ðone 3n[uuð]
 þæne ea 7 betpeoh ða ýða þær pætepeþ þa
 men berencte 7 mið heopa muðe hie 7l[u-]
 [3]on 7 bloð 3odon 7 hie ealle 3pa 3ornamon.
 5 [7] upe næni3 3i3te hþær hioþa æni cpom.
 ða þær ic 3piðe ýþne þæm minum ladþeo-
 rum. þa uþ on 3pýlce 3pecennuþra 3elæð-
 ðon het hieþa ða beþcuþan in þa eá. l. 7 c.
 7 3ona þær ðe hie inne þænon 3pa þænon
 10 þa niþorþ 3earpe toþnuðon hie 3pa
 hie þa oðne æþ ðýðon. 7 3pa þicce hie in
 þæne ea apeollon 3pa æmettan ðam
 cþaþ. 7 3pýlc unþum heopa þær. þa het
 ic blapan mine býman 7 þa 3ýþð 3apan.
 15 þa hit ða þær 3io endleþte tíð ðæ3eþ
 7 þe 3orð 3eþdon. ða 3eþapon þe men
 æþteþ þæne eá 3eþan. hæþdon of þæm
 hþeobe 7 of þæm tþeop cýnne þe in ðæ-
 ne eá ofþe 3todon on 3cipþiþan 3e-
 20 þorht þ hie on uþan 3æton. þa men

Folio 120.

- mið þý þe æþteþ 3eþþcum pæþne hie 3ni-
 non. þa onþþaþeðon hie uþ 7 3æðon hþær
 þe hit 3inðan mehton in hioþa 3eþeopþe
 7 cþæðon þ þe 3unðon 3umne 3piþe miþe[l-]
 5 ne meþe in þæm þæne 3eþþc pæteþ 7 3pete
 3enog. 7 þ þe 3enog þaðe to þæm becpoma[n]
 3iþ þe 3eopnþulle þænon 7 þa 3or þæm þin-
 3um 3pa moniþna 3eþþencniþra þ þe ealle
 þa niht 3eþdon mið þuþþte 3eþæcte

- 10 7 mid uwa pærna býrþenum 7rīðe 7erpenc-
 te. 7 oþer ealle þa niht ðe pe ferðon þ 7
 7ymle leon 7 beþan 7 7igri 7 paþbu 7 pul-
 far [7] uwe ehtan. 7 pe þæm 7iðrtodon. þa ðy
 ætþan bæge ða hit pær 7eo eahtoðe
 15 tid bæger. þa cþomon pe to þæm mepe
 ðe 7r mon ær 7oneþæde. þa pær he eall
 mid puðu bepeaxen mile þrædo. pær
 hræþne pe 7 to ðæm pætre. ða pær ic 7e-
 feonde þær 7petan pætre 7 þær 7er 7e-
 20 an 7 þa 7ona minne þur 7 æpe 7e 7elehte
 13. Addidi 7.

Folio 120. verso.

- [7 þ] a eal min peoþeð. ða het ic pætrugen
 [7] ona uwe hoþ 7 uwe nieteno eall pær on
 hie 7rīðe mid þur 7e 7onnumene. ða het
 [1] c 7ioððan 7ona þa 7yþð 7iclan. pær 7eo 7ic-
 5 7top ða on len 7o .xx. eþ 7ur lon 7a long. 7
 7pa eac in þrædo. 7ioðþan hie þa 7epi-
 cod hæfðon þa het ic ceorþan ða beapþar
 [7] þone puðu 7ýllan þ monnum pære þy eþ-
 ne to þæm pæter 7cipe to 7an 7anne.
 10 7 to þæm mepe þe pe bi 7epicod hæfðon.
 þa het ic ða 7eramnian eall þa uwe hoþ
 7 nietenu 7 elpenðar 7 hie het 7eb 7im 7an
 on midðum þæm urum 7icum. 7 bet 7ih þæm
 7etelðum. þy læ 7 hioþa æni 7 tolope[n]
 15 þurðe. 7or þon úr pær uncuð hræt 7r on
 nihtlicum 7yþ 7e 7erælde. 7 þa het
 ic eac of þæm puðu þe þær 7erýlled pær
 þ mon 7yþ onælde. 7io 7yþð þe mid me
 pær þa ðidon hie 7pa. 7 þa ðær onælðon
 20 þurenð 7yþa 7 eac 7if hund. 7or þon

Folio 121.

- ic [penð]e 3if ur on niht uncudeþ hƿæt on
 becpome þ̅ pe hæfdon æt þæm fýne leoh[τ]
 7 fullaſte. þa pe þara fýna hæfdon onæ-
 led ƿpa fela ƿpa ur þa ðuhte. þa bleop
 5 man mine býman 7 ic mete h̅gðe 7 eall
 min fýrð ƿpa ðýðe. ƿæf hit þa an tid to
 æfeneſ. 7 þa het ic onbæpnan ðara Ʒýl-
 denpa leohtrafo þe ic mid me hæfde
 tra þuſendo. þa to foran monan upgon-
 10 Ʒe þa cpomon þær 7 cƿopioneſ þ̅ ƿýrncýn
 ƿpa hie ær Ʒepunelice ƿæron þæf ƿæteſ-
 7 ciepeſ. ƿæf þæra ƿýrma micel mæneƷeo
 7 heopa ƿæf unſum 7 hie ƿriðe on þa une ƿic
 onetton 7 in þa feollon. ða æfter þon cƿo-
 15 man þær hƿonne ðe næðran caraftr̅ þ̅
 næðercýn. þa ƿæron ealle miſſenliceſ
 hipeſ. For þon hie ƿæron Ʒume neode Ʒu-
 me blace Ʒume hƿite. Ʒumum þonne
 7 cinan þa 7 cilla 7 lıxtan ƿŷlce hie
 20 ƿæron Ʒýldene. þonne mon on locode

Folio 121. verso.

- þ̅ lond hleoðraðe for þara ƿýrma
 [hƿi]rſtlunge. 7 ur eac noht lýtel eƷe fƿom
 [hi]m ƿæf. ac pe þa mid 7cýldum ur 7cýlban 7 eac
 mid longſceaftrum 7ƿerum hie 7logaſ 7 cpeal-
 5 ðon moniƷe eac in fýne forbuſnon. þaf
 ðing pe þuſ ðruƷon þ̅ pe ƿpa rið þam ƿýrmmum
 f[eo]htan 7 punnan huſu tra tıða þæne nihte.
 [7i]oðþan hie þa ƿýrmaſ hæfdon onðruncen þæf
 ƿæteſ þa Ʒepiton hie þonon. 7 une none ehton.
 10 ða ƿæf 7eo þriððe tid þæne nihte þa polbe
 pe ur Ʒepertan þa cƿoman þær næðran eft

- pundeþlican þonne ða oþre pæron 7 egeþ-
 lican. þa hæfdon tu hæfdo 7 eac 7ume hæf-
 don þreo. pæron hie pundeþlicre micelnigre.
 15 pæron hie 7pa 7neate 7pa columnan 7e eac
 7ume uphýrnan 7 7nýttnan cpoman þa
 pýrmar of þæm neah dunum. 7 7crafum þi-
 der to þon þ hie þ pæter ðruncan polbon.
 Eodon þa pýrmar 7 7cluncon pundeþlice
 20 pæron him þa bneort up 7eþende 7 on ðæm

Folio 122.

- b[ac] 7eeodon. 7 a 7pa hie hit 7eþoran 7elice
 mid þæm 7cillum 7elice mid ðe muþe ða eorðan
 7lhton 7 tæron. hæfdon hie þa pýrmar þrie
 7l[ε]te tunzan 7 þonne hie eðeodon þonne
 5 eode him of þý muðe mid þý oþoðe 7pýlce býr-
 nende þecelle. pæþ þæra pýrma oþoð 7 eþung
 7pýðe ðeaðþeþende 7 æterne 7 for hiora þæm
 polþeþendan oþoðe monize men 7pulton.
 pýð þurpum pýrnum pe 7uhton lenz þonne ane
 10 tibe þæne nihte. 7 hie þa pýrmar acþealbon
 .xxx. tiz monna þæne pýrde. 7 minra agen-
 na þegna xx. ða bæð ic þa pýrde hpæþne
 þ hie hæfdon 7oð ellen þara þinga þe uþ on
 becpomon 7pa monizra 7eþpencnigra 7 ear-
 15 febo. þa hit pæþ 7eo 7ifte tid þæne nihte.
 þa mýnton pe uþ 7eþertan. ac þa cpoman
 þær hpite leon in 7earra 7elicnigre 7pa
 micle 7 hie ealle 7pýðe 7nýmetenðe 7eþdon.
 Mýð þý ða leon þýðer cpoman þa 7æþdon hie
 20 7ona on uþ 7 pe uþ pýð him 7celðan þæþ ðe pe

Folio 122. verso.

[mih]ton 7 uþ pæþ 7pælc 7eþpencnig 7 7[pelc ear-]
 [f]eðo mid ðeorum becýmen in þæne 7peartan

- niht 7 in þære þýrtan. Spelce eac laforaþ
 þær cþoman unmaetlice micelnýrre 7 moniz
 5 [o]þer puldeor 7 eac tizur uþ on þære nihte
 [7 b]ara biþgodon. Spelce þær eac cþoman
 [h]neafemýr. þa pænon in culeþrena zelic-
 [n]eýrre 7pa micle. 7 þa on upe onþplitan 7pen-
 don 7 úr pulleþon. hæþdon hie eac þa hneafe
 10 [m]ýr teð in monna zelicneýrre. 7 hie mid þæm
 þa men pundodon 7 tæron. Eac ðæm oþrum
 biþgum 7 7epþencnýrrum þe uþ on becpomon
 þa cþom 7emninga 7píðe micel deor 7um
 [m]ape þonne þara oðra æniz. hæþde þ deor
 15 þr[1]e hoþnaþ on 7onan heaþde 7 mid þæm
 hoþnum pær ezelice 7epþepnodb. þ deor
 inþeor hatað. denteþ týrannum.
 hæþde þ deor hoþre zelic heaþob. 7 pær
 blæceþ heoþeþ. ðuþ deor mid þý ðe hit pær
 20 pætreþ onþronc þa beheolb hit þa upe
 picþtope. 7 þa 7emninga on uþ 7 on upe

Folio 107.

- picþtope nærde. Ne hit 7on þæm brýn[e]
 pandode þær hatan lezeþ 7 fýreþ þe him pær
 onþean ac hit oþer eall pob 7 eode. Mid þý
 ic þa 7etpýmeþe þ mæzen. 7peca heþizeþ
 5 7 þe uþ píð him 7cýlþan polþon þa hit oþfloh
 7ona minþa þegna .xxvi. ane nære 7 .lii.
 hit oþþræþ. 7 hie to loman 7epenode þæt
 hie mec ænizne note nýtte beon [ne]
 meahton. 7 þe hit þa unfoþte mid 7þræ-
 10 lum 7 eac mid longþceafþum 7þerum oþ-
 7cotaðon 7 hit oþflogon 7 acpæleþon
 þa hit pær 7onan to uhþeþ. þa æþeopþe
 þan polþepenþe lýt hþiteþ hioþeþ 7

- eac miſſenliceſ. þær hio on hringſiſan
 15 faḡ. ⁊ moniḡe men ſoſ heoſa þæm pol-
 beſenðan .ſence ſpultan. mið þaſe pol-
 beoſenðan lýtte þe þær ſpelc æteopðe
 þa ðær cſoman eac inbiſce mýſ in þa
 fýſið in ſoſa ḡelicniſſe [ac ma]ſa heoſa
 20 micle ða þonne uſe ſeþeſſotnietenu
 8. note nýtte *delendum alterum.*

Folio 107. verso.

- etan ⁊ punðeðon ⁊ moniḡe ſoſ hioſa
 punðum ſpultan. þaſa monna hit þon-
 ne ælc ḡeðiḡðe þeah hie heoſa hſelc-
 ne ḡepunðoðan. ða hit þær to ſoſan
 5 ðæḡeſ þa cſoman þær þa ſuḡelaſ. nocti-
 coſaceſ. haſton. þæſon in ſealhhafo-
 ceſ ḡelicneſſe. þæſon hie þa ſuḡelaſ
 [ḡ]ſunef hioſeſ. ⁊ him þæſon þa nebb ⁊ þa
 [c]lea ealle blace. þa ſuḡlaſ ýbſæton
 10 eallne þone oſeſ þær meſeſ. ⁊ þa ſuḡlaſ
 uſ næniḡe laðe ne ýſle ne þæſon. ac
 hie þa ḡepunelican ſiſaſ þe in þæm meſe
 þæſon mið hioſa cleam uptuḡon ⁊ þa
 tæſon. ða ſuḡlaſ þa ſe hie ne onpeḡ
 15 fleḡðon ne him lað býðon. ac hi himſel-
 ſe eſt ḡeſiton þonon. þa hit ða on
 moſḡenðæḡ þær ða het ic ealle mine
 laðþeoſaſ þe mec on ſpelc eaſſeðo ḡe-
 læððon het hie þa ḡebinðan ⁊ him þa
 20 ban ⁊ ſconcan ſoſbſecan. ðæt hie

Folio 108.

on niht þæſon ſſom þæm ſýſnum aſo-
 ḡone. þe þ þæteſ ſohton ⁊ ic him het

- eac þa honða ofaheapan. ꝥ hie be ge-
 pýrhtum þer piteꝥ pite dnuꝥon. þe hie
 5 ær hioþa þonceꝥ uꝥ onꝥelæddon ꝥ ꝥ[e-]
 bnohton. Ðet ða blapan mine býman
 ꝥ þa fýrþ fapan fopnð þý peꝥe þe pe ær on-
 gunnen hæfðon. fopnan pe ða þurh ða fært-
 lonð. ꝥ þurh þa unꝥeꝥenlican eopþan.
 10 þa pæꝥ þæꝥ eꝥt geꝥomnad micel fýrþ. m[e-]
 diꝥeþa monna ꝥ þæra elneopnigþa þe
 ða lonð buðon. ꝥ pe þa pꝥð þæm geꝥuhton.
 Mib þý pe þa uꝥ eꝥt onꝥeaton mapan ge-
 feoht topeapnð ꝥ mane geꝥinn. ða fopreto[n]
 15 pe þa fꝥecnan peꝥaꝥ ꝥ pꝥðꝥato ꝥ þa ðæm fæl-
 nan pe fepðon. Onð ꝥpa mid mi-
 ne peꝥode on ꝥunðe in paꝥuacen ꝥ lonð
 pe beꝥpoman mid ȝolde ꝥ oþꝥum pæolum
 ꝥpꝥe ȝepelȝode ꝥ hie uꝥ þæꝥ fꝥe[onð-]
 20 lice ꝥ luꝥlice onꝥenȝon. mid þý pe þa

Folio 108. verso.

- eꝥt of þæm lonðe fopon of paꝥua-
 cen. ða beꝥpoman pe on þa lonðȝemæno
 [m]eðo ꝥ peꝥþa. þa pe ðæꝥ eꝥt eðnoꝥunȝa
 [h]æfðon micel ȝeꝥeoht. ꝥ xx. ðaȝa ic
 5 þæꝥ mid minne fýrðe pꝥð him pꝥode
 ꝥioðþan pe þa þonon fepðon þa pæꝥ hit
 [i]n ȝeoꝥon nihta fæce. ꝥ pe to þæm lonðe
 ꝥ to þæꝥe ꝥtope beꝥpoman. þæꝥ poꝥpꝥuꝥ
 ꝥe cýning mid hiꝥ fýrðe pꝥode. ꝥ he ꝥpꝥe
 10 þæꝥ lonðeꝥ fæꝥtenum tꝥuꝥode þonne
 hiꝥ ȝeꝥeohte ꝥ ȝeꝥinne. þa pilnade he ꝥ
 he me cuðe ꝥ mine þeȝnaꝥ. þa he þæꝥ fꝥæ-
 ȝen ꝥ axȝode fꝥom þæm fependum minna
 pꝥeꝥtoꝥa. þa pæꝥ ꝥ me ȝeꝥæð ꝥ he pilnade

- 15 me. to cunenne 7 min peþoð. Ða alēde ic
 minne þýne ȝýpýlan 7 me mið uncuþe
 hrægle 7 mið lypenlice ȝepelan me ȝe-
 ȝenebe. ȝpelce ic pæne hþelc folclic
 mon 7 me pæne mete 7 pines þearf þa
 [*Hæc habet pagina versus undeviginti.*]

Folio 109.

- ic pær in þæm ȝicum poþnes ȝpa ic ær ȝæbe
 Ða ȝona ȝpa he me þær ȝeahrode 7 him mon
 ȝæȝde þ þær mon cýmen pær of alexanðnes
 heþenicum. þa het he me ȝona to him læban.
 5 Wíð þý ic þa pær to him ȝelæbed þa fæȝ[n]
 he me 7 aþrode hþæt alexanðer ȝe cýning
 dýde 7 hulið mon he pæne 7 in hþýlceþe ylðo.
 Ða býmrode ic hine mið minum onðȝapum
 7 him ȝæbe þ he foþealðoð pæne 7 to þæs ealð
 10 pæne þ he ne mihte elcor ȝeþearmȝan
 buton æt fýne 7 æt ȝleðum. þa pær he
 ȝona ȝriðe ȝlæð 7 ȝeþeonde þara minra
 onðȝapo 7 poþða. for þon ic him ȝæbe þ
 he ȝpa foþealðoð pæne. 7 Ða cþæð he eac
 15 hu mæȝ he la æniȝe ȝepinne rið me ȝpo-
 pan ȝpa foþealðoð mon. for þon ic eom
 meȝelf ȝeong 7 hþæt. þa he Ða ȝeopnlicor
 me fæȝn be hȝ þingum. Ða ȝæbe ic þ ic hȝ
 þing a feola ne cuþe 7 hine ȝelðon ȝeȝa-
 20 pe Ðone cýning. for þon þe ic pæne hȝ

Folio 109. verso.

[þ]egnes mon 7 hȝ ceapeȝ heorðe 7 pæne hȝ
 eohtȝenȝa. þa he Ðar poþð ȝehýrðe
 Ða ȝealðe he me an ȝeppit 7 ænne epȝ-
 tolan. 7 me bæð þ ic hine alexanðne þæm

- 5 [k]ýninge aȝearfe 7 me eac mebe ȝehet
 ȝif ic hit him aȝýran polbe. 7 ic him ȝe-
 het ꝥ ic ȝpa ðon polbe ȝpa he me bæb.
 [ȝp]a ic ða þonon ȝepiten pær 7 eft cƿom
 to minum heƿepicum. þa æȝþer ȝe ær
 10 ðon þe ic ꝥ ȝepƿut næbbe ȝe eac æfter
 þon. ꝥ ic pær ȝriðe mið hleahtre on-
 ȝtýneb. ðar þinȝ ic ƿor þon þe ȝecȝe
 maȝuþer. 7 olimpiade munre meder
 7 minum ȝepƿurþum. ꝥ ȝe ȝehýrðon
 15 7 onȝeaton þa oƿeſihȝȝblican ȝebýr-
 tigneſſe þær elneorðȝan kýningeſ.
 Hæfð ic þa þær kýningeſ ƿíc 7 hiſ ƿær-
 tenu ȝerceanob þe he mið hiſ ƿýrðe
 inȝeƿanen hæfðe. ða ȝona on moſȝ-
 20 ne þær ða eode ƿorþur ȝe kýning

Folio 110.

- me on honb mið ealle hiſ ƿerðe 7 ðuȝoþe
 þa he hæfðe onȝieten ꝥ he ƿið me ȝe-
 ƿinnan ne meahte. Onb of þæm ƿeonb-
 ȝcipe þe uſ ær betƿeonum pær ꝥ he ȝeoð-
 5 þan pær me ƿneonb 7 eallum ȝneca heſi-
 ȝe 7 min ȝeſeþa 7 ȝeſýlcea. 7 ic him ða
 eft hiſ ȝuce aȝearf 7 þa ðære unpendan
 aſe þær ȝuceſ þe he himȝeolfa næniȝeſ
 ȝuceſ ne penðe. ꝥ he ða me eall hiſ ȝolb
 10 hoſð æteorþe. 7 he þa æȝþer ȝe mec ȝe
 eac eall min ƿeƿob mið ȝolbe ȝeƿelȝode.
 7 hepculiſ ȝelicneſſe 7 libri ðara tpeȝea
 ȝoda he buta of ȝolbe ȝeȝeat 7 ȝeƿor-
 hte 7 hie butu aſette in þæm eaſtðæle
 15 miððanȝearðeſ : ða polbe ic ƿitan hƿæ-
 þer ða ȝelicniſſa ƿænon ȝeȝotene eal-

le ƿpa he ƿæde. het hie þa þurhþoruan.
 þa ƿæron hie buta of ƿolbe ƿegotene
 ða het ic ƿe ƿa ðýnelo þe hiora mon þon[ne]
 20 cunnobe mið ƿolbe ƿorþýrcean ƿ aſýllen

Folio 110. verso.

[ƿ ea]c þa ðæm ƿodum bæm onƿæðbniſſe on-
 [ƿ]æcƿan. þa ƿerdon þe ƿorð ƿ polban ma
 ƿunðerlicra þinga ƿereon ƿ ƿceapian ƿ
 mærlícra. ac þa ne ƿerapen þe ƿpa ƿpa
 5 [ƿ]e þa ƿerferdon noht eller buton þa ƿer-
 tan ƿelbar ƿ ƿudu ƿ ðuna be þæm ƿarƿec-
 ƿe. ða ƿæron monnum unƿerferbe ƿor
 ƿilþeorum ƿ ƿýrmum. þa ƿerþe ic hƿæþne
 be þæm ƿæ to þon þ ƿ polbe cunnian mea-
 10 hte ic ealne miððangeapð ýbferan
 ƿpa ƿarƿecƿ beligeð: Ac þa ƿæðdon me
 þa lonðbigeƿan þ ƿe ƿæ ƿæne to þon
 þiorſne ƿ ƿe ƿarƿecƿ eall. þ hine næniƿ
 mon mið ƿcipe ƿerferan ne meahte.
 15 Onð ic þa ða ƿýniſtran ðealar inðie
 ƿolbe ƿeonðferan þý læſ me oriht in
 þæm lonðe beholen oððe beðegled
 ƿæne. ða ƿæſ þ lonð eall ƿpa þe ƿerfer-
 don aþriƿað ƿ ƿien ƿ cannon ƿ hƿeað-
 20 ƿæteru. ða cƿom þær ƿemninga ƿum

Folio 111.

þeor of þæm ƿenne ƿ of ðæm ƿartene. ƿæ[ƿ]
 þæm þeorne eall ƿe hƿýcƿ acæglod ƿpelce
 ƿnoda hæfðe þ þeor ƿeonopealt heafod
 ƿpelce mona ƿ þ þeor hatte. quasi caput
 5 luna. ƿ him ƿæron þa bƿeorſ ƿelice nie-
 cƿer bƿeorſtum. ƿ heariðum toðum ƿ miclum

- hit pær gezýned 7 zeteped. Ond hit þa þ
 deor offloh mine þeznaj tpezen. Ond pe
 þa þ deor norþer ne mid rpepe gepundigan
 10 ne meahte ne mid nænize pærne. ac pe
 hit uneaþe mid rpernum hamerum 7 rlec-
 zum zerýlbon 7 hit ofbeoton. Ða beco-
 man pe rýðþan to þæm pudum inðie 7 to þæm
 ýtemerum zeinærum þær lonðer 7 ic þa
 15 het þa fýrð þær pician be þære ea þe bi-
 rpicmon hatte pærnon þa pic on lengo .l.
 furþan 7 rpa eac in brædo. pol-
 don pe þa to urum rþærendum rittan. pær
 hit þa reo endlepte tð dæzer þa pær
 20 remninga geboden þ pæpenu noman. 7

Folio 111. verso.

- [ze]tioloben. 7 ur pære micel þearf
 [þ] pe ur rýlðan. þa dýbon pe rpa renzon
 to urum pærnum rpa ur beboden pær.
 Ða cþom þær micel mængeo elpenða
 5 of þæm pudu ungemetlic peorod þara
 diona. Cþoman hie to þon þýðer þ hie
 on Ða úpe ríc reohtan. þa het ic rona þa
 [h]orþ zerpan 7 eoredmen hleapan up. 7
 [h]et zeniman rþina micelne rþæb 7 dþi-
 10 þan on horþum onzean þæm elpendum.
 þorþon ic rþte þ rþin pærnon Ðæm deorum
 laðe. 7 hiona rýmz hie meahte arýrhton
 7 þa rona þær þa elpendar Ða rþin zerapon
 þa pærnon hie arýrhte. 7 rona on þone
 15 pudu zeriton : Ond pe þa niht on þære
 picrtope zerundlice picodon. 7 ic hæfde
 mid rærtene zerærtuab þ úr norþer ne
 deor ne oðer earpeðo rceððan meahten

ða hit þa on monzenðæg þær. þa ferðon
20 þe on oþer þeoblonð india. ða cþoman

www.libtool.com.cn

Folio 112.

þe on jumne micelne felb. ða zerape þar
juze riþmen. 7 þæpnedmen þæron hie ſpa
jupe 7 ſpa zehæpe ſpa pildeor þæron hie
niȝon foṭa up longe. 7 hie þæron þa men
5 nacod 7 hie næniȝer hriægler ne zumbon.
ðar men inbeor hatað ictifaſonar 7 hie
of ðæm neaheum 7 merum. þa hronſiȝar
uptuȝon 7 þa æton 7 be þæm liȝdon 7 þ þæter
æfter þuncon. Mið þý ic þa polbe near
10 þa zereon 7 ſceariȝon. ða fluȝon hie
ſona in þa þæter 7 hie þær in þæm ſtân-
holum hýbbon. þa æfter þon zeraſon þe
betpeoh þa puðubeapȝar 7 þa tneo healȝ-
hundinȝa micle mænȝeo. ða cþoman to
15 þon þ hie polbon ur punðigan 7 þe þa mið tȝmæ-
lum hie ſcotodon. 7 hie ſona on peȝ aȝlým-
don ða hie eft on þone puðu zepiton. þa
ȝýððan zefeſdon þe in þa peſtenn india.
7 þe þa þær noht punðerliceȝ ne mæpliceȝ
20 zeraſon. Onð þe þa eft in ſariacen þæt

Folio 112. verso.

[land] becpoman þanan þe ær ferðon 7 þe þær
[z]epicodon be þæm neahpætȝum 7 þe þær ure
zetelb hriæbbon ealle on æfen. 7 þær þæron
eac fýr pel monȝo onæleb. ða cþom þær
5 ſemninga ſpiðe micel pind 7 zebpæc. 7 to
þær unheoplic ſe pind zepeox þ he þara
ura zetelða monȝe aȝylbe. 7 he ða eac
[u]ȝre ſeþerſotmetenu ſpiðe ſpencte

10 Ða het ic Ʒeromnigan eft þa Ʒeteld Ʒ reamar
 Ʒ ealle toromne. Ʒ hie mon þa reamar Ʒ þa þing
 Ʒara uſa ƷicƷtopa earfoðlice toromne
 for þæm Ʒinde Ʒeromnode. Onð ða onge-
 hliupan bene Ʒ on Ʒearmſan pe Ʒepico-
 ban. Mid þý pe Ʒepicod hæfðon Ʒ uſe þing
 15 eall Ʒearo. þa het ic eallne þone hefe þ he
 to Ʒrærendum Ʒæte Ʒ mete þigðe. Ʒ hie þa
 Ʒra dýðon. Mid þý hit æfenne nealehte.
 Ða ongunnon þa Ʒindar eft Ʒeaxan. Ʒ þ Ʒeder
 breoƷun Ʒ unƷemetlic cele ƷeƷeoƷ on
 20 þone æfen ða cƷom þær micel Ʒnap Ʒ Ʒra

Folio 113.

miclum Ʒnipe Ʒpelce micel flýr feoll.
 Ða ic þa unmætniƷre Ʒ micelniƷre ðær Ʒna-
 Ʒer Ʒereah. Ða þuhte me þ ic ƷiƷte þ he pol-
 be ealle þa ƷicƷtope forƷeallan. Ða het
 5 ic þone hefe þ hie mid fotum þone Ʒna[p]
 træðon. Ʒ þa fýr eall Ʒæron for neah for
 þære micelniƷre þær ƷnaƷer aþƷercte
 Ʒ acƷencte. hƷæþene uſ þær Ʒær aueſ þin-
 Ʒer eþneſ. þ re Ʒnap ðær lenƷ ne Ʒuneðe
 10 þonne ane tide. Ða Ʒona Ʒær æfter þon
 Ʒriðe Ʒreapt polcen Ʒ Ʒenip. Ʒ þa eac
 cƷoman of þæm Ʒreaptan polcne býnnen-
 ðe fýr. þa fýr ðonne feollon on þa eoŷan
 Ʒpelce býnnenðe þecelle Ʒ for þær fýneſ
 15 hƷýne eall re fełð boŷn. Ða cƷæðon men
 þte hie Ʒenðon þ þ Ʒære Ʒoda eoŷne
 þ uſic þær onbecƷome. Ða het ic ealð
 hƷæƷl to Ʒlitcan Ʒ habban rið þæm fýne
 Ʒ Ʒelðan mið. þa reoððan æfter þon pe
 20 hæfðon Ʒmolte niht Ʒ Ʒode riðþan

Folio 113. verso.

- ... uſic þa earfeðo forleton. 7 pe ða
 riodeþan butan openum þingum mete
 þiȝdon 7 uſic neſtan. 7 ic þær þa bebýrgðe
 [min]a þegna .v. hund þe ðær betpeoh ða
 5 [ſna]paȝ 7 earfeþo. 7 þa fýr þe úȝ þær in þæm
 [feldu]m onbecpoman ꝥ hie forpurdon 7 ðea-
 [ðe] pæron. Ond þa het ic of þære picſtope
 riodeðan þa feaþ fapan forð 7 pe þa foron forð
 [b]e þæm ſæ. 7 þær ða hean hoȝ 7 bene 7 ȝar-
 10 pecȝ ðone æthiopia pe ȝeȝapon. ſpelce
 eac þa miclan 7 þa mæron ðune pe ȝeȝa-
 pon þa mon hateð eneoȝ 7 ꝥ ſcraef libri
 þæſ ȝodeȝ. ða het ic þær inbercufan for-
 porhte men ꝥ ic polðe ȝeritan hpeþer ſio
 15 ȝegen ioð pære þe me mon ær be þon ȝæȝðe.
 ꝥ þær næniȝ mon inȝan mehte 7 eft ȝe-
 runð æfter þon beon nýmþe he mið aȝegenð-
 niſſeum meode in ꝥ ſcraef. 7 ꝥ pæſ eac æfter
 þon ȝecýðeð in þara monna ðeaðe. for þon
 20 ðý þriððan bæȝe hie ſpulton ðæſ þe hie in

Folio 114.

- ꝥ ſcraef eodon. Ond ic eaþmoblice 7 ȝ[eorn-]
 lice bæð þa ȝoðmæȝen ꝥ hie mec ealleȝ
 miððanȝearðeȝ kýning 7 hlafoȝð [mið]
 hean ſiȝum ȝepeonþedon. Ond in ma[cebo-]
 5 niam ic eft ȝelæðeð pære to olimph[ia-]
 ðe minne medeȝ 7 to minum ȝeſpurtum
 7 ȝeſiðbum. ða polðe ic eft in ſaȝacen ꝥ
 lond ſeȝan. mið þý ic þa ſeȝðe mið min[e]
 peopeðe. ða cpoman uȝ þær on ðæm pecȝ[e]
 10 tpeȝen ealbe men toȝeaneȝ. ða ſnaȝn
 ic hie 7 ahȝoðe hpeþer hie opiht mærl[ic]

in þæm londum rj̃ten. Ða onðr̃p̃p̃aðon
hie mec 7 j̃ æȝðon ꝥ nære m̃aȝa peȝ þonne
meahte on tyn ðaȝum ȝeȝeȝan. h̃p̃æþne
15 mid ealle mine peopebe ȝomob ic hit ȝe-
ȝeȝan ne mehte ȝor ðaȝa peȝa neppette.
ac mid ȝeoper þurendum monna ic hit ȝe-
ȝeȝan meahte. ꝥ ic m̃ærliceȝ h̃p̃æt h̃p̃uȝo
ȝeȝape. Ða p̃æȝ ic ȝr̃iðe bliðe 7 ȝeȝeonde
20 ȝor þæm hioȝa ȝorðum. Ða c̃p̃æð ic eȝt

Folio 114. verso.

[to] him 7 hine ȝp̃[riðe] liðum ȝorðum co[rt̃nobe]
[r̃]ecȝað la mec ȝit ealðon h̃p̃æt ꝥ ȝie
[m̃ærl̃]iceȝ 7 micelliceȝ ꝥ ȝit mec ȝeha[tað]
ꝥ ic þær ȝeȝeon m̃æȝe. Ða ȝp̃p̃apode [me]
5 þioȝa oðer 7 c̃p̃æð þu ȝeȝehȝt kȝ-
[n]iȝȝ ȝiȝ þu hit ȝeȝeȝeȝt. 7 þa tu t̃p̃io
[r̃]unnaȝ 7 monaȝ on indȝe 7 on ȝneȝȝe
[r̃p̃]neceȝde. oðer þaȝa iȝ p̃æp̃neðcȝnneȝ
ȝunnaȝ t̃p̃io oðer p̃iȝkȝnneȝ ꝥ monaȝ
10 t̃p̃io. 7 hie ȝeȝecȝað þæm men þie hie
ȝp̃neð h̃p̃æt ȝodeȝ oðe ȝȝleȝ him becu-
maȝ ȝceal. Ða ne ȝelȝȝe ic him ac pen-
de ꝥ hi mec onhȝȝe 7 on biȝmeȝ æȝðon.
7 ic ȝp̃a c̃p̃æð to minum ȝeȝeȝan. M̃in
15 þ̃rȝȝ iȝ ȝp̃om eaȝte peapde midðanȝeaȝ-
de oȝ ꝥ peȝtaȝ peapðne 7 mec þuȝ ȝoȝeal-
ðodaȝ el̃peopðeȝaȝ nu heȝ biȝmeȝȝeað
mȝȝte ic hie haȝon ȝȝliȝaȝ. Ða ȝp̃opaȝ
hie ȝr̃iðe ꝥ hie ȝoð æȝðon 7 noht luȝon
20 þaȝa þ̃iȝȝa. Ða polde ic ȝecunnaȝ

Folio 123. huc revocato.

h̃p̃æþer hie mec ȝoð æȝðon. 7 mec [þa]
mine ȝeȝeȝan bæðon ꝥ hie ȝp̃elc̃[e cune-]

- þo beſcepebe ne pæron. ac ðæt pe hī
 cunneþon hƿæþeſ hī ƿelc pæpe. ða
 5 hī næſ micel to ƿeƿeanne. Ireno[m]
 þa mið mec þne þuende ƿ ƿoſlet mine
 fýrð elcor in ƿaſiacen under po[r]ne
 þæm kýninge ƿ under minum ƿeƿe[um]
 ðær abídon. ða foran pe ƿ uſic þa lað-
 10 teopaſ læddon þurh þa pæðlan ƿtope
 pætreſ ƿ þurh þa unapefndon lond ƿil-
 deora ƿ ƿýma þa pæron pundeſlicum
 nomum on indýc ƿecegeð. Mið þý pe þa
 nealehton ðæm þeodlonde þa ƿeapen pe
 15 æþeſ ƿe ƿiſ ƿe pæpneþ men mið ƿalthe-
 na fellum ƿ eizſiſcum þa þa deora hýðum ƿ[e-]
 ƿýrðe ƿ naner oðreſ bſucon. Mið þý
 ic þa fſægn hie ƿ ahrode hƿelcſe ðeode
 kýnneſ hie pæron. ða onðſƿarodon
 20 hie mec ƿ ƿægdon on hioſa ƿeþeode þæt

Folio 123. verso.

- [hie pæſ]on indor. pæſ ſeo ƿtop num ƿ ƿýn-
 [ſum] ƿ balzamum ƿ necelſ ðær pæſ ƿe-
 [n]ihteſumniſ ƿ eac þ of þæra treopa tel-
 zan peol ƿ þa men þæſ londeſ bi ðý liſdon
 5 [ƿ þ]ætton. Mið þý pe ða ƿeornlicor þa
 [ſ]tope ƿceapodon ƿ beſpī þa beapſaſ
 eodon. ƿ ic ða ƿýnſumneſſe ƿ ƿægeſneſ-
 ſe þæſ londeſ punðſade. ða cƿom ſe
 [b]iſceop þæpe ƿtope úſ togeaneſ. pæſ he
 10 ſe biſceop .x. fota upheah. ƿ eall him pæſ
 ſe lichoma ƿpeaſt buton þæm toþum
 ða pæron hſite. ƿ þa eapan him þurhþý-
 nelode. ƿ eapſiſiſaſ onhonzeþon of
 mænigfealban ƿimecýnne ƿeƿoſhte.

- 15 ȝ pær mið pildeopa fellum ȝegepped
 þa he ȝe biŕceop to me cƿom ða ȝnette
 he me ȝona ȝalettet hiŕileoðþeape.
 ȝnæȝn he eac me to hƿon ic þibeŕ cƿome
 ȝ hƿæt ic þær ƿolde þa onðȝƿarode ic him ȝ-
 20 þ mec lȝŕte ȝeȝeon þa halȝan tȝuo

Folio 124.

- [ȝ]unnan ȝ monan ða onðȝƿarode [he]
 ȝiȝ þine ȝeȝeƿan beoð clæne ȝƿom ƿiȝ-
 ȝehȝine þonne moton hie ȝongȝan in þ[o-]
 ne ȝoðcundan beaŕo pær minȝa ȝeȝeŕ[e-] 12
 5 na mið me þȝuo hunð monna. þa het [ȝe]
 biŕceop mine ȝeȝeƿan þ hie hioȝa ȝeȝci[or]
 ȝ ealne heopa ȝeȝelan him oȝaðȝðon. O[nð]
 het ic æȝhƿæt ȝȝa ðôn ȝȝa he ũȝ bebeað. [pær]
 hit þa ȝio enbleȝte tȝið ðæȝeȝ. ða bað ȝe ȝ[a-] 15
 10 ceȝð ȝunnan ȝetl ȝongȝen ȝoŕþon ȝunnan
 tȝuo æȝeȝeð onðȝƿaȝe æt þæm upȝongȝe
 ȝ eȝt æt ȝetlȝongȝe. ȝ þ monan tȝuop ȝelice
 ȝȝa on niht ðȝðe. ða onȝon ic ȝeoȝnlicop
 þa ȝtope ȝceapȝan. ȝ ȝeond þa beaȝȝaȝ ȝ 20
 15 tȝeoȝu ȝongȝan þa ȝeȝeah ic þaȝ balza-
 mum þæȝ betȝtan ȝtenceȝ ȝenoh of þæ[m]
 tȝeoȝum utȝeallan. þ balzatum æȝþeȝ
 ȝe ic ȝe mine ȝeȝeƿan þær betȝiȝ þæm
 ȝindum noman þæȝa tȝuo. þonne pæ- 25
 20 ȝon ða halȝan tȝuo ȝunnan ȝ monan

Folio 124. verso.

[on mið]ðum þæm oðȝum tȝeoȝum. mea[h-]
 [t]e beon hundteontȝeȝ ȝota ũȝ heah. ȝ
 [ea]c þær pæȝon oþȝe tȝeoȝ ƿundenlicȝe
 [heah]niȝȝe. ða hatað indioȝ beȝȝonaȝ. 30

- 5 [þ]a tpiopa heannijfe ic pundriade
 [ɣ] cpæð þ̅ ic penbe þ̅ hie for miclum pæ-
 [t]an ɣ neɣnum ɣpa heaz̅e peoxon. Ða jæg-
 [be] je biɣceop þ̅ þ̅ær næjfe in þ̅æm londum
 [ne]zner ðiopa ne cpome ne fuzel ne pil-
 10 ðeor ne næniɣ ætern pým. þ̅ her ðorjfe
 zerecean. Ða halzan zemæpo runnan
 ɣ monan. Eac þonne he jægðe je biɣceop
 þonne þ̅ exlýriɣ pæpe þ̅ iɣ þonne ðæj
 runnan arprunɣuɣ oðþe þ̅ære monan
 15 þ̅ Ða halzan tpiop jwiðe pepen ɣ mid micle
 jāne inɣtýned pæron. for þon hie onðre-
 ðon þ̅ hie hiopa zodbmægne jceolðon beon
 benumene. Ða þoh̅te ic jægðe alexander
 þ̅ ic polde onjægðniɣfe pæron jeczan. ac þ̅
 20 forbeað me je biɣceop ɣ jægðe þ̅ ðæt næf-

Folio 125.

- [ne pæf] alýfed æniɣum men þ̅ he þ̅ær æniɣ [ný-]
 ten cpealde oþþe blodɣýte porhte.
 ac mec het þ̅ ic me to þ̅ara tpiopa
 rotum zebæðe. þ̅ runna ɣ mone me jof-
 5 je onðjpaɣeɣe onðpýrðum þ̅ara
 þinza ðe ic fɣune jioððan þ̅aɣ þinɣ þur
 zedon pæron. þ̅a zeraɣon pe peɣtan
 þone leoman runnan ɣ je leoma ze-
 hnan þ̅æm tpeopum uɣonpearðum.
 10 Ða cpæð je jacerð lociað nu ealle up
 ɣ be ɣpa hpýlcum þinɣum ɣpa ze pillon
 fɣinan. þence on hiɣ heor̅tan ðeazol-
 lice. ɣ næniɣ mon hiɣ zeþoh̅t ope-
 num porðum út ne cýðe. Mid þý pe
 15 þ̅a pel neah jtodan þ̅am beapum
 ɣ þ̅æm zodbjɣpecum. þ̅a ðoh̅te ic on

minum mōbe hƿæþeƿ ic meahƿe eal-
ne miððangeaƿð me on onpealð Ʒe-
rlean. ƿ þonne ƿioþƿan mið þæm
20 ƿioƷoƿum Ʒeƿeoƿað ic eƿt meahƿe

Folio 125. verso.

[cu]man in macedoniam to olimphi-
[a]ðe minne meðeƿ ƿ minum Ʒeƿƿu-
tƿum. ða onðƿaraðe me þ ƿƿioƿ
inðƿcum ƿoƿðum ƿ þƿ ƿƿæð. ðu un-
5 oƿeƿƿƿýðða alexanðeƿ in Ʒeƿeohtum
þu ƿeoƿðeƿt cýning ƿ hlaƿoƿð ealler
miððangeaƿðeƿ. Ac hƿæþne ne cýmƿt
þu on þinne eþel. ðonan þu ƿeƿðeƿt æƿ.
ƿoƿ þon ðin eþel hit ƿƿa be þinum heaƿðe
10 ƿ ƿoƿe haƿað aƿæðeð. ða ƿæƿ ic unƷleap
þæƿ Ʒeƿeoðeƿ þaƿa inðƿcƿa ƿoƿða þe
þ ƿƿioƿ me to ƿƿƿæc. ða ƿehte hit me
ƿe biƿceop ƿ ƿæƷðe. Mið þý hit mine
Ʒeƿeƿan Ʒehýƿðon þ ic eƿt ƿƿic ne
15 moƿte in minne eþel becuman. ða
ƿæƿon hie ƿƿiðe unƿote ƿoƿ þon. þa ƿol-
ðe ic eƿt on þa æƿeƿtíð ma aħƿian. ac
þa næƿ ƿe mona þa Ʒýt uppe. Mið þý
ƿe þa eƿt eoðon in þone halƷan beaƿo
20 ƿ ƿe þa eƿt be þæm tƿeoƿum ƿtoðan Ʒe-

Folio 126.

[b]æðon úƿ þa ƿona to þæm tƿeoƿum ƿƿa [pe]
æƿi ðýðon. ƿ ic eac in mið mec Ʒelæððe
mine þƿie ða Ʒetƿeoƿeƿtan ƿƿýnð. ða
ƿæƿon mine ƿýnðƿiƷe tƿeoƿƷeƿoƿtan.
5 þæt ƿæƿ æƿeƿt ƿeƿtican ƿ clitomum
ƿ ƿilotan. ƿoƿ þon ic me ne onðƿeð þ me

- þæra ænig beƿrice. for þon þær næg riht
 on þære ƿtope ænigne to acpellanne
 for þære ƿtope ƿeopunzen ða þoh-
 10 te ic on minum mote 7 on minum ge-
 þohte on hƿelcne ƿtope ic ƿpeltan ƿcol-
 de. Mid þý ða æreſt ge mona up eode
 þa gehƿān he mid hý ƿciman þæm ƿuo-
 ƿum uƿeƿearibum 7 þ ƿuop onðƿarode
 15 þæm minum geþohte 7 þuſ cƿæð. Alex-
 ander fulne ende þineſ liƿeſ þu hæfſt
 geliſð. ac þý æftan geara þu ƿpýltſt
 on babilone on mauiſ monðe fƿom
 þæm þu læſt ƿenſt fƿom þæm þu biſt
 20 beƿricen. ða ƿæſ ic ƿriðe ƿariger

Folio 126. verso.

- [moð]eſ. 7 þa mine fƿýnð ƿƿa eac þa me
 þær mid ƿæron. 7 hie ƿeopon ƿriðe. for
 þon him ƿære min geſýnto leoſne
 þonne hioſa ƿeolſna hælo. ða ge-
 5 ƿiton ƿe to urum geſeƿum eft. 7 hie
 ƿolbon to hioſa ƿƿæſenðum ƿittan.
 7 ic ƿolde for þæm býreðum mineſ moteſ
 me geſeſtan. ac þa bædon mec mine
 geſeſan þ ic on ƿƿa micelne moteſ un-
 10 ƿeto 7 neaponiſſe. mec geſe ne mid
 ƿæſtenne ne ƿpencte. þiððe ða tela
 micelne mete ƿið mineſ moteſ ƿillan.
 7 þa tiðlice to minne geſte eode.
 for þon ic ƿolde beon gearo æt ƿunnan
 15 upgonge. þ ic eft ingeeode. ða on-
 moſgne mid þý hit ðagode. þa on-
 bƿæð ic 7 þa mine getneopeſtan
 fƿýnða ƿeahte. þ ic ƿolde in þa hal-

gan ƿtope gan. ac þa ƿeƿte hine
 20 ƿe biſceop þa ƿiet. 7 mið ƿilðeopa

www.libtool.com.cn

Folio 127.

pellum ƿær ƿegeƿpeð 7 beƿƿigen. 7 [ƿe-]
 neſ 7 leaðeſ þa men on þæm londum ƿæð-
 liað 7 ƿoldeſ ƿenihƿeƿumiað. 7 be ðæm
 balzamum þa men in þæm londe liſƿgeað
 5 7 of ðæm neah munte ƿealleð hluteſ
 ƿæteſ 7 ƿæƿeſ 7 þ ƿiðe ƿeƿe. þonne
 ðƿincað þa men þ 7 biſƿgeað. 7 þonne
 hie ƿeƿtað þonne ƿeƿtað hie (*vacat*)
 buton beððe 7 bolſƿe. ac on ƿilðeop[a]
 10 pellum heopa beððinƿ bið. ða aƿehte
 ic þone biſceop. hæfðe ƿe biſceop þƿeo
 hund ƿintƿa on ýlðo. Mið þý he þa
 ƿe biſceop aƿaſ. ða eode ic on þa ƿoð-
 cundan ƿtope 7 þa þƿiððan ƿiðe þæt
 15 ƿunnaſ ƿeop onƿon ƿƿunaſ. þƿuþ
 hƿelceſ monneſ honð min ende ƿære
 ƿeƿiob. oððe hƿelcne enbeðæƿ min
 moðop ofðe min ƿeƿƿuſteſ nu ƿebi-
 ðan ƿcolðon. þa onðƿƿaƿode me þ ƿeop
 20 unƿƿeciſc 7 þuſ cƿæð. Eri ic þe þone

Folio 127. verso.

[ðæƿ] ƿeƿeƿe þineſ ƿeoƿeſ ýƿelice
 þu ða ƿýnðe oncýƿeſt 7 hiſ honð beƿeħt
 ac ƿoð ic þe ƿeƿe þ ýb aneſ ƿeaƿeſ ƿýnſt
 7 eahta monað þu ƿƿýltſt in babilone
 5 nalleſ mið iſeƿne acƿealb ƿƿa ðu ƿeſt
 ac mið aƿe. ðin moðop ƿeƿiteð
 of ƿeoƿulðe þuþh ƿcondlicne beað 7 un-
 aƿlicne. 7 heo liƿeð unbebynƿeð in

- pege fuzlum to mete 7 pildeorum. þine
 10 7peortor beoð longe 7erælige7 h7er.
 ðu þonne ðeah þu. þu lýtcle hpile h7ge
 hpeþne ðu 7epeonðe7t an cýning. 7 hla-
 forð ealler midðangeardes. Ac ne f7uzn
 ðu unc nohtes mā ne ne axa. for þon 7it
 15 habbað ofenhleoðnes þ 7emæne uncnes
 leohtes. ac to faracen. 7 porpe þæm
 cýninge. e7t 7ehporf þu. 7 for ðý þa
 peopon mine 7e7e7an. for þon ic 7pa
 lýtcle hpile lýf7an mo7te. ac þa
 20 forbeað hit 7e bi7ceop þ hi ne peopon.

Folio 128.

- þý læ7 þa halzan 7neop þurh heopa p[op]
 7 teapaz abulzen. Ond ne 7eherðe ða
 onð7pape þapa 7neopa ma manna
 þonne þa mine 7et7eo7e7tan 7neonð.
 5 Ond hit næniz mon utcýþan ne mo7t[e]
 þý læ7 þa el7eopðezan kýningaz ðe ic
 æ7 mid neðe to hý7umne77e 7eðýðe
 þ hie on þ 7æ7on þ ic 7pa lýtcle hpile h7-
 zean mo7te. Ne hit eac æniz mon
 10 þæ7e 7e7ðe ðon ma út maran mo7te
 þý læ7 hie for ðon o7mode þæ7on. 7 þý 7æn-
 nan mine7 pillan 7 peopðmýnðo. ðæ7 hie
 mid mec to 77om7cipe 7e7e7an 7colðon.
 Ond me næ7 7e h7æðlica enðe mine7
 15 h7er 7pa miclum peopce 7pa me þæ7
 þ ic læ7 mæ7ðo 7e77emeð hæ7ðe þonne
 min pillan þæ7e. ðaz þin7 ic 77ute to
 þon min 7e leo7a ma77e7 þ þu æ7e7t 7e-
 7eo in þæm 77om7cipe mine7 h7er. 7 eac
 20 bli77ige in þæm peopðmýnðum. Ond eac

Folio 128. verso.

[þ]te ecelice min gemýnb ʒtonde.
 [ic] leonige oðrum eorðcýningum to
 [b]ýrne ðæt hie ʒiten þý ʒearþor þ
 [min] þrým ʒ min peorðmýnb mapan
 [p]æron. þonne ealra oþra kýninga
 [p]e in middangearde æfre pæron.
 [f]init.

DE REBUS IN ORIENTE MIRABILIBUS.

MS. Cott. Vitellius, A. XV.

MS. Cott. Tiberius, B. V.

collated by
 Holder, Anglin
 1,331.
 ed. Knapp

I. Seo landbuenb on fruman from antinolima þam landum. þær landes ʒ on ʒime þær læſſan milgetæleſ. þe ʒtabia hatte fr hund. ʒ þær miclan milgetæleſ þe leuua hatte þneo hund ʒ eahta ʒ ʒýxtiſ. On þam ealande býð micel mænigeo ʒceapa ʒ þanon ʒ to babilonia þær læſſan milgetæleſ ʒtabia hundteontiſ ʒ eahta ʒ ʒixtiſ. ʒ þær miclan milgetæleſ þe leuua hatte frtýne ʒ hundteontiſ.

Freyswald
 (dis. 1906)

II. Seo landbuner ʒ ʒriðort cýpemonnum ʒeſeteb. þær beoð peðeſar acennebe on oxna micelneſſe. þa buað oð meða buh þæne buſſe noma ʒ arche-medon. fio ʒ mæſt to babilonia býriſ. þanon ʒ to babiloniam þær læſſan milgetæleſ ʒtabia .ccc. ʒ þær mapan þe leuua hatte .cc. from arche-medon þær ʒýnb on þa micclan mæriða þ ʒýnb on ða ʒeſeorc þe ʒe micla macedoniſca alexander het ʒeſýrcean. þ lonb ʒ on lenge ʒ on bſæbe ðær læſſan milgetæleſ ðe ʒtabia hatte .cc. ʒ þær miclan þe leuua hatte .c.xxxiii ʒ an halſ mil.

III. Sum ʒtop ʒ mon feſð to þæne neaban ʒæ ſeo ʒ ʒe-haten lentibelſnea on þan beoð henna akenbe ʒelice þam þe

mið ur beoð neader hipeſ. ⁊ ȝyſ hi hpylc man niman pile oððe hýna æthrineð þonne forþærnað hí ſona eall hiſ líc. ꝥ ſýndon ungerfægelicu lyblac.

IV. Eac ſpa ðær beoð ſildeor kennebe. þa ðeor þonne hý mannes ſteſne ȝehýnað þonne naðe hi fleoð. þa ðeor habbað eahta ſet. ⁊ pælkýpian eazan. ⁊ tpa heafða. ȝyſ hi hpylc man ȝefon pille þonne ȝerfæðað hý ſona ȝrimlice onȝen ꝥ ſýndon ungerfægelicu ðeor.

V. Harcellentia hatte ꝥ land. þonne mon to babilonia færð ꝥ iſ þonne ðær læſſan milȝetæleſ þe ſtaðia hatte .ix. mila lang ⁊ bſað ꝥ bueð oð meða riçe ꝥ land iſ eallum ȝoðum ȝeſýlled.

VI. þeor ſtop næddſan haſað. þa næddſan habbað tpa heafða þæpa eazan ſcinað nihteſ ſpa leohte ſpa blæceſn.

VII. On ſumon lande aſſan býð akenbe þa habbað ſpa micle hoſnaſ ſpa oxan þa ſýndon on ðam mæſtan pæſtene ꝥ iſ on þa ſuð heaſe ſſam babilonia. þa buað to þæpe neaðan ſæ for þæpa næddſena mænigeo þe in ðam ſtopum beoð. þa hatton conſſaſ. þa habbað ſpa micle hoſnaſ ſpa peðeſaſ. ȝyſ hý hſicne monn ſleað oþþe æthrineð þonne ſpýlt he ſona. On þam londum bið piſoreſ ȝenihtſumnýſ þone piſor þa næddſan healdþ on heopa ȝeopnſulnýſſe. Ðone piſor mon ſpa nimeð ꝥ mon þa ſtope mið ſýpe onæleð ⁊ þonne þa næddſan of ðune on eopðan ꝥ hi fleoð. forþan ſe piſor býð ſſeaſt. ſſam babilonia oð peſſiam þa buſh þær ſe piſor peaxeð iſ þær læſſan milȝetæleſ þe ſtaðia hatte eahta hund mila. of þam iſ ȝetealb þær miclan milȝetæleſ þe leuua hatte ſýx hund ⁊ .iii. ⁊ .xx. ⁊ .i. heaſ mil. Ðeo ſtop iſ unpæſtm-beſenðlicu for þæpa næddſena mænigeo.

VIII. Eac ſpýlce þær beoð cenðe heaſhundinȝaſ þa ſýndon hatene conopoenar. hý habbað hoſſeſ manan ⁊ eoſeſeſ tucſaſ ⁊ hunða heafða ⁊ heopa opuð bið ſpýlce ſýpeſ liȝ. þaſ land beoð neah þæm buſȝum þe beoð eallum poſulðpelum ȝeſýlled ꝥ iſ on þa ſuð heaſe eȝiptna landeſ.

IX. On jumon lande beoð men akenbe þa beoð on lenge
 rýx fotmæla lange. hi habbað beapðar of cneop ríde 7 feax
 oð helan. homodubbi hy rýndon hatene þ beoð tpmen 7 be
 hneapum mrxum hy libbað 7 þa etap.

X. Capi hatte geo eá in þære ylcan stope þe 17 haten zor-
 zoneur. þ 17 pælkýrzing þær beoð akenbe æmættan spa micle
 spa hundar hy habbaþ set spýlce 7 nærhoppan. hy rýndon
 neader hipe 7 blacer. þa æmettan ðelrað zold up of eorþan
 fram foran nihte oð ða mftan tid bæzer. þa men þe to ðam
 býrtige beoð þ hi þæt zold nimen þonne læbað hy mid him
 olfenða mýran mid hýra folan 7 rteban. þa folan hy 7erælað
 ær hy ofer þa ea faran. þ zold hi 7erætað on þa mýran 7
 hy rýlfe onrattað 7 þa rteban þær folætað. þonne þa
 æmettan hy onrindað 7 þa hpile þe þa æmettan ýmbe ða
 rteban abirgode beoð. þonne þa men mid þam mýran 7 mid
 þam zolbe ofer þa ea farað hi beoð rpa hræðlice ofer þære
 ea þæt men penað þæt hy fleozon.

XI. Betpíh þýrjum tpm ean 17 lonðbuner. locotheo hatte
 þ 17 betpíh nile 7 brixonte 7ereted. geo nil 17 ealðor fal-
 licra ea. 7 heo flopeð of egyptna lande. 7 hi nemnað þa eá
 archoboleta þ 17 haten þ miccle pæter. on þýrjum rtorum
 beoð akenbe þa miclan mænigeo olfenða.

XII. ðær beoð akenbe men ða beoð mftýne fota lange. 7
 hy habbað hrit lic 7 tpa neb on anum heafde bið þ cneo
 rryðe neað 7 lange noru 7 rpeart feax. þonne hy kennan
 pillað þonne farað hi on rcipum to indeum. 7 þær hýra 7e-
 cýnða on peorold bringaþ.

XIII. Liconia in gallia hatte þæt land þær beoð men
 acende þneorellice hipe þara hæfða beoð gemona rpa leona
 hæfðo. 7 hi beoð tpentiger fota lange 7 hy habbað micelne
 muð rpa fann 7ýf hi hpýlcne man on þam landum ongitað
 oððe 7ereof oððe him hpilc mon folligenbe bið. þonne feor-
 ruað hí 7 fleoð 7 blobe hi rþætað. þar beoð men 7epenebe.

XIV. Bezeonban brixonte þære ea eart þanon beoð men

acende lange 7 micle þa habbað fet 7 sceancan tpeleƿ ƿota lange ƿidan mið bneortum ƿeoƿon ƿota lange. hi beoð ƿƿear-ter hiƿeƿ 7 hi ƿynðon hoƿteƿ nembe. Cuplice ƿƿa hƿylcne man ƿƿa hƿ ƿeoð þonne ƿƿetað hi hine.

XV. Ðonne ƿynðon on bƿuxonte ƿilbeoƿ þa hatton leƿti-ter hƿ habbað eoƿeleƿ eaƿan 7 ƿceapeƿ pulle 7 ƿuƿeleƿ ƿet.

XVI. Þonne ƿynðon oƿene ealonð ƿuð ƿƿam bƿuxonte on þam beoð men akenbe buton heaƿðum þa habbað on hƿƿa bneortum heoƿa eaƿan 7 muð hi ƿynðon eahta ƿota lange 7 eahta ƿota bƿade.

XVII. Þæƿ beoð ðƿacan kenbe þa beoð on lenge hunðteontigeƿ ƿotmæla 7 ƿiƿtizeƿ lange. 7 beoð ƿneate ƿƿa ƿtæneƿe ƿƿeƿaƿ micle. ƿoƿ þaƿa ðƿacena micelneƿƿe næniƿ man naht eaðelice on þ land ƿeƿaƿan mæƿ.

XVIII. Fƿam þiƿƿe ƿtoƿe iƿ oðeƿ ƿice on þa ƿuð heaƿƿe þæƿ ƿaƿƿecƿeƿ. þ iƿ ƿetealb þæƿ læƿƿan miƿƿetæleƿ þe ƿtadia hatte .ccc. 7 þneotƿentiz 7 þæƿ miclan þe leuua hatte .cc. l. u 7 an miƿ. 7 þæƿ beoð kenbe homodubu þ beoð tƿilice hi beoð oð ðene naƿolan on menniƿcum ƿeƿceape 7 ƿyþþan on eoƿeleƿ ƿelcneƿƿe 7 hƿ habbað longe ƿceancan ƿƿa ƿuƿelaƿ 7 liƿelice ƿteƿne. Tri hƿ hƿilcne mon on þam landum onƿƿtað oððe ƿeƿeoð þonne ƿeoƿƿað hi 7 ƿleoð.

XIX. Þonne iƿ oƿeƿ ƿtoƿ elneoƿð[1]ƿe men beoð on. 7 þa habbað cƿniƿƿaƿ unðeƿ him þæƿa iƿ ƿetealb .cx. þ ƿynðon þa ƿƿƿƿtan men 7 elneoƿðizeƿtan. þæƿ ƿynðon tƿeƿen ƿeaƿaƿ. oƿeƿ iƿ ƿunƿan 7 oƿeƿ monan. ƿe þe ƿunƿan iƿ ƿe bið ðæƿeƿ hāt 7 nihteƿ cealb 7 ƿe þe monan iƿ ƿe bið nihteƿ hāt 7 ðæƿeƿ cealb. heoƿa ƿiðe iƿ .cc. miƿa þæƿ læƿƿan miƿƿetaleƿ þe ƿtadia hatte 7 þæƿ maƿan þe leuua hatte cxxxiii 7 an heaƿ miƿ.

XX. On þiƿƿe ƿtoƿe beoð tƿeoƿcƿinn. þa beoð launbeame 7 eletneopum ƿelice. Of þam tƿeoƿum balzamuƿ ƿe ðeoƿneoƿðeƿta ele bið eall kenneð. ƿeo ƿtoƿ iƿ þæƿ læƿƿan miƿƿetaleƿ þe ƿtadia hatte .cli. 7 þæƿ maƿan þe leuua .li.

XXI. Ðonne iƿ ƿum ealanð on ðæƿe ƿeaðan ƿæ þæƿ iƿ

moncýnn þ þ 17 mib 17 donejrtne zenemneb. þa jýndon ze-
 feaxene jpa fpuhtenar. fram ðan hearðe oð ðone nafelan. 7
 je oðer ðæl byð mannes lice gelic 7 hi cunnon eall menniŕc
 zereorib þonne hi frember kýnner mann zereorð þonne næm-
 nað hi hine 7 hiŕ maŕar cuðra manna naman 7 mib leaŕlicum
 poribum hine berpicað 7 hine onfoð 7 þænne æfter þan hi
 hine fŕetað ealne butan hiŕ hearðe 7 þonne fittað 7 pepað
 oŕer ðam hearðe.

XXII. Ðanan 17 eaŕt ðær beoð men akenned þa beoð
 apæŕtme fŕtýne ŕota lange 7 on bŕæðe týn ŕotmæla hi hab-
 bað micle hearða 7 earan jpa fann oŕer earne hi him on niht
 underbŕeðað 7 mib oðran hi pŕeoð him beoð þa earan fŕiðe
 leohte 7 hi beoð an lichoman jpa hŕite jpa meolc 7 37 hi
 hpýlcne mann on ðam landum zereorð þonne nimað hi heora
 earan on hand 7 feor þte hi fleoð jpa hŕæðlice jpa 17 pen
 þte hi fleogen.

XXIII. Ðonne 17 jum ealand in ðam beoð men akenb
 þara eazan ŕcinað jpa leohte jpa 17 an micel blaceŕn on æle
 on þýŕtne nihte.

XXIV. Ðonne 17 jum ealand þ 17 ðær læŕran milgetæler
 ðe jtabia hatte on lenge 7 on bŕæðe ccc. 7 lx. 7 þær miclan
 ðe leuua hatte .xc. þær þær timbŕed on beles dagum þær
 cinŕer 7 iober templ of iŕepnum zereorcum 7 of æpenum
 zeporht. 7 on ðære ýlcan jtope 17 eaŕt ðanon eac oŕer templ
 junnan haliz to þam 17 jum zepunzen 7 geðeŕe ŕaceŕib toze-
 rett 7 he ða hoŕa gehealðeð 7 bezýmeþ.

XXV. Ðonne 17 3ýlben pinzeapib æt junnan upzange je
 harað bepian hundteontiger ŕotmæla lange 7 fŕtizer on ðam
 berzean beoð cenbe jŕýlce meŕezŕota oððe 3ýmmar.

XXVI. Ðonne 17 oðer ŕice on babilonia landum þær 17
 jeo mæŕte dun betpeoh mebia dune 7 armenia. ðeo 17 ealpa
 buna mæŕt 7 hiŕert þær jýndon geðeŕelice menn þa habbað
 him to kýnebome 7 to anpealbe þa neaðan jæ þær beoð kenbe
 þa ðeorporðan 3immar.

XXVII. Ymb þa ƿrope beoð ƿif ða habbað beapbar ƿa ƿiðe oð heora breort 7 hoppeſ hýða hi habbað him to hƿægle geðoð þa ƿýnðan huntigſtƿan ƿiðe zenembe 7 ƿone hundum tiznaſ 7 leopaðbor ꝥ hi feðað ꝥ ƿýnðan þa keneſtan deop 7 ealra ðæra ƿildeora kýnn þæra þe on ðære ðune akenbe beoð ꝥ hi gehuntizað.

XXVIII. Ðonne ƿýndon oðre ƿif: ða habbað eoſereſ tucſaſ. 7 feax oð helan ƿiðe 7 on lendenum oxan tægl. þa ƿif ƿýndon ðreotýne ƿota lanze 7 heora lic bið on maſmoſſtaner hƿitnýſſe. 7 hi habbað olpenða fæt 7 eoſereſ teð ƿor heora mýcelnýſſe hie zeſelbe ƿunðon ƿſam ðam micclan macedonýſcan alexanðre þa he hi liſenbe zeſon ne mihte þa acpealbe he hi ƿor ðam hí ƿýndon æſiſce on lichoman 7 unpeorðe.

XXIX. Be ðam ƿaſſecge iſ ƿildeora cýnn. þa hattan catíni þa ƿýndon ƿſeaplitige deop. 7 þær ƿýndon menn. ða be hſeapan flæſce 7 be hunige liſgeað.

XXX. On þam ƿýnſtƿan ðæle þær ƿuceſ þe ða deop on beoſ catinor 7 þær beoð eaſtliðende menn cýningaſ þa habbað under him mænigfealbe leobhatan. heora land gemære buað neah þam ƿaſſecge 7 þanan ƿſam þam ƿýnſtƿan ðæle ƿýnðan manege cýningaſ.

XXXI. Ðiſ mannkýnn liſað ſela zeapa 7 hi ƿýndon ƿſemfulſe menn. 7 ƿýf hƿýlc mann to him cýmeð þonne ƿýfað hi him ƿif ær hi hine on ƿeg lætan. Ðe macedonýſca alexanðer þa ða he him to com þa ƿær he ƿunðſienbe hýra menniſcnýſſe ne polbe he hi cpellan ne him naſiht laðer don.

XXXII. Ðonne ƿýndon tpeorcýnn of ðam þa deoppeorſtan ſtanar beoð acenbe 7 þanon ꝥte hi ƿropað.

XXXIII. Ðær mannkýnn iſ ſýnðan ƿſeapteſ hipeſ on anſýne þa man hateð ſilheapan.

XXXIV. Ðonne iſ ſum land ƿingearðas ƿeaxat on ƿſiðaſt þær bið neſt of elpenða bane zeƿorht ſeo iſ on lenze þneo hund ƿotmæla lang 7 ƿýxa.

XXXV. Ðonne iſ ſum ðun aðamanſ hatte on ðære ðune

brō þ̅ fugelcýnn þe ȝwifus hatte þa fugelaf habbað feopen
 fet ȝ hrýðeneȝ tæȝl ȝ earneȝ heafob. On þære ylcan ftope
 býð oðer fugelcýnn fenix hatte þa habbað cambaf on heafbe
 ȝpa papan ȝ hýna neȝt þ̅e hi pýrcað of ðam ðeopenoꝛðeȝtan
 pýntȝemanȝum þe man cinnamomum hateð ȝ of hýr æðme
 æfteȝ þ̅urenð ȝearum he fýr onæleð ȝ þonne ȝeong upp of
 þam ýselum eft aȝreþ. [*Lege fæðme.*]

XXXVI. Ðonne ȝ oðer ðun þær ȝýnbod ȝreapte meȝn ȝ
 næniȝ oðer mann to ðam mannum ȝeȝeran mæȝ for ðam þe
 reo ðun býð eall býnnenbe.

PASSIO SCÆ MARGARETÆ VIRGINIS.

MS. Cott. Tiberius, A. III. fol. 71. b. lin. 5.

EFTER ÞÆRE ÐROFVNGE ȝ þære ærufte. ȝ þære
 pulðoꝛfæftan upafȝnerȝe⁶ ufeð ðrihtneȝ. hælenðef cufteȝ.
 to ȝob fæðer ealmihtȝum ȝpife⁷ manȝa martýꝛef þ̅ropiende.
 ȝ þ̅urh þa þ̅opunȝe to ece feſte⁸ becoman. mið þære halȝan
 teclan ȝ ȝurannan. ȝ f̅pife manȝa eac⁹ þ̅urh ðeoꝛlef lape be-
 f̅picanne þæran. þ̅ hi beeoðe ðumbe ȝ beape ðeoꝛolȝelb. manneȝ
 hanð ȝeȝeoꝛc. þe nafoꝛ ne heom. ne him ȝýlfum to nanne¹¹
 ȝne me beon ne mihton. Ic þa þ̅eotimuf þ̅urh ȝobef ȝýfe-
 hpæt hp̅uȝo¹² on bocum ȝeȝeoꝛnode. ȝ ȝeoꝛnfullice fmeabe. ȝ
 fohte ýmb cuftef ȝeȝeafan. ¹³ȝ ne f̅anð ic næȝfe on bocum þ̅
 æniȝ man mihte to ece feſte becoman ¹⁴butan he on þa hal-
 ȝan þ̅rýnȝȝe riht ȝelipe. þ̅ if fæðer. ȝ funu. ȝ fe halȝa¹⁵
 ȝaſt. ȝ þ̅ fe funu onfeng menniȝc h̅ip. ȝ ȝeþ̅ropabe f̅pa f̅pa hit
 heȝ bufan¹⁶ c̅p̅ýþ. Blinde he onlihte. ðeaſum he realde ȝe-
 heȝnȝȝe. ȝ ðeabe he apæhte¹⁷ to life. ȝ ealle þa þe on hine
 c̅r̅ýplice ȝelæfþ he ȝehæfþ. Ic þa Ð̅eotimuf, ¹⁸p̅ilnode
 ȝeoꝛne to p̅itanne hu reo eabeȝa. Marȝapeta p̅iþ þ̅one
 ðeoꝛol¹⁹ ȝeſæhte. ȝ hine ofeꝛf̅p̅iþbe. ȝ ece pulðoꝛ beh. æt ȝobe

onfenge. Geheþaþ ²⁰ nu ealle 7 ongytaþ hu se eadega mar-
 gareta. gehrofaðe for godes naman. ²¹ 7 þurh þ̅ gerrenc to
 ece ƿeſte becom mid þære halgan teclan 7 ſufannan. ²² Seo
 eadiga margareta ƿæf. Ðeodorigelb dohter. ſe ƿær þære
 hæþenne hehræder. deorolgelb he ƿurþode. 7 fæbbe hiſ
 dohter. 7e ƿæf mid halgum ²⁴ gaſte gefylleð. 7 þurh fulriht
 heo ƿæf geednigod. heo ƿæf gereald hiſe ²⁵ foſtor moder to
 fæðenne. nið antiochia ðære ceaſtre. 7 gýþþan hiſe ²⁶ agen
 modor forþgefaſen ƿæf. ſe foſtor modor hi miccle ſpýþor ²⁷
 lufode þonne heo ær dýðe. heo ƿær hiſe fæder ſpiþe laþ.
 7 gode ſpýþe ²⁸ leof. 7 mid þam þe heo ƿær xv ƿintra eald.
 heo luſtfullode on hiſe ²⁹ foſtor moder huſe. heo ge-
 hýrðe martýna geflitu. for þon þe mænig ³⁰ bloð ƿæf
 agoten on þam tidum on eorþan. for uref drihtneſ naman ³¹
 hælenðes criſtes. 7 heo ƿæf mid halgan gaſte gefylb. 7
 hýne mægþhad ³² gode oðfæſte. Sume dæge þa mid þý þe heo
 geheold hýne foſtor modor ³³ 7ceap. mid oþrum fæmnum.
 hiſe heþðemacum. Ða ferðe Olibriuf ſe ³⁴ gerefa fram
 aria. to antiochia þære ceaſtre. þa gefeh he þa eadegan
 (*fol. 72*) margaretan be þam ƿege riſtan. 7 hræðolice he
 hiſe gýrnde. 7 cræþ ² to hiſ þegnum. Gongað ofoſtlice. 7
 geneomaþ þa fæmnan. 7 aſriaþ ³ gif heo biþ fneo þ̅ ic hiſe
 onfo me to ƿife. 7 gif heo þeop biþ ic gýlle fih ⁴ for hiſe. 7
 heo býþ me for cýſere. 7 hýne biþ peol on minum huſe. þa
 cempaþ ⁵ þa eodan 7 hi genoman. Seo eadega margareta þa
 ongan criſte ⁶ clýpian 7 þur cræþ. Gemilra me drihten 7 ne
 læt þu mine 7aple mid apleaſum. Ac gebo me bliſſian. 7 þe
 fýmble heſian. 7 ne læt þu næfre mine ⁸ 7aple ne min lichoma.
 ƿýrþan beſmitan. Ac geſenð me to minra 7riþran ⁹ healfe 7
 to þære ƿinftran ſibbe englaſ to ontýnne mine ſeſan. 7 to
 7ſpariende mid býlde þýſſum apleaſum. 7 þýſſum unrihtum
 cƿýlleþan. Ic eom ¹¹ nu drihten ſpa 7pa nýtenu on midðan
 feolbe. 7 7pa 7pa ſpærpe on nette. ¹² 7 ſpa ſpa 7irc on hoce.
 Gefylft me min drihten. 7 gehealb me. 7 ¹³ ne foþlæt me on

apleafra handa. Ða cempam þa coman to þam zeneran. 7
 cƿædon. hlaforð ne miht þu hi onfon. for þon to zode heo ¹⁵
 zebiddaþ. se þe ƿæf ahangan fram iudeum. Olihuf se ze-
 nera hi het ¹⁶ to him zelædon. 7 hine to cƿæþ. of hƿylcum
 cýnne eart þu. ƿa za me eart ¹⁷ þu ƿu z oðð þeop. Se eadeza
 marzapeta him to cƿæþ. ic eom ƿu z. ¹⁸ Se zenera hine to
 cƿæþ hƿylce zeleaƿan eart þu oþþe hƿat iƿ þin ¹⁹ nama. heo
 andƿarode 7 cƿæþ. in dnyhtne ic eom zecizeð. Se zenera ²⁰
 hine to cƿæþ. hƿylcne zod bezæft þu. Se halza marzapeta
 him to cƿæþ. ²¹ ic zebidde on ealmihtizne zod. 7 on hif funu
 hælenð cƿiſt. se þe minne ²² mæzþhad unbefmiten zeheold. oþ
 þýrne 7ƿearðan bæz. Se zenera hine ²³ to cƿæþ. clýpeſt þu
 on þone cƿiſt þe mine ƿæðeƿaƿ ahenzon. Seo halza ²⁴ mar-
 zapeta him to cƿæþ. þine ƿæðeƿaſ cƿiſt ahenzon. 7 þý hi
 forƿurdon. Ac he þurh ƿunaþ on ecnýrre. 7 hiƿ ƿice iſ
 a butan ende. Se zenera ²⁶ ƿæf þa ƿiþe ýrre. 7 het þa halzan
 marzapetan on kanceƿne betýnan ²⁷ oþ þ he zepohte hu he
 hine mæzþhad forƿilbe. Se zenera hine to cƿ. ²⁸ zif þu ne
 zebiddest þe on min zod min ƿurð ſceal ƿandian þin lichaman
²⁹ 7 ealle þine ban ic tobrýfize. Gif þu me zehýneſt 7 on
 minne zod zelæſt ³⁰ æt foran eallum þiffum folce ic þe to
 cƿeþe. þ ic þe onfo me to ƿiþe 7 þe ³¹ býþ ſƿa pel ſƿa me iſ.
 Marzapeta him to cƿæþ. for þon ic fýlle minne ³² lichoman
 in tintrezo. þ min ƿaple mið ſoþræztum ƿaplum zeneſte.
 Se zenera hi het þa ahon. 7 mið ſmalum zýrdum ſƿingan.
 Se halza marza³⁴meta bezaeh up to heoƿonum. 7 cƿ. on þe
 dnyhten ic zelæfæ. þ ic ne iſ ³⁵ zercend. locce on me. 7 ze-
 miltra me of apleafra honða. 7 of honða þýrref ¹ cƿýlleƿaƿ
 þý læf min heorte heƿ on eze fý. Send me hælo. þ fýn
 leohte ² mine ƿitu. 7 þ min ſaƿ me cýme to zeƿean. 7 mið þý
 þe heo þuſ ³ zebæð. þa cƿelleƿaſ ſƿunzon hine menpen lica-
 man. þ bloð fleop ⁴ on eorþan ƿa ƿa ƿæteƿ ðeþ of þam
 clæneſtan ƿýllſƿringe. Se zenera ⁵ hine to cƿæþ eala mar-
 zapeta zelæf on me. 7 þe býþ pel ofeƿ oþre ⁶ ƿiſ. 7 ealle þa

ræmnan þe þær stoben peopen bitterlice for þæm ⁷ blode.
 7 crædon eala marȝaneta soþlice þe ȝariaþ ealle. for þon þe ⁸
 pe seof hnacod þinne lichaman beon cpylmed. þer ȝerefa 17
 ȝrife ⁹ hacheort. 7 he pe pile soþleofoan. 7 þin ȝemýnd of
 eorðan abiliȝan ¹⁰ ȝelæf on hine. 7 þu leofaſt. Se halȝa
 marȝaneta him to cræþ. eala ¹¹ ȝe ýrelan þehteſaſ. ȝanȝaþ
 ȝe riȝ to eorþum huſum. 7 ȝe ȝeſaſ to eorþum ¹² peoſcum.
 ȝod me iſ ſultumienbe. for þon nelle ic eop ȝehepan. ne ic ¹³
 næfne me ne ȝebibde on eoper ȝod. ſe þe iſ dumb 7 deaſ.
 Ac ȝeleaſaþ ¹⁴ on min ȝod. ſe þe iſ ſtranȝ on mæſenne. 7
 hræblice he ȝehýrþ þa þe ¹⁵ on hine ȝelæfaþ. 7 heo cræþ. to
 þam ȝerefan. eala þu unȝeþunȝena hund [7 þu unȝefýlled-
 lican ðracan manneſ oſen.] min ȝod me ¹⁷ iſ ſultumienb. 7
 þeah þu min lichama ȝepealb hæbbe cȝuſt ȝeneſeþ ¹⁸ min
 fafle of þinne þape eȝeflican honða. Seo halȝa marȝaneta
 beſæh to heoſonum 7 cræð. ȝeſtranȝie me liſeſ ȝaſt. ꝥ min
 ȝebed ²⁰ þurh heoſonum ȝeſape. 7 þæt hit aſtȝe æt ſoran
 þin ȝerihþe. ²¹ 7 ȝeſenb me þinne þone halȝan ȝaſt fram heo-
 ſonum ȝe cýme ²² to ſultum ꝥ ic ȝehealde unȝepæmb minne
 mæȝþhað. 7 þæt ic ȝereo ²³ mine riþerpeaſdan ſe þe riþ me
 ȝeſihtaþ ſýnna to aſýna. 7 ꝥ ȝý býren ²⁴ 7 blæða eallum ræm-
 num þe on þe ȝeleuat. for þon þin nama iſ ²⁵ ȝebletȝod on
 peoſulbe. þa cæmpan þa eodon 7 cpylmedon hipe lichaman.
 Ða beppah ſe apleaſa ȝerefa hiſ anȝýna mið hiſ hacelan ²⁷ for
 þon þe he ne mihte on hipe locian. for þæm blode. 7 cþ. to
 þære ²⁸ ræmnan. for hpon ne ȝehýrȝumaſt þu min poſið. ne þu
 ne þin ſýlȝ ²⁹ milbſigenbe. efne þin lichoma iſ cpylmed. for
 minum þam eȝeflican ³⁰ dome. ȝeþaſa me. 7 ȝebib þe on min ȝod.
 þý læf þu deaþe ȝriltast ³¹ ȝiȝ þu me ne ȝehýnaſt. min ſpeoſið
 ȝceal pealban þin lihoman. ³² Giȝ þu me ȝehýnaſt æt ſoran
 eallum þiſſum ſolce. ic þe to ³³ cpeþe. ꝥ ic þe onſo me to riȝe.
 Se halȝa marȝaneta him to cræþ. eala. ³⁴ þu unȝnotȝa. for
 þon ic ȝýlle mine lichaman in tintȝego. ꝥ min ³⁵ ſaȝul ſý ȝe-
 fýȝeſaſt on heoſonum. Se ȝerefa hie het on þýȝȝum cap-

cernne (*folio* 73) betýnan. 7 mid þam þe heo eode þær in. hio
 zebletfode eall in þe lichaman mid crísteſ 7ode tacne. 7 ongan
 hīre handan 7 þuſ cpeþan. *Loce* ³ on me 7 zemildra me
 druhten. for þon þe ic ane beo. 7 min ⁴ fæder he me forlet.
 ne læt þu me min druhten. ac zemiltfa me ⁵ for þon þe ic
 ongete þ þu biſt dema cþuca 7 deaþe. dem nu betpux me 7
 þýſſum deorflum. efne ic ſapuze on minum pítum. Ne ýrfa
 þu ⁷ riþ me min druhten. for þon þe þu part þ ic ſýlle min
 ſaple for þe. ⁸ þu eaſt zebletfod on peorlde. Ic þa þeotumuf
 hīre pæf fædenbe mid ⁹ hlafe 7 mid pætre. 7 ic ſæh þurh
 ehþýnl eal hīre zerlit þe heo hæfde ¹⁰ rið ða apleaſan deofle.
 7 ic pnat eall hīre zebed. þa eode ut of ¹¹ þæf kanþerneþ
 hpomme riþe egeflíc ðraca. miſſenliceſ hīfeſ. hī ¹² loccaſ 7
 hīr beapd pæron zýlben zepuht. 7 hīf teþ pæron ſpíc ſpa ¹³
 aſniden iſen. 7 hīf eþan ſcīnan ſpa ſeānazým. 7 ut æt hīf noru
 eode ¹⁴ micel ſmocca 7 hīr tungla efode 7 micel fulneſſe he
 ðýde on þæm ¹⁵ kanþerneþ 7 he hīz þa aþærbe. 7 he hpýſt-
 lobe ſþranglíc ſtemne. ¹⁶ Ða pæf zeporþden micel leoht on
 þæm þýrþnan kanþern of ðæm ¹⁷ fýne þe ut eode of þæf ðra-
 can muþe. Se halgæ fæmnæ pæf þa zeporþden ſpīþe fýrht. 7
 zebizþe hīre cneoru on eorþan. 7 aþenoda hīre ¹⁹ honða on
 zebēbe 7 þur cþæþ. God aþþýfc þæf miclan ðracan mægen.
²⁰ 7 zemildfa me þearfendþra 7 earfoþra 7 ne læt ðu me
 næfre forþýrðan. Ac zefcýlb me riþ þýf riþdbeor. 7 mid þý
 þe heo þuſ bæb ²² fe ðraca ſette hīf muþ ofeþi þæne halgan
 fæmnan hearfod. 7 hīre ²³ forþpealh. Ac crísteſ 7ode tacen
 þe ſeo halga marzapeta porhte ²⁴ ðracan innoþe ſe hīne toþlat
 on tþægen ðealaſ. 7 ſe halgæ ²⁵ fæmnæ eode ut of þæf ðracan
 innoþe unzepæmmed. 7 on þæne ilcan ²⁶ tīde zefæh heo on
 hīre pýnſþnan healþe ænne deorol ſittend ſpíc ²⁷ an ſpeartne
 man. 7 hīf honða to hīf cneopum zebundenne. 7 mid þý þe ²⁸
 heo þinne zefæh. heo zebæb to druhtene 7 þur cþ. Ic þe
 heþuze 7 pulþuze ²⁹ þu undeaðlica kýning. þu eaſt zelean
 tþýmnýrre. 7 ælcra ſnotra ³⁰ þruma. 7 æghþýlcne ſþrenþo

ftaþol. Nu ic geſeo min geleafan ³¹ blopenðe. ⁊ min faþle
 geſeonðe. ⁊ þýfne ðracan acpealdne licgean. ³² þancaf ic
 þe ſecge þu halga. ⁊ þu undeaðlica god. þu eart ealra ³³
 hælenðe hælenð. ⁊ þin nama gebletfoð on peopulde. ⁊ mið
 þý ³⁴ þe heo þuf gebæð. ſe ðeopol up aþaf ⁊ genam þa halgan
 fæmnan ³⁵ honð. ⁊ cþ. ꝥ genihtſumaþ ꝥ þu ðýðeſt. Gepit
 ffram me for þon ¹ þe ic geſeo þe on forhæfðneſſe þurh
 punian. Ic ſende to þe hrufum ² min broþur on ðracan ge-
 licneſſe. to þam ꝥ he þe forſpulge. ⁊ ³ þin mægþhað ⁊ þin
 plite forlune. ⁊ þin gemýnð of eorþan aþýlgan. ⁴ þu hine
 þonne mið cniſtef node tacen acpealdeſt. ⁊ nu þu pilt me ⁵
 acpýllan. Ac ic biððe þe for þin mægþhað ꝥ þu me ne ge-
 fprinze. ⁶ Seo halga marzapeta geznap þa ðeopol be þæm locce.
 ⁊ hine on ⁷ eorþan apearp. ⁊ hiſ fpýþnan ege ut aſtanꝥ ⁊ ealle
 hiꝥ ban heo ⁸ to bryfðe. ⁊ ſette hiꝥe fpíþnan fot oꝥe hiſ
 fpýne. ⁊ him to cþæþ. Gepit ffram minum mægþhaðe. cniſt
 me if fultumienð. for þon hiſ nama iſ ſcinenð on peopulde.
 ⁊ mið þý þe heo þuf cþæþ. þær ſcan ſpiþe ¹¹ micel leoht on
 þæm þýſtjan quanterne. ⁊ cniſtef node pær geſeþen ffram ¹²
 eorþan up of heoꝥen. ⁊ an hwi culþne ſtoð oꝥe þære node
 ⁊ heo ¹³ ſpꝛæc ⁊ þuf cþæþ. Secz me marzapeta þu þe þurh
 mægþhað gýrnðeſt þære eacan rice. ⁊ for þon hit biþ þe ge-
 realð mið abraham ¹⁵ ⁊ mið iſaac ⁊ iacob. Eaðiz eart þu
 þe þone feond oꝥeſfpiðeſt. ¹⁶ ſeo halga marzapeta þa cþæþ.
 pulðor þe fý cniſt. þu þe ane ðeſt mæniz pulðor. Ic þe pul-
 ðrize ⁊ hepize for þon þu eart haliz ⁊ micel ¹⁸ on eallum
 þinꝥum. þu þe gemedomafte gecýþ þonne þinne þeopen ꝥ þu ¹⁹
 eart ane hiht ealra liƿenðra on þe. Seo culþnæ þa pæf eft
 fpꝛecende ²⁰ ⁊ cþæþ. Marzapeta. axie þone þe þu hæfſt un-
 ðer þinum fotum be ²¹ hiꝥ ðæðum. ⁊ he cýþ þe eall hiꝥ peoꝛe
 ⁊ mið þý þe þu hine hæfſt ²² oꝥeſfpið þu cýmꝛ to me. Seo
 halga marzapeta þa cþæþ to þæm ðeople hpæt if þin nama.
 þu unclæne gaꝛt. ſe ðeopol hiꝥe to cþæþ þu ²⁴ cniſtef þeop-
 ahef þin fot of min fpiþa. ꝥ ic mine ban lihpan ²⁵ gezefſte. ⁊

ic þe sægce ealle mine dæda. Seo halga ræmne þa ahof²⁶
 hire fot of hir rripe. ꝥ deofol þa cræþ an ongan. ManeƷna
 roþræstra manna ic genam 7 ic Ʒefæht riþ him 7 ne mihte
 me nan²⁸ oþerſiþan. ac þu min ege ut aſtunge. 7 ealle mine
 ban to briſdeƷt 7 min bƷoþoƷ acpealbefe. Nu ic Ʒefeo
 criſt punian on þe. 7³⁰ þu deƷt ealle ſoþræſneffe. Ic heom
 ableonde hepa feƷan. 7 ic hi³¹ Ʒeðýðe oþerƷeotan þa heoþen-
 lican ſnýtƷo. 7 mið þý þe hý on³² Ʒlæpe ræƷon. ic com oþer hi
 7 þa þe ic ne mihte of þam bebde³³ adon. ic hi ðýðe on þæm
 fýlƷan Ʒlæpe fýnƷian. Nu þonne rnam³⁴ anƷe ƷinƷne ræmnan
 ic eom oþerſiþð. hƷæt ðo ic nu ƷoƷ³⁵ þon þe ealle mine
 ræpne fýnt tobrecenne. 7 me ealra ſiþaſt (*folio 74*) Ʒeðræþ
 ꝥ þin rædeƷ 7 þin modoƷ mine ræƷon. 7 þu ane riþ me 7 rið
 eall² hire cneorife criſteſ ƷefýlƷendum þuþ þone deofla
 mæƷen eall to nahte³ Ʒeþiþ. Se halga ræmne him to cræþ.
 ƷaƷa me þin cýnn. 7 hƷa þe cenbe.⁴ deofol hire to cræþ.
 SæcƷ me marƷapeta hƷanon iſ þin liƷ. 7 þin lichama. 7 hƷanon
 iſ þin ſapul. 7 þin ƷeleaƷa. oþþe hu ræſ criſt punienð⁶ on þe.
 SaƷæ me þiſ. þonne ſecƷe ic þe ealle mine dæde. Se halga
 ræmne⁷ him anſƷanode 7 cræþ. Nýf me aliƷeð ꝥ ic þe to
 ſecƷa. ƷoƷ þon þu ne eaƷt⁸ Ʒýnþe mine ſteƷne to Ʒehýrenne.
 Godeſ bebodu ic pille ƷehýƷan. 7 ꝥ Ʒecýþan⁹ 7 þu deofol
 adumbe nu. ƷoƷ þon þe ic nelle nan ƷoƷð ma of þinum¹⁰ muþe
 ƷehýƷan. 7 hƷæðlice Ʒe eoƷþe ƷoƷſƷalƷ þone deofol. ƷƷimlice.
¹¹ Ða on oþƷan dæƷe Ʒehet ſe ƷeƷeƷa þa halƷan ræmnan to
 him Ʒelæðan. 7 mið þý þe heo ræƷ ut aƷanƷende. heo Ʒeblet-
 Ʒode eall hira¹³ lichoma mið criſteſ Ʒode tacen. Se ƷeƷeƷa
 hire to cræþ. eala marƷapeta ƷelæƷ on me. 7 Ʒeþið þe to
 minum Ʒode. Se halga marƷapeta¹⁵ him to cræþ. ſoþlice þe
 Ʒeðafenaþ on min Ʒoð to Ʒeþiððanne. Se ƷeƷeƷa ƷeaƷþ þa
 ſƷýþe ýƷƷe. 7 het hi ahon 7 mið kandelum býƷƷan.¹⁷ 7 fýþ-
 þan ðýðan þa nýxtan ſƷa heom beboden ræſ. Se halga mar-
 Ʒapeta¹⁸ þa ciƷðe 7 cræþ. Nelle ic næƷƷe me Ʒeþiððan on
 eoƷeƷne Ʒoð. ſe þe iƷ¹⁹ dumb. 7 deaƷ. Ne maƷon Ʒe oþer-

frýðan clæne ræmnan. crift fylf ge²⁰ gebletfoðe min lichaman
 ⁊ min fapule he fylleþ pulðnef beh. Se apleafa gerefa het
 þiðer þringzen mycel leacen fet. ⁊ het hit mid²² pætere
 aphyllan. ⁊ dýðe hit ælen frýðe hat. ⁊ het binðan fet ⁊ honða
²³ þære halzan ræmnan. ⁊ þær ondon. Ða cpyllnaf dýðen fra
 heom be²⁴ boben pær. Se eabega marzapeta locade on heo-
 fonum. ⁊ cpæþ. Drihten god ealmihtig þu þe eapdeft on
 heofonum. geunne me þ þif pæter þy me to hælo. ⁊ to liht-
 neffe. ⁊ to fulrihtef bæþ. una fpringende²⁷ þ hit me appea
 to þam eacan life. ⁊ aphypp me fram ealle mine fynne²⁸ ⁊ ge-
 hæl me on þinum pulðne. for þon þe þu eapt gebletrod on
 peopulde. ²⁹ ⁊ mid þy þe þ gebed pæf gefyld fra pearþ þær
 micel eorþhræpneffe³⁰ geporðen. ⁊ on þære ylcan tid. com
 culfne of heofonum hæbbenðe³¹ beh on muþe. ⁊ naþe pærnon
 alýfde. fet. ⁊ honða þære halzan ræmnan. ⁊ heo eode up of
 þæm pætere god herigende ⁊ pulðrigende. ³³ ⁊ þuf cpæþ. pul-
 ðor ic þe secge drihten god hælend crift. for þon þe³⁴ þe þu
 me onlihteft ⁊ pulðnadeft. ⁊ þu me pære milðsiend þinje
 þeopene þu eapt bletfoð on peopulde. ⁊ mid þy þe heo cpæþ.
 AMEN.

¹ Stefn pæf geporðen of heofonum þuf cpeþende. Cum
 marzapeta. to heofonum. Eadig eapt þu þe mæzphad
 gýrnðeft. þurh þon þingum þu³ eapt eadig on ecneffe. ⁊ on
 þære ilcan tid zelæfde þæf folcef. xv. þufenða manna butan
 rife ⁊ cild. Olibruuf se gerefa het acpyllan ealle þa⁵ þe on crift
 zelæfdon. ⁊ hi pærnon acpealde on kimef feold butan ærme-
 niga þære caeftne. ⁊ æfter heom he het acpyllan þa eabegan
⁷ marzapetan ⁊ mid fpuðe offlean. Ða cpyllnaf læddon hi
 þa butan þara caeftne pealþaf. ⁊ þa an of heom cpæþ. Ðif
 nama pæf⁹ malchur gehaten. Aþene þin fpeora ⁊ onfoh min
 fpuð. ⁊ gemildfa¹⁰ me for þon þe ic her gereo crift standanð
 mid his englum. Marzapeta þa cpæþ. Ic biððe þe brofor
 gif þu her crift zefeoft. aþe me of þ¹² ic me zebiððe to him
 ⁊ min zaft ofræfte. Se cpyllene hyne to cpæþ. bið¹³ fra

hpæt spa þu pille. Se eadega marzapeta þa ongan biððan 7 þuf
¹⁴ cpeþan. God þu þe heofen mid honda gemettefst. 7 eorþan
 on þinne ¹⁵ fýr becyndest. zehen mine bena. 7 gpa hpilc man
 spa pñuteþ mine ¹⁶ þnopunga. oþþe hi zehenaþ næðan of þære
 tide fýn aðylgade hwa ¹⁷ gýnna oþþe gif hpilc man leoht deþ
 on minum cýrcan of hif zepinne. be gpa hpýlcne gýlce spa he
 biððe forziþneffe. ne si him ¹⁸ je fýnna zeteold. Ic biððe
 þe drihten. 7 gif hpilc mon si zemetod ²⁰ on þinum þam egef-
 lican dome. 7 he si zemindiz minum naman. 7 þine. ze-
 fneolra hine drihten of tintrezo. Get ic þe biððe drihten ²²
 7 je þe nærdeþ boc mine marzaphaþef. oþþe on hif hufe
 hæbbe. fý ²³ hif fýnna alætneffe for þon þe pe fýndon flæfc 7
 blob. æfre fýngiende. 7 næfre ablinnende. Get ic þe biððe
 7 je þe cýrcan timbrize on ²⁵ minum naman. 7 þær apñute
 min þnopung. oþþe of hif zepinne zebicze. fend on hine
 drihten þone halgan gart. 7 þær boc fý mine marzaphaþef.
 ne fý þær zeboren blind cild ne healt. ne ²⁸ dumb. ne deaþ.
 ne fram unclænum gaste zefpenet. Ac fý þær sib ²⁹ 7 luþu 7
 foræstneffe gaste. 7 se þe þær biððeþ hif fýnna forziþneffe ³⁰
 zecyþ him drihten. Ða pær ftefn zeporðen of heofonum
 mid ³¹ þunre. 7 culþne com berende rode. 7 cpeþ. Aþif
 marzapeta eadiz ³² pæf se innoþ je þe þe zebær for þon þe
 zemano ealle þingc ³³ on þinum zebed. Ðurh engla mægen
 ic þe fperize 7 spa hpæt spa ³⁴ þu bæde eall hit biþ zeheneþ.
 æt foran zober zefýhþe. 7 gpa ³⁵ hpæt gpa þu pære zemýndiz
 7 forziþeþ þe zod. God zepættet (*folio 75*) on þinum cýn-
 can þneo hund engla to þon 7 hi onfoþ ælc þæra ² manna
 bena þe to drihten clýpaþ on þinum naman hwa fýnna ³ fýnt
 aðylgode. Nu zit ic cýþe þe 7 engla cumað ongear þe. 7
 neamaþ þin heafod 7 læðaþ hit on neorxna ponge. 7 þin
 lichauna biþ ⁵ purþful mid mannum. 7 spa hpa gpa ahpineþ þin
 reliquiaf. of ⁶ þære tide fram spa hpýlcne untrumneffe gpa
 he hæfþ he biþ gehæld. 7 þær þin reliquiaf beoþ. oþþe boc
 þinef marzaphaþef ne nealæcþ þær naþon ne ýfel ne se un-

clæne gaste. Ac þær biþ sib⁹ 7 luftu. 7 soþfæstnesse. 7 blif.
 7 gefean. 7 nænig on neorxnas ponge mare¹⁰ gemetod mid
 meder ealra gefcippender. num þe þreo fæmnan. 7 se þe¹¹
 þin naman of ealra heortan cizeþ mid tearum agotenneffe. he
 biþ¹² gefneolrað frā eallū his fýnnum. Eaðiz þu eart 7 þa
 þe þurh þe zelæfað 7 se stow þær þu to gefundest. Cum
 hræblice to þære stowe þe þe¹⁴ if zezearrod. 7 rit on þa
 gylþan healfe þære eadegan teclan 7 sufannan. Eaðiz þu
 eart þu þe mæzþhab zeheolde. Cum nu zodet lamb ic¹⁶ þin
 anbide. Se halga marzapeta beræh on hipe embhþyrft 7 to
 cræþ¹⁷ Ic eop bibbe þurh naman uref drihtnes hælendes
 xpef. þ he eop jylle¹⁸ eorpa fýnna forzýrnesse. 7 eop zebon
 nixian on heofona rice. þancar ic þe secze se þe me zepul-
 drade 7 zepurþade on soþfæstna noman.²⁰ Ic hine herize 7
 bletsige se þe nuraþ on worulde. 7 æfter þ zebed²¹ heo hipe
 up ahræpde 7 cræþ to þam cýllepe. Broþor zenim þin²²
 jpurð 7 zecpille me for þon þe nu zet ic oþersþýrþe þýrne
 midðangeard zedem ic þæt. ne ic ne acpýlle haliz zodebes
 fæmne. God pæf²⁴ gprecenbe beforan me to þe. ne eam ic
 dýrftiz þ to donne. Se halga²⁵ marzapeta cræþ to him. zif
 þu þ ne best næft þu dæl mid me on²⁶ neorxnas ponge. Se
 cýlpa þa mid zefýrhto genam his spurð. 7²⁷ hipe heafod of
 afloh. 7 zehþýrþe hine fýlne. 7 cræþ. Drihten ne rettæ²⁸
 þu me þif on fýnnæ 7 hine rýlne mid hif jpurð of aflag 7
 zereol²⁹ to þære eadegan fæmnan gylþan healfe þiber coman
 þa þufend³⁰ engla ofen þære halgan marzapetan lichaman 7
 zebletfodon hine.³¹ Ða coman tpef englaf 7 genaman hipe
 heafod on hira fædmum³² 7 hi fungon. 7 crædon. Ðu halga þu
 halga þu halga. drihten zod³³ peoroda pulþor kýnincz, fulle
 fýndon heofonaf 7 eorþan þinef³⁴ pulþref. 7 þuf fingende hi hit
 zezætton on neorxnas ponge. 7 ealle³⁵ þa þe ponnhæle pæron
 healtte. 7 blinde. dumbe. 7 deafe. 7 hi ze¹ zehrunon þære
 halgan fæmnan lichaman ealle hi purdon zehælde.² 7 engla
 stejn pæf zeheneb ofen hipe lichaman þur cpeþende. Eaðiz³

eart þu 7 þa þe þurh þe zelæfeþ. for þon þe þu punne neſte
a of ende ⁴ mid halzum æmnum. 7 ne be þu roþhfull be
þinum halgan lichaman ⁵ for þon þe he iſ forlætan on eorþan.
to þon ꝥ ſpa hpylc mann ſpa ⁶ hrineþ þine reliquiaſ ofþe þine
ban. on þære tide ſyn adilgode hwa ſynna ⁷ 7 hwa nama pritan
on liſef bocum. Ic þeotimuf zenam þa reliquiaſ þære ⁸ halgan
æmnan. 7 hi zerætte on niþe ſcrin ꝥ ic ſylf ær of ſtane ze-
porhte. 7 mid ſpotum prytum zeſpeotte. 7 ic hit zeheold on
rumef ſiþ ¹⁰ prifeſ huþe hwa nama þæſ ſinclētica. Ic þeotimuf
þæſ þe hwa zeþenode mid hlafe. 7 mid pætere 7 ic zeſæh eall
hwa zerlit þe heo hæfde ¹² riþ þðne apleaſan deorlā. 7 hwa ze-
bed ic arnat. 7 ic hit zefende to ¹³ eallum criftenum mannum.
7 ſe halga marzapeta zerþylbe hwa þrowung ¹⁴ on iuliuf monþe.
on þone þreo 7 tpentegþan dæge. Ealle þa þe riſ ¹⁵ zehýnaþ on
heortan peſaþ onbrýrðað 7 þa þe drihten crifst biðbaþ ¹⁶ 7 on
hwa zelipaþ. 7 zemindop þære halgan marzapetan. ꝥ he mid
hwa ¹⁷ benum ur ofpæſte on ſihþe hælendef crifteþ. þam rý
pulþor. 7 lof. 7 purðmýnt. 7 þrým 7 anpealb 7 micelnýr.
on ealra populða populð. roþlice ¹⁹ a butan ænigum ende.
Amen.

DE GENERATIONE HOMINVM.

MS. Cott. Tiberius, A. III. fol. 38. b.

Ðer onginð recgan ýmbe mannes gecýnde. hu he on hwa
modor innoþe to men zerþrðeð. æreft þæſ mannes brægen
bið zerorþden on hwa moder innoþe. þonne bið ꝥ brægen utan
mid neaman bepeþen on þære rýxtan pucan. On oðrum
mon e þa æðron beoð zerorþden. on lxx 7 þreo hundræb
reýtran 7 lenþnan hi beoð toðælebe 7 ꝥ blod þonne flopeð
on þa fet 7 uppan þa handa. 7 he þonne býþ on limum to-
ðæleb. 7 to romne zeapað. On þam þriðdum monþe (fol.
39) he biþ man butan raple. On þam feorþan monþe he

bið on limum ſtaþolſæſt. On þam ſiſtan monþe he biþ epica. 7 peaxeð. 7 ſeo modur lið ſiſleap. 7 þonne þa ſiþb beoð Ʒeoponden. þonne Ʒelimpð þæræ manigſealb ſaþ þonne þær bȳrþner lic on hipe innoþe ſeȳpizende bið. On þam uþam ſiſtan monþe he bȳþ Ʒehȳð. 7 ban beoð peaxenbe. On þam ſeofoþan monþe. þa tan 7 þa ſingnaſ beoð peaxenbe. On þam eahtoþan monþe him beoð þa bneort ſing pexenbe. 7 heorte 7 bloð 7 he bið eall ſtaþolſæſtlice Ʒeſeteb. On þam niƷoþan monþe ſiðodlice ſiſum bið cuð hſæþer hi cennan maƷon. On þam teoþan monþe þ ſiſ ne ƷediƷð hȳne ſeone Ʒiſ þ beapn accenned ne biþ. for þam þe hit in þam maƷan pȳrð hit to ſeophable oftoſt on tifeſ niht.

MAMBRES MAGICVS.

MS. Cott. Tiberius, B. V. fol. 87.

Her ſeƷð hu mambres ontȳnbe ða dſȳlican bec hiſ bneðer iamner 7 him Ʒeopenude þa heaƷonune ðær deoſelƷilber hiſ bnoður.

Andſpaſode him iamner ſaul þȳſſum p[orðum]. þu bnoðor ic naht unſihtlice eom deað ac ſoðlice 7 ſihtlice ic eom deað 7 Ʒodeſ [ðo]m pið me ſtandeð for þam þe ic pær ana ſliceþa [?] þonne ealle oðne dſȳar 7 ic piðſtod t[am] Ʒebnoðrum moȳfeſ hatte 7 āānon þa poſhtan ða micclan tacna 7 ſorebeac[n] for þan ic eom deað 7 for þam ic eom Ʒe-[l]ebb on helpana ſice mið. þær is ſeo miccle [bȳrn] nȳſ þær ecan piſer. 7 þær iſ ſe ſeað þær ſinƷ [aler] ſuſler þanon ne bȳð æniƷ upp abon. Nu [min] bnoðer mambre beheald þe on þinum liſ[e] þ þu do pel þinum beapnum 7 þinum ſneon[ð]-um for þan þe on helle ne bȳð naſiht Ʒodeſ nemðe unpoſnȳſ 7 þȳſtru 7 æfter þam þe þu deað biſt þonne cȳmſt þu to helle 7 betſið deaðum mannum bið þin eaſðinƷſtop niðer on eoſðan 7 þin ſeað bið tpeƷea cubita pið 7 ſeoſpa lang.

www.libtool.com.cn

MS. Cott. Nero, D. VIII. fol. 169. a.

Semper memor tui etiam inter dubia bellorumque nostrorum pericula, karissime praeceptor, ac secundum matrem meam sororesque meas, acceptissime, et quum te deditum philosophiæ noveram scribendum tibi putavi de regionibus indie ac de statu cœli innumerisque serpentum et hominum ferarumque generibus existimaui ut aliquid per nouarum rerum cognitionem studio et ingenio possit accedere [*ad fol. 104 b.*] quanquam in te consummata prudentia nullumque adiutorium expostulet ratio doctrinæ. . . . Tamen ut mea gesta cognosceres, que diligis, et ne quod inuisitatum haberes ea que in india uidi per summos labores ac pericula macedonum scribenda tibi putavi. Etenim sunt digna memorie singula, ac multis coaceruata quemadmodum inspexi. Non crediderim cuiquam esse tot prodigia nisi subiecta meis oculis ipse prius cuncta ponderauissem. Mirandum est terra quantum aut bonarum rerum pariat aut malorum contemplatrix existat. et parens publica ferarum ac fructuum metallorumque atque animalium. quodsi omnia liceat intueri homini uix suffectura tot uarietatibus ipsa crediderim nomina. Sed ego de his que primum cognoui eloquar, daturus operam ne aut fabulæ. [*ad fol. 105:*] aut turpi mendacio dignus efficiar. Etiam naturam animi mei . . . non ignoras, solere me terminum equitatis custodire, et parcius loqui quam gesta sint omnia. Et nunc spero quod agnoscis, nichil me tanquam captantem iactantemque gloriam militiæ nostræ asserere. que utinam minus fuissent laboriosa . . . Ago gratias macedonie iuuenum uirtuti et inuicto exercitui nostro quod in patientia mea perseverarent ut rex regum appeller. Quo tibi meo titulo misso, letare, karissime praeceptor . . . nunc tibi et Olimpiadi matri mee sororibusque meis de singulis regni mei commodis scribebam, que tibi et illis communia esse arbitror. Idque nisi [*ad fol. 105 b.*] feceris parum de nobis simpliciter iudicare uideberis. Prioribus litteris significaueram de solis luneque eclipsi. et de constantia syderum aerisque indicii, que non sine magna cura ordinata tibi misi. et has nouas explicaturus his-

torias omnia cartis commendabo. Que cum relegis: scito esse talia que cura alexandri tui complecti decuerant. Mense maio rege persarum dario apud gangem annem superato acceptaque in conditiones omni eius regione, ordinarios propratoresque nostros proposuimus, orientis provinciis multisque opibus regalibus ditati; ut in priori epistola significaveram tibi. Quare nunc ne sim scribendi multiplex [*ad fol. 106.*] priora facta iam præcognita prætereō. Mense iulio deficiente in india faciācem peruenimus, ubi mira celeritate poro rege deuicto, potiti ingentibus diuitiis regia gaza repleti sumus. sed . . . scribere de innumerabili exercitu eius in quo fuerint permultæ peditum copias (*copiæ*), xvi milia equitum, octingente quadrigæ, omnes falcate. captisque elephantis quadringentis qui superpositas cum armatis iactatoribus turres gestauerant. [*ad fol. 106 b.*] Ipsam urbem regiam pori domumque armis inuasimus. In qua columnas aureas solidasque ingenti grossitudine atque altitudine cum suis capitulis ad modum quadringentas enumerauimus, auratosque parietes laminarum digitalium grossitudine. Quas cum estimare uellem aliquibus locis intercidi. Vineamque solidam auro argentoque inter columnas pendentem miratus sum. in qua folia aurea racemique cristallinis ligis erant interpositi, distinguētibz smaragdis. Talami cubiliaque margaritis unionibusque et carbunculis et ebenina lacunaria nitebant testudinibus cupressinis quibus lauari [*ad fol. 115.*] in insigni loco et in balnearibus erant soliti. Aureeque solideque cum crateribus aureis statue innumerique thesauri Gemmea et crystallina electrinaque uasa potatoria et sextariola multa aurea inuenimus et rara argentea. Quibus in potestatem redactis interiorē indiam perspicere cupiens . . caspias portas peruenimus exercitu ubi cum fertilissimarum regionum admirarer felicitatem, quondam gaudio digna cognoueram loca, quanquam prædixerant nobis incolæ regionis eius ne [*ad fol. 115 b.*] serpentes et rapida ferarum genera incideremus, que plurima uallibus et campis silisque ac montibus habitabant. nemorum saxorumque latebris occulta. Sed ego ut fugientem ea pugna porum primum assequerer antequam in desertas orbis terrarum abiret solitudines compendiosa magis quam tuta itinera eligere malui. Acceptis igitur .cl. ducibus qui breuitates itinerum nouerant mense augusto per feruentes sole arenasque et egentia humoris loca profectus sum, pollicitus his præmia qui nos periti regionum ducebant per ignota indie loca si me cum

incolumi exercitu in bactriacen perduxissent penitusque remotos ad abditos seres que gens foliis arborum ex siluestri uellere [*ad fol. 116.*] uestes detexunt. Sed illi maiorem hosti quam mihi fauorem accommodantes efficere pergebant ut nos in execrabilia serpentum et rapida ferarum beluarumque genera ignotos regionum inducerent. . . Tum ego cernens ex parte mea id accidisse qui utilia consilia spreueram amicorum . . . et . . . hominum qui dixerant mihi ne festinarem, imperaui militibus omnibus ut armis induti agmen sequerentur. Propterea quod auri ex rapina margaritarumque non paruam secum prædam ueherent timendum esset ne occulto hostes sua ablaturi uictoribus insidiarentur. Et sane miles [*ad fol. 116 b.*] ita locupletatus est ut uix ferre pondus auri posset. Accedebatque armorum non parua grauitas quæ omnia ego aureis incluseram laminis. Ita totum agmen me ueluti sidere aut fulgore clarum radiantibus auro insignibusque sequebatur cum signis et uexillis. Fuitque inter uarietates spectaculorum in conspiciendo talem exercitum, qui ornatu pariter ac uiribus inter gentes ceteras eminebant. Ego certe respiciens felicitatem meam insigni numero iuventutis immenso afficiebat gaudio. Sed ut aliquid plerumque in secundis rebus fortuna obstrepit [*ad fol. 117.*] accidit nobis siti laborare. Quam quum uix sustineremus miles seuerus inuentam mihi in lapide concauo aquam galea aurea protulit ipse sitiens, animeque mee magis quam suæ uite consulebat. Quam ego palam uocato exercitu effudi, ne me bibente magis sitire miles inciperet. Collaudansque seueri erga me beneuolentiam dignis eum muneribus honorauī. [*ad fol. 117 b.*] Quæ res quum anime quietiorem fecisset exercitum, ceptum iterum institui: nec longe mihi in desertis locis flumen apparuit. Cuius ripas pedum sexagenum harundo uestiebat pinorum abietumque robora uincens grossitudine. . . . Tum ego quia quadrupedia et exercitus sitiebant iussi continuo castra poni a metatoribus. Quæ dum ponuntur ipse sitim leuare cupiens amariorem elleboro fluminis aquam gustauī: quam neque homo bibere neque ullum pecus haurire siue tormento potuit. Angebar autem magis pro multis animalibus quam pro nostra necessitate, durabiliorem hominem cunctis in rebus recognoscens quam pecudes. [*ad fol. 118.*] Quippe mecum erant qui aurum uehebant elephantī ingenti[s] magnitudinis admodum mille. Quadringente quadrigæ equorum omnes falcate. bige ii mille ducente (*i. e. ducentæ*). Equitum turme xx milia peditum

ducenta quinquaginta. Duo milia sub armis mulorum castrensi-
um et ad sarcinas militum uehendas curruum duo milia. Camelorum
dromedarumque et boi- duo milia qui frumenta uehebant. et
armementorum ad usum carnis cotidiane ingens numerus sequebatur.
Ceterum equis et mulis et elephantis et camelis aurea quoque
frena. Luxus non parum nobis promiserat uictoriarum. Sed
tunc in spectata aqua ipsa pecora uix se sustinere poterant.
Milites quidem nunc ferramenta lambendo. nunc oleum gustando
diram aliquo modo differre sitim. uel auferre conabantur. Vidi-
mus etiam plerosque pudore amisso suam urinam uexatos ultimis
necessitatibus haurientes. Quæ res dupliciter me torsit. Primo
de statu [*ad fol. 118 b.*] exercitus magis quam de proprio meo
sollicitus fui periculo. Tussi tamen ut armati agmen sequerentur.
Legem dixi me in eum animaduersurum qui non legitimis indutus
insignibusque armis in acie deprehensus esset. Quod ipsi quidem
mirabantur, quod ita ubi nullus appareret hostis necesse esset in
tanta siti armatos ingredi. Sed ego sciebam per bestiosa serpen-
tiosaque loca nobis iter esse ne opposito periculo frangeremur. ac
ne imprudentes circumueniremur uel inopinato periculo feriremur.
Ripam igitur fluminis sequentes ad horam diei octauam ad oppidum
peruenimus quod in medio [*ad fol. 119.*] amne in insula ex his
arundinibus quas paulo ante descripsimus erat edificatum. pau-
cosque indorum seminudos notauimus homines. qui uisis nobis
continuo inter tectorum suorum culmina delituerunt. Quorum
ego præsentiam uidere desiderans ut dulcem ignaris aquam de-
monstrarent. apparente nullo paucas in ciuitatem deiçi sagittas
imperaui. ut si uoluntate sua nollent procedere metu bellico acti
exhiberentur. Tanto magis cunctis propter timorem abditis. diu
apparente nemine. ducentos milites ex macedonibus leuibus armis
misi per amnem nataturos. Jamque quartam fluminis partem
natauerant. Tunc horrenda res uisu subito nobis conspicta est
maiores elephantorum corporibus [*ad fol. 119 b.*] hypopotami inter
profundos aquarum apparuerunt gurgites. raptosque in uortice
crudeli pena uiros flentibus nobis assumpserunt. Iratus tum
ego ducibus qui nos in insidias deduxerant. iubeo ex his .de. in
flumen mitti. Quibus propulsis natantibusque inuicti rursus
hypopotami dignos iusta pena affecere. Sed maior explicatus nu-
merus beluarum quam prius affuit ad spem inde contingentis cibi
ubi cum apparerent ueluti formice efferbuere. Atque ne qua

noctu aquarum prodigiis bella gereremus; iussi dato signo buccine
 ad iter militem aptari Igitur ab hora diei decima usque
 ad undecimam, cum iter fecissemus, uidimus hostes per medium
 amnem factis ex harundine præteruehi nauculis. Quos cum [*ad
 fol. 120.*] dulces aquas percunctaremur sua lingua ubi inueniri
 possent dixerunt. Ingens nos stagnum dulcissime aque inuen-
 turos, quo et ipsi nos itinerum duces erant deducturi. Quare . . .
 nocte tota ambulauimus siti et onere armorum confecti. Quibus
 necessitatibus illa quoque adiciebantur incommoda, quod tota
 nocte incursantibus leonibus ursisque tygridibusque pardis ac lin-
 cibus pariter resistebamus . . . Tandem ad horam circiter octauam
 postero die ad prædictum nobis stagnum peruenimus. quod
 erat coronatum uetustissima circumdatumque habundanti silua
 mille passus tum patens. Cum ergo ego dulci aqua potata gaudio
 alacer [*ad fol. 120 b.*] pecora et impedimenta cum exercitu pariter
 et lassa quadrupedia militum refecissem, metiri castra in longum
 stadia .xxii. totidemque in latum collocari iussi. Quibus celeriter
 erectis iubeo cedi nemus ut facilius aquatoribus esset accessus ad
 flumen . . . Igitur inter ipsa tentoria aggerebantur impedimenta et
 elefanti in media castrorum parte collocabantur. ut aptius contineri
 possent, [*ad fol. 121.*] si quis noctu . . oriretur pauor tumultusque
 aliquis nouus. Cum iam mille quingenti extrinsecus essent ignes
 accensi sufficiente silua quantum uellemus deinde testante buccina
 cibum et ipse cepi et militibus capere imperaui. accensis lampadibus
 aureis ad modum duobus milibus. Cum ad primos lune radiantis
 ortus subito erectis caudarum aculeis a pasqualibus indicis scor-
 piones consuetam petentes aquationem ad castra innumeri con-
 fluxere . . . Hæc prodigia insequuta est immensa uis cerastarum
 humidarumque serpentum uariis distincta coloribus. Nam quæ-
 dam rubentibus scamis erant. quædam nigri et candidi coloris.
 quædam auri fulgori similes inspiciebantur [*ad fol. 121 b.*] sibila-
 bat tota regio non paruum nobis inferentes metum. Sed frontem
 castrorum densabamus clipeis et in manibus longas habebamus
 hastas. quorum acutissimis spiculis malas pestes configebamus. et
 ignibus plures necabamus. Quæ res nos prope duas horas in eo
 opere sollicitos tenuit. Potata aqua minores abire ceperunt ser-
 pentes maiores cum ingenti gaudio nostro latebras petierunt. Cum
 ad horam noctis tertiam aliquam sperantibus nobis requiem bi-
 norum trinorumque capitum cristati serpentes indici columnarum

grossitudine aliquantulum proceriores ad potandum aquam ex uicinis montium speluncis processere. oribus scamisque suis [*ad fol. 122.*] humum atterentes. quorum pectora erecta cum trisulcis linguis fauces exerebant scintillantibusque ueneno oculis quorum halitus erat pestifer. Cum his hora non amplius una debellauimus. xxx. seruis. et xx. militibus amissis. Orabam macedones ne aduersis casibus cederent neue deficerent. (*fol. 171.*) Sed affuere albi leones taurorum comparandi magnitudinibus cum ingenti murmure . . . in nos impetum faciunt, exceptique uenabulis ruunt, [*ad fol. 122 b.*] Tantus repentinus oriebatur tumultus cumulante cera (*i. e. sera*) nocte. Nec minus apri ingentis forme iactis dentibus ueluti uallo horrentibus metuendi mixti maculosis lincibus tygribusque et horribilibus pantheris miscebant praelia nulli iam pesti comparanda. Sed et uespertilionum uis ingens columbinis corporibus equales in ora uultusque nostros ferebantur. habentes dentes in morem hominum quibus artus militum uiolabant. Vna praeterea noui generis bestia maior elephanto affuit, tribus armata in fronte cornibus quem indi appellare dentem tyrannum soliti sunt. equo simile caput gerens atrii coloris. Hæc potata aqua intuens castra [*ad fol. 107.*] in nos subito impetum dedit. nec ignium compositis tardatus ardoribus. Ad quam sustinendam cum opposuissem macedonum manum .xxxvi. occidit duos. et l. calcatos inutiles fecit uixque ipsis defixa est uenabulis. Antelucanum demum tempus quædam animalia celopestes uenere candido uersi colore in modum ranarum. cum quibus mures indici in castra pergebant uulpibus similes quorum morsu uulnerata animalia quadrupedia statim expirabant. [*ad fol. 107 b.*] Hominibus idem morsus non usque ad interitum nocebant. Appropinquante luce nocticoraces uenere aues uulturibus similes corporum immanitate superabant colore fuluo. rostro pedibusque nigris totam stagni compleuere ripam non nobis perniciem ferentes sed solitos pisces consumeabant. Quas nos aues neque fugare ausi eramus. Cuncte uero siccatis unguibus de conspectu nostro abiere. Tunc ego locorum demonstratores qui nos semper in insidias deducebant pessime meritos crurifragio puniri iussi. ut et nocte [*ad fol. 108.*] uiui spirantesque a serpentibus consumerentur, ut nos consumere uoluerunt. Manus quoque eis constringi imperaui ut merito pro factis suis uterentur supplicio. Habita deinde concione ut fortes milites essent neue

aduersis ut femine casibus deficerent; castra concentu buccinarum repente ad noti uenti spiracula tetendi. ubi a collectis barbarorum indorumque uiris noua conspirari cognoueram bella. Militibus meis ingentes erant animi quibus et census uictoriarum suppeditabat et felicitas. Relictis periculosissimis locis minutum uix tandem iter calcauimus. et in loca bactrianorum auro diuitiisque plena peruenimus. benigneque excepti a comitantibus cum [*ad fol. 108 b.*] persarum confinia adiacerent. et ager. in reparando bello castra .xx. dies statui ocio facto. mox dierum .iiij. itinere peruenimus ubi cum collecto consederat exercitu porus. propere ditioni magis quam praelio se commissurus. nam et commeatus nobis palam non ut hostis dedit potestatem cupidusque me nosse; milites meos subinde commeantes interrogabat ubi ego essem quidue agerem. Qui cum incerta responderent ipse auditis eius interrogationibus omnia enim mihi regi magno macedonum referebantur. sumpto habitu militari positoque meo cultu perueni in castra ut uini et carnis quidam emptor. Casuque porus suscitans [*ad fol. 109.*] me interrogabat quid faceret alexander aut cuius esset etatis tanquam homo senior inquam dux noster in tabernaculo se accenso igni caleficat. Cum ille gaudio alacer quasi cum decrepito sene esset praelium commissurus. cum esset iuuenis elatus tumore. Quid ergo inquit non respicit etatem suam. Respondi uno id proposito ignorare me quid faceret alexander cum essem gregarius ex macedonico [*ad fol. 109 b.*] miles exercitu. Tradidit mihi minis plenam epistolam quam regi alexandro darem. pollicitus est praemium. cui iuratus dixi futurum ut in manus eius he littere peruenirent. Reuersus protinus in castra et antequam legerem et postquam legi epistolam magno risu sum dissolutus . . . (Epistola Pori) . . . Mox contuli cum indis manum. superatisque his ita ut [*ad fol. 110.*] uolebam erepta armis regna poro restitui. Qui ut ei insperatus honor donatus est mihi thesauros suos manifestauit. quos ignorabam. ex quibus me et comites et uniuersum ditauit exercitum. Factusque amicus ex hoste macedonibus: in herculis liberique trophaea deduxit. In orientis autem ultimis horis aurea utraque deorum construxerat simulacra quae an solida essent scire ego cupiens omnia perforaui. et id ipsum ut uidi solida simili metallo compleui [*ad fol. 110 b.*] liberumque et herculem directis uictimis placauit. Ultra deinde progressuri si quid memorabile cerneremus: nihil praeter desertos in oceano campos.

siluasque ac montes audiuius in quibus elephanti et serpentes dicebantur. Pergebam ad mare tamen. uolens si possem orbi terrarum circumfluum nauigare oceanum. quem quum tenebrosum uadosumque mihi locorum incolae affirmabant . . . quodque . . . nemine esset temptandus sinistram partem indie sectari institui. nequid mihi in ignotis subtraheretur locis. Palus erat sicca et ceno habundans. per quam cum transire temptaremus belua noui generis prosiluit [*ad fol. 111.*] serrato tergo duo capita habens. unum leene simile. hypopotami pectore. cocodrillo gerens alterum simillimum. duris munitum dentibus quod caput duos milites repentino occidit ictu. quam ferreis uix inquam comminuimus malleis Peruenimus demum ad siluas indorum ultimas. ubi cum castra in longum prope .l. stadia. et latum fere collocauissemus . . . ceperamus uelle epulari sub nocte hora diei .xi. cum subito pabulatores lignatoresque exanimes . . nunciabant ut celeriter arma caperemus [*ad fol. 111 b.*] uenire e siluis elephantorum immensos greges ad expugnanda castra. Imperaui ergo thessalicis equitibus ut ascenderent equos secumque tollerent sues quorum grunntus timere bestias noueram. et occurrere quam primum elephantis iussi Nec mora trepidantes elephanti conuersi sunt Iussi tunc clipeis l lanceis ualhum procingi. nequid iniurie nocte elephantorum uiolentia ferarumque aliarum afferret. Quieta nox fuit usque ad lucem Primo deinde aurore diluculo in alias indie profecti regiones [*ad fol. 112.*] in campo patenti mulieres uirosque pilosos in modum ferarum toto corpore uidimus pedum altos .ix. Hos indi faunos appellant. Hii assueti fluminibus necnon et stagno quum terris erant crudo pisce tantummodo et aquarum haustu uiuentes. Quos cum adire uellemus uicinius: marini fluminis se immersere uorticibus. Cinocephalis ingentibus deinde loca plena inuenimus nemora. qui nos adlaccessere temptabant et eiectis sagittis fugiebant. Iam deserta intransibilibus nobis nichil dignum spectaculo ab indis ultra superesse referebatur. Igitur rursus fasiacen [*ad fol. 112 b.*] unde ueneramus signa conuerti imperaui . . cuncta erecta temporaria . . ignes accensi. Tum repente euri uentus (*uenti*) tanta uis flantis exorta est ut omnia tabernacula principiaque nostra conturbauerit euerteritque Quadrupedia multo uehementius uexabantur Vix tamen recollectis sarcinis ex integro in apriciore ualle sedem castrorum inueni ordinatisque rebus omnibus cenare

militem iussi. Nam et flatu euri deciderat et frigus ingens ues-
 pertino accrescebat tempore. Cadere mox in modum uellerum
 immense ceperunt nives [*ad fol. 113.*] quarum aggregationem me-
 tuens ne castra cumularentur: calcare militem niuem iubeo ut
 quam primum iniuria pedum tabesceret. proderentur et ignes ali-
 quatenus qui in niue pene erant extincti. Vna tum res fuit saluti.
 quod in momento temporis he delapse sunt niues. imbre ueniente
 largo. quem protinus atra nubes sequuta est. Viseque nubes
 ardentes de celo tanquam faces decidere. ut incendio earum totus
 campus arderet. Verebantur dicere ne deorum ira premeret quod
 ego hero[is] herculis liberique uestigia transgredi conatus essem.
 Iussi ergo scissas uestes opponere ignibus. Nox serena continuo
 reddita est nobis orantibus. [*ad fol. 113 b.*] Tum ignes ex integro
 accenduntur et ab securis nobis epule capiuntur. et triduo con-
 tinuo sine sole claro id nobis accidit pendente minaci nubilo.
 Quare ego sepultis admodum quingentis militibus qui inter niues
 perierunt castra inde mutari imperaui. Nam et edita celo pro-
 muntoria ad oceanum in ethiopia uidimus et enesios quoque uidim-
 us montes. et antrum liberi quo aliquos perditos immisimus quum
 dicebantur tertia die febribus mori. qui speluncam introissent.
 Quod fuisse manifestum mortibus eorum probauimus. quum intrari
 propter religionem non poterat specus. et sine muneribus. [*ad fol.*
114.] Supplex orabam numina ut me regem terrarum cum sulli-
 mibus tropheis triumphantem in macedoniam olimpiadi matri mee
 remitterent iussi [con]uerti signa in fasiacen Tumque in
 itinere . . . duo senes nobis facti sunt obuiam. Quos cum inter-
 rogarem si quid nossent in illa regione dignum aliquid ad specta-
 culum responderunt mihi esse uiam non amplius decem dierum
 perquam difficilem tamen accessus propter penuriam aquæ tantisque
 impedimentis si cum uniuerso pergere uellem exercitu. Ceterum
 si commeatus .xl. milium hominum proponerem propter angustas
 semitas. et bestiosa loca: posse mihi contingere ut aliquod incre-
 dibile prospicerem negocium. Tum ego eo responso letus: [*ad*
fol. 114 b.] dicite mihi inquam duo senes humanitatis lege eos
 mulcens: quid sit illud quod mihi tam illustre et tam magnificum
 pollicemini. Tum unus exhilaratus blanda mea uoce. uidebis rex
 quicumque es inquit duas solis et lune arbores indice et grece lo-
 quentes. quarum lignum uirile est solis. alterum est femineum
 lune. et ab his quæ tibi instant bona aut mala nosse poteris.

Quare tam incredibili re illudi me a barbaris senibus existimaui pena eos impingi et aliqua contumelia iussi notari: ita dicens. ita ne eo maiestas mea peruenit ab occidente usque in orientem ut a senibus barbaris ac decrepitis illudi me posse uidear. Quibus iurantibus se nichil falsi commiscere: experiri me posse modo [*ad fol. 123.*] an uera dicerent. appariturum breui id non esse uanum orantibus amicis comitibusque meis ne tante rei experimento fraudaremur: xl. milia mecum cum equitatu traxi. remissis in fasiacen copiis cum quibusdam prefectis exercituque cuncto elephantis et rege poro et impedimentis omnibus. Mox . . . ducentibus indorum senibus iter arripimus. Qui mox ut diximus per immania et egentia plerumque aquarum per aliquot serpentium ferarumque loca deduxerunt in proximam oraculi sedem. De quibus feris et serpentibus quamque innumere et indica lingua erant uocitate scribendum tibi non putau. Cum appropinquaremus regioni a nobis petite: uidimus feminas uirosque aliquos pantherarum tygridumque pellibus contactos. a quibus con quærimus quinam homines essent [*ad fol. 123 b.*] indos se sua lingua esse dicebant. Lucus erat largus thure et opobalsamo habundans. quæ plurimus ramis eorum innascebantur nemorum. et uesci incole eius regionis consueuerant . . . pedum non amplius decem statura altior: nigro corpore dentibus caninis. antistes oraculi apparuit. perforatis auribus. ex quibus uniones dependebant: et erat pellibus uestitus. Atque cum me more rituque saluaret metum simulatione silentioque textit. Quare cum interrogaret quid ego uenissem: dixi me cupientem inspicere sacras arbores [*ad fol. 124.*] solis et lune. Tum barbarus. Si a coitu inquit puerili et femineo contactu uacas: scilicet intrabis diuinum lucum. Astantibus amicis et commilitonibus meis circiter trecentis: ponere amicos uestesque cum calciamentis imperauit: Parui per omnia homini: ut pareremus religioni. Vndecima diei hora expectabat sacerdos solis occasum. Nam solis arborem loqui ac responsa dare ad primos iubaris ortus affirmabat. Item noctis eadem tempora custodire lune enarrabat arborem . . . Igitur perambulare totum nemus incipio . . . uideoque opobalsamum cum optimo odore omnibus undique arborum ramis habundantissime manans. Cuius odore captus. et ipse dibulas (*hoc est, paropsidas*) peruellebam de corticibus. et idem comites mei faciebant. In media autem parte luci sacre arbores consistebant [*ad fol. 124 b.*] diuersis generibus frôn-

dium circa astantibus. He pedom centum alte erant arbores quas brebionas indi appellant. Quas cum mirarer diceremque frequentibus imbribus in tantum creuisse sacerdos affirmabat mihi. nunquam in his locis pluuiam. neque feram. aut auem aut ullam adire serpentem. Terminos antiquitus ab indorum maioribus consecratos soli et lune affirmabat. easque in eclipsi solis et lune uberibus lacrimis commoueri de numinum suorum statu timentes. Et cum sacrificare instituerem et uictimas immolare prohibitus sum a sacerdote qui negabat licere [*ad fol. 125.*] aut thus in eo sacrario igni uri. aut animal ullum interfici: sed uolutos truncis arborum oscula dare. orareque solem et lunam. ut ueridica mihi darent responsa uidemus ab occidente iubare fulgentibus phebi radiisque percussa arborum cacumina. Et sacerdos ait. Sursum inquit omnes intuemini. et de quibus quisque rebus consulitur est occulte cogitet silentio. nemo palam pronunciet Cogitabam . . si deuicto orbe terrarum in patriam triumphans ad [*ad fol. 125 b.*] olimpiadem matrem sororesque meas karissimas possem reuerti. Cum subito indico sermone tenuissimo arbor respondit. Inuicte belli alexander ut consuluisti unus eris orbis terrarum dominus: sed uiuus in patriam non reuerteris amplius. quum fata ita de tuo capite statuerunt. Hec ego audiens mente percussus sum: displicuit enim mihi quod tam multos adduxi mecum: ad sacras arbores. simul et amici mei et comites mei qui mecum uenerant fleuerunt ualde. et contristati sunt Rursusque oracula auditurus que media nocte posse fieri sacerdos affirmabat quum tunc luna erat oritura assumpsi mecum tres fidelissimos amicos [*ad fol. 126.*] perdicam. et clitoricam. et philotam. quorum nullum metuebam in illo loco nec a me quicquam erat metuendum. ubi neminem fas erat interfici Consulens ergo ubi moriturus essem. cum ad primum lune ortum percusso cornu splendoreque accepto. arbor grece respondit. Alexander inquit plenam iam etatis finem habes. sed sequente anno mense nono babilonia morieris. a quo minime speras decipieris. Tum lacrimas [*ad fol. 126 b.*] effudi et amici mei circumstantes flebant. nullum ergo ab his dolum aut scelus resurrecturum sperabam. sed magis pro mea salute mori paratos Discessu deinde facto cum iam ad epulas reuerteremur ego animo eger ad requiem uado. Rogantibus amicis ne me anxietate et ieiunio conficerem. paululum cibi contra animi uoluntatem sumere cepi. neque ut praesto

essem ad primum solis ortum in sacrario collocaui. Postero die matutino expergefactus diluculo. amicos etiam semisopore sonno excitatos ~~vidi. Sed adhuc ipse~~ quoque sacerdos uelatus pellibus ferinis [*ad fol. 127.*] quiescebat. positaque ante eum ingens clibatura (*intellige, placenta clibano cocta*) erat. quam illi (*ille*) ex pridiana cena sumpserat. et culter eburneus. Nam ere et ferro et plumbo et argento egent. auro habundant. opobalsamo et thure uescuntur. cadenteque riuo puram ex uicino monte potant aquam. Homines acubantes et quiescentes sine ullis ceruicalibus stratisque tantum pellibus ferarum Excitato sacerdote lucum intraui. tertio consuliturus eandem sanctissimam solis arborem. cuius mortem percussoris manu cauendam habeam. quemue exitum mater mea sororesque mee habiture sint. Arbor grece dixit. Si mortis [*ad fol. 127 b.*] tue tibi insidiatorem prodidero. sublato eo facile instantia fata mutabis mihiue tres irascent[ur] sorores . . . clotos. lachesis. atropos. Igitur post annum et menses nouem babilonia morieris. non ferro quod suspicaris. non auro neque argento. neque ullo metallo. sed ueneno. Mater. tua miserando turpissimoque exitu sepultura carebit. iacebitque in uia præda auium ferarumque. Sorores tue felices erunt fato diu. tu ipse etsi breue superest tibi tempus. dominus tum orbis terrarum eris. Nunc modo caue ne nos ulterius scisciteris iam excede terminos luci nostri. et ad fasiacen porumque reuertere. Sed et monuit sacerdos ut pergeremus [*ad fol. 128.*] fletum ululatumque nostrum sacras arbores dicens offendisse Eas uero uoces ex sua fide et meo tegebant consilio.
 [*ad fol. 128 b.*] Nouum perpetuumque statuimus uirtutibus monumentum ut inuidendum immortalitas esset perpetua et nobis opinio et animi industria optimi aristotelis iudicium. [*Alii aliter hæc postrema habent codices.*]

MS. Cott. Tib. B. V.

I. Colonia est initium ab antimolima quia habet stadia numero quingenta quæ faciunt leuuas trecenta sexaginta octo. quæ insula habet multitudinem ouium. et inde ad babiloniam stadia sunt centum sexaginta octo numero quæ faciunt leuuas. * *

II. Hæc colonia est maxime negotiatorum ubi nascuntur ber-

bices magnitudine boum habitantes usque ad medorum ciuitatem cui nomen est archemedon. que maxima est ad babiloniam excepto babilonia inde sunt stadia ad babiloniam numero .ccc. que faciunt leuuas .cc. ab archemedone. Ibi sunt illa magna insignia que magnus alexander operari iusserat. quæ terra habet in longitudine et latitudine stadia numero .cc. quæ faciunt leuuas .cxxxiii. et dimidium miliarium.

III. Est locus euntibus ad mare rubrum qui dicitur lentibelsinea. in quibus: galline nascuntur quales apud nos rubicundo colore. hæ cum aliquis apprehendere uoluerit manum suam quam tetigerit totumque corpus comburit.

IV. Preterea ibi bestie nascuntur hæ cum sonum audierint hominum statim fugiunt. pedes habent octenos oculos habent gorgoneos bina capita habent. si quis eos uoluerit apprehendere corpora sua inarman.

V. Hascellentia babiloniam profiscentibus habet stadia .ix. quæ subiacet regionibus medorum omnibus bonis plena.

VI. Hic locus serpentes habet capita bina habentes. quorum oculi nocte sicut lucerne lucent.

VII. Nascuntur et ibi onagri cornua boum habentes. forma maxima hi in dextera parte ab babilonia ducunt se in occulto ad mare rubrum propter serpentes qui in illis locis nascuntur qui uocantur corsias habentes cornua similia arietibus hii quem percusserunt moritur. Ubi nascitur abundantia piperis quod serpentes seruant sua industria hoc piper sic tollunt incendunt ea loca et serpentes sub terram fugiunt. ideo nigrum est piper. A babilonia usque persiam ciuitatem ubi nascitur piper stadia sunt .dccc. quæ faciunt leuuas .doxx et dimidium miliarium loca illa sterilia sunt propter multitudinem serpentium.

VIII. Similiter ibi nascuntur cenocephali quos nos conopoenas appellamus habentes iubas equorum. aprorum dentes. canina capita ignem et flammam flantes. hic est ciuitas uicina diues. omnibus bonis plena dexteriore parte ducitur illa terra ab ægypto.

IX. In aliqua nascuntur homines statura pedum vi. barbas habentes usque ad genua. comas usque ad talos qui homo dubii appellantur et pisces crudos manducant.

X. Capi fluuius in eodem loco appellatur gorgoneus ibi nascuntur formice statura canum habentes pedes quasi locuste rubro colore nigroque fodientes aurum. et quod per noctem fo-

diunt sub terra profertur foras usque diei horam quintam. Homines autem qui audaces sunt illud tollere. Sic tollent aput camelos masculos et feminas illas quæ habent foetas. Foetas autem trans flumen gargulum alligatos relinquunt et camelis foeminis aurum inponunt. Ille autem pietate ad suos pullos festinantes. ibi masculi remanent. et ille formicæ sequentes inueniunt eos masculos et comedunt eos. Dum circa autem eos occupatæ sunt foemine transeunt flumen cum hominibus. Sunt autem tam ueloces ut putes eos uolare.

XI. Inter duas has amnes colonia est locothea quæ inter nilum et brixontem posita est. Nam nilus est capud fluuiorum et per ægyptum fluit quam ægypti archoboleta uocant quæ est aqua magna in his locis nascitur multitudo magna elephantorum.

XII. Nascuntur et ibi homines habentes statura[m] pedum .xv. corpus habentes candidum duas in una [uno ?] habentes capite facies rubra genua naso longo capillis nigris. cum tempus gignendi fuerit suis manibus transferuntur in indiam et ibi prolem reddunt.

XIII. Item liconia in gallia nascuntur homines tripartito colore quorum capita capita leonum pedibus .xx. ore amplissimo sicut uannum hominem cum cognouerint aut si quis persequatur longe fugiunt et sanguine sudent [sudant ?]. hi putantur homines fuisse.

XIV. Trans brixontem flumen ad orientem nascuntur homines longi et magni habentes femora et surras .xii. pedum latera cum pectore .vii. pedum colore nigro quos hostes rite appellamus. Nam quoscunque capiunt comedunt.

XV. Sunt et alie bestiolæ in brixonte quæ lertices apellatur auribus asininis uellere ouino pedibus ouum [auium ?].

XVI. Est et alia insula in brixonte ad meridiem in qua nascuntur homines sine capitibus qui in pectore habent oculos et os alti sunt pedum .iiii. et lati simili modo pedum .iiii.

XVII. Nascuntur et ibi dracones longitudinem habentes .cl. pedum uastitudine columnarum. propter multitudinem draconum nemo facile adire potest trans flumen.

XVIII. Post hunc locum alia est regio oceano dexteriore parte. stadia .cccxxiii. quæ faciunt leuuas .celui. et miliarium unum ubi nascuntur homodubii qui usque ad umbilicum hominis speciem habent reliquo corpore onagro similes longis pedibus ut aues. lena uoce sed hominem cum uiderint longe fugiunt.

XIX. Est et alius locus hominum barbarorum habens sub se reges numero .cx. genus pessimum et barbarorum est. Sunt et alibi loci [lacus?] duo. Unis [unus?] solis et alius lunæ qui solis est die calidus nocte frigidus qui lunæ est nocte calidus die frigidus longitudo eorum .cc. stadia sunt qui faciunt leuuas .cxxxiii. et dimidium miliarium.

XX. Hoc loco arbores nascuntur similes lauro et oliuæ. In quibus arboribus basamum [balsamum?] nascitur et inde proficiscentibus locus est qui habet stadia cli. qui faciunt leuuas .l. et .i. miliarium.

XXI. Itaque insula est in rubro mari. in qua hominum genus est quod apud nos appellatur donestre quasi diuine. a capite usque ad umbilicum quasi homines reliquo corpore similitudine humana nationum linguis loquentes cum alieni generis hominem uiderint ipsius lingua appellabunt eum et parentum eius et cognatorum nomina blandientes sermone ut decipiant eos et perdant. Cumque comprehenderint eos perdunt eos et comedunt. et postea comprehendunt caput ipsius hominis quem commederunt et super ipsum plorant.

XXII. Ultra hoc ad orientem nascuntur homines longi pedum .xv. lati pedum .x. caput magnum et aures habentes tamquam uannum unam sibi nocte substernunt de alia se cooperiunt et tegunt se his auribus leue et candido corpore sunt quasi lacteo homines cum uiderint tollunt sibi aures et longe fugiunt quasi putes eos uolare.

XXIII. Est et alia insula in qua nascuntur homines quorum oculi sicut lucerna lucent.

XXIV. Est et alia insula stadia habens longitudine et latitudine .ccc. lx. quæ faciunt leuuas .cx. ubi est belis templum in diebus regis et iobis aereo et ferreo opere constructum quod etiam belibolus dicitur. et inde est edis solis ad orientem ubi est sacerdos quietus qui illa oppida maritima obseruat.

XXV. Est et uinea aurea in oriente ad solis ortum quæ habet uuas pedum .cl. de qua nascentes pendent margaritæ.

XXVI. Est et altera regio in terra babilonie et mons ibi est maximus inter mediam et armeniam mons maximus et altissimus. Sunt ibi homines honesti. hi retinent mare rubrum imperio ubi nascuntur margaritæ pretiosissimæ.

XXVII. Circa hunc locum nascuntur mulieres barbas habentes

usque ad mamillas pelliculas equorum ad uestimentum habentes et hæ uenatrices. maxime pro canibus tigres et leopardos nutriunt et omnia genera bestiarum quæ in eodem monte nascuntur cum illis uenantur.

XXVIII. Et aliæ sunt mulieres ibi dentes aprorum habentes capillos usque ad talos. in lumbis caudas boum. quæ sunt altæ pedum .xiii. specioso corpore quasi marmore candido. pedes habentes cameli. apinos. [dentes aprinos?] quarum multæ ex ipsis ceciderunt pro sua obscenitate a magno nostro macedone alexandro. quia illas uiuas adprehendere non potuit occidit. ideo quia sunt publicato corpore et inhonesto.

XXIX. Secus oceanum sunt genera bestiarum quæ catini nuncupantur. Isti formosi sunt et ubi sunt homines cruda carne et melle uescentes.

XXX. In sinistra parte regio est catinorum et ibi reges sunt hospitales sub se multos habentes tyrannos confines secus oceanum. A sinistra parte sunt reges complures.

XXXI. Hoc genus hominum multos uiuit annos homines sunt benigni et si qui ad eos uenerint cum mulieribus eos remittunt. Alexander autem macedis cum ad eos uenisset miratus est eorum humanitatem nec uoluit eis nocere nec ultra uoluit occidere.

XXXII. Sunt arbores in quibus lapides pretiosi nascuntur et ibi germinabuntur.

XXXIII. Aliud genus est hominum ualde nigrum qui &thiopes [i. e. ethiopes] uocantur.

XXXIV. Est et uineola ubi est lectus eburneus longitudine .ccc. ui. pedum

XXXV. Est et mons adamans ubi est griphus auis quæ .iiii. pedes habet caput aquilinum et caudam bonis [l. bouis]. In eo etiam monte est auis fœnix que habet xpāf [i. e. cristas] quasi orbes pauonis nidum habet de cinnamomo ipsa in sinu suo post mille annos ignem incendit et noua de sa filla [l. se filia] exurget.

XXXVI. Est et alius mons ubi sunt homines nigri ad quos nemo accedere potest quia ipse mons ardet.

MS. Cott. Tiberius, B. V. fol. 87.

www.libtool.com.cn
 Aperuit mambres libros magicos fratres [l. fratris] sui iamnis et fecit micromantiam et eduxit ab inferis idolum fratres [l. fratris] sui.

Respondit ei anima iamnes dicens: Ego frater tuus non iniuste mortuus sum. Sed uere iuste et ibit aduersum me iudicium quum sapientior eram omnium sapientium magorum. Et astiti duobus fratribus moysi et aaron qui fecerunt signa et prodigia magna propter hoc mortuus sum et deductus sum e medio ad inferos. Ubi est combustio magna et lacus perditionis unde non est ascensus. Et nunc frater mi mambre adtende tibi in uita tua ut benefacias filiis tuis et amicis apud inferos enim nihil est boni nisi tristitia et tenebre et postquam mortuus fueris feros inter mortuos fuerit abitat lata cubitis et longa cubitis quattuor.

NOTÆ IN EPISTOLAM ALEXANDRI.

Codex ambustus atque incendio pessumdatum hic illic literas ad marginem amisit. Ex quibus facile pleræque reponi possunt, quæ igitur uncinulis inclusæ reperiuntur; ne quid additum suspiceris. Eadem extat narratio Latine scripta pluribus in exemplaribus; consului in uno alteroque loco difficiliore MS. Cott. Nero D. VIII., MSS. Reg. 12. C. iv., 13. A. i., 13. A. v., 15. C. vi. Conferendus est Wartonus, vol. i. p. 104, Weberus King Alisaundre. Cum linguæ antiquæ nostræ maxime studerem, non erat mihi in harum origine fabularum commorandum: pecuniæ quoque meæ parcebam, ægre hos sumptus sustinenti: quod tamen lectori in commodum cessit, arctissimis libello finibus comprehenso.

Alexandri Epistola Latine scripta bis est impressa; imprimis sub titulo "Alexandri Epistola de situ Indiæ, a Cornelio Nepote in Latinitatem versa. 4°." Deinde "Ex recensione Andr. Paullini. 4°. Giess. 1706." Neque vero his usus sum sed libris manu scriptis. Post Herodotum auctor largus talium fabularum fuit Ktesias. Σκιάποδες ἔθνος ἐστὶ Λιβυκόν. Κησίας ἐν περίπλῳ

Ἀσίας φησίν. Ὑπὲρ δὲ τούτων Σκιάποδες ὄνομα, τοὺς τε πόδας ὥσπερ οἱ χῆνες ἔχουσι κάρτα πλατέας, καὶ ὅταν θέρμῃ ᾗ, ὑπτίωι ἀναπесόντες, ἄραντες τὰ σκέλη, ὁκιάζονται τοῖς ποσίν. Harpokration in Lexico. Pariter Plinius, lib. vii. Quæ narrat Ktesias de Martichora aliisque rebus prodigiis servavit Photius, Biblioth. no. 72.

Aulius Gellius, "adductus mira atque insperata vilitate," Brundusii libros quosdam emit. "Erant autem isti omnes libri Græci, miraculorum fabularumque pleni; res inauditæ, incredulæ; scriptores veteres non parvæ auctoritatis: Aristæas Proconnesius et Isigonus Nicæensis, et Ctesias, et Onesicritus et Polystephanus et Hegesias." (A. Gell. lib. ix. c. iv.) Nec mirandum hos apud veteres auctoritatem habuisse; erat enim Ktesias Artaxerxis, qui Mnemon dicitur, medicus; Onesikritos autem Alexandri navis gubernator. Narraverat hic in Indicis fluviis hippopotamos gigni: accepisse se famam de duobus serpentibus cubitorum, altero octoginta, altero centum quadraginta: unde Strabo (xv. 28) οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ των παραδόξων ἀρχικυβερνήτην eum appellat: enimvero fatetur omnes qui Alexandrum comitarent admiranda veris antehabuisse: ὑπερβάλλεσθαι δὲ δοκεῖ τοὺς τοσοῦτους ἐκείνος τῇ τερατολογία. Onesikritos etiam narrabat de hominibus ore carentibus; de aliis aures talares habentibus, in quibus dormirent. De Hegesia quædam dixit Agatharchides, libro quinto Historiæ de Rubro Mari, apud Photium Biblioth. cci. Aristeam Proconnesium commemorat Suidas; erat epicus poeta. Isigonus a Plinio citatur. Iulius Valerius, qui ad calcem Q. Curtii, ab Ang. Maio editus, extat, ex his ineptiis quasdam Latine scripsit. Idem fabulam narrat de Candace quam apud Weberum legere licet. Satis de hoc argumento, opinor, dixi. Vide etiam Kyng Alisaundre, vol. i. p. 200 et notas, vol. iii. p. 311.

Editoris officio me functum esse vix dixerim; lectoribus enim ea tradidi, quæ inveneram; quod a me hæc ætas postulabat. Interpunctionem qualemcunque nihil mutavi. Constat autem fuisse, qui ad mentem suam scripta, quotquot ederent, immutarent, corruptelas, ut perhibebant, tollentes. Id etiam certum, adhuc esse, qui grammaticæ, quam venditant, nimis rationem habeant, quique proavis nostris irascantur, si minus ad regulas hæce hodiernas locuti sunt.

Poema de Beowulfo eodem volumine continetur, atque, etsi Kemblus sæpius operarios vituperavit, quibus codex reficiendus mandatus est, quasi quod integrum fuisset, mutilassent, non sunt,

quod sciam, hoc nomine culpandi. Ut libro sua forma constaret, folia corrugata discerpta et vinculis soluta, cartis papyraceis validis, ut necesse erat, densisque interserebant, et quod vix evitandum, aliqua ex parte superimponebant. Unde fit, ut versa paginarum facie litteræ aliquot discerni nequeant. Si tanti est, venia data, locis illis Beowulfanis interpreti molestioribus, quodcunque legenti officit, abradere licebit.

Paginæ aliquot, ab instauratoribus libri loco non suo dispositæ, in iustum erant restituendæ ordinem; quod per nexum orationis iam factum, Latina narratione postea confirmatum. Versiculos eosdem, quos habet codex, imprimendos curavi, quo facilius dignoscas quid in margine mancum, et quare emendatum sit.

Maiores nostri in vocabulis compositis, arctior an laxior iunctura esset, et quid in hac re vellent nesciebant. Plerumque autem libri manu scripti ita voces ordinatas habent ut casus forsque tulerit; aliquando vel eiusdem syllabæ litteræ longius inter se absunt, quam alibi voces diversæ; ut regula nulla extet, neque fieri possit, ut in his pergamena sequamur. Incerti etiam nos in hac re versati sumus; et fol. 127. a. 7. nunc hylfgeað quod substantivo bigleopa responderet, nunc bý hƿgeað, ut ellipsis pronominis esset, volumus: pariterque in aliis.

Fol. 104. a. 10. Dubia pericula; MSS. Reg. 13. A. 1, 12. C. iv., *que* omisso.

Fol. 104. a. 16. *geƿetenyrum* Lat. *statu*, iis accedit, quæ dativum singularem in -um antiquitus exiisse indicant. Vide et *gemýnbum memoria*, fol. 104. b. 8.

Fol. 104. a. 20. Tota sententia male concepta atque ordinata. Latinis "possit accedere" quæ respondeant in Anglicis deesse videntur. Manifesto autem pro *abæbað* legendum *abæbað*, "expostulet." Eadem medela in loco Cædmonis adhibenda, ubi Thorpius aliique ea interpretabantur, quæ sensum nullum habebant. Legendum erat

Ær ðon engla ƿeapð.

ƿop oƿeƿhýgðe.

ðæl on geðƿilbe.

Donec angelorum pars ob superbiam in errorem lapsa est. Verbum autem *bæban* aliquando ut in Beowulfanis *cogere*, *to compel* significat, quod Kemblus *compellere* dixit: Cf. *gebæban*: neque tamen a *bibban* multum differt, ut *poscere*, *postulare*, significet.

Fol. 104. b. 14. Intellige *æteopenb*. Fieri potuit ut hæc mutatio,

non omnino insolens, ex ratione participiorum immutatorum, ori-
retur: participia omnia, seu activa seu passiva, olim in -end exiisse
opinor, ut eadem sint æteopend, æteopend, zelyþend, zelyþend.

Fol. 104. b. 15. Turbata atque impedita hæc sunt. Parens pro
pariens accepit.

Fol. 104. b. 16. Post *þihtā* interpungendum. Eall ut alibi ter-
minatione neglecta: cf. not. 116. b. 5.

104. b. 19. *gemýnd*. De genere huius vocabuli adeas notas
Goodwini in Guðlac, p. 103. Infra fol. 105. b. 6. femininum est.
Thorpius in *Analectis* neutrius generis esse voluit quamvis p. 100
legerat *þæpe eadegan gemýnde*.

Fol. 105. a. 2. *þa gecýnd*; grammatici nostri vel *þa gecýnde* vel
þæt gecýnd postulant. In 3 etiam *þæt gemýnc* in singulari, vel
þa gemýnce plurali.

Fol. 105. b. 13. *je kýnnz*. Initio sententiæ sæpissime Angli
nominativum quasi pendentem, ut loquuntur grammatici Græci,
ponebant, postea pronomine usi in regimine suo posito. Cf. Oros.
p. 258. l. 15, p. 260. l. 32. l. 36. ed. Thorpe.

Fol. 106. a. 1. Interpunctione sensus est intercisus. Bætan cui
respondet *prætereo*, verbum puto aliunde ignotum.

Fol. 106. a. 17. *rcýlf* gen. *rcýlre* masc.: cf. Homil. i. 166. Cor-
rigenda lexica.

Fol. 106. b. 12. Don, Latine *ligis*, hoc est, ni fallor, *capreolis*,
claviculis, *pampinis*. Vocabulum aliunde mihi incognitum. Apud
Ælfricum in glossario sunt *Capreoli þingearða gepýnd* vel *þingearða*
hocar.

Fol. 106. b. 20. Lau ad Laurum spectare potest sed Latina
magis *Lafrian* indicant. Lauede *Lazamon*, i. 320.

Fol. 115. a. 4. Legitur *goldþopð*: in plurali etiam *goldþopðar*,
goldþopðu.

Fol. 115. a. 8. *bopenne*, id est, *bopene*.

Fol. 115. b. 1. *Drif*, *rapax*, lexicis ignotum. Videtur cognatum
cum *pearfan* etc. pro *þheafian*, *þheáfepe* est *latro* in Euangeli-
orum libro Lindisfarnensi. Rapere pro *þhrapere*, *þgrabere*. Post
þý littera nescio quæ stetit.

Fol. 115. b. 10. *gen*, *compendiosus*; lexicis addendum. Cf. Ormu-
lum, ii. 276, Promptorium Parvulorum, glossaria vocum nostrarum
provincialium, lexica Suecica etc.

Fol. 115. b. 11. *þðfæto* gen. plur. Inter vocales breves finales
apud nostrates vix quidquam interest.

Fol. 115. b. 14. Post þæm videtur deesse þe. Sed relativus aliquando abest. Rask, § 388.

Fol. 116. a. 7. or ðæle absurdum videtur pro *ex parte mea*. Healþe hoc sensu usitatus.

Fol. 116. b. 5. Eall pro ealle ex incuria, opinor, loquentium, terminationibus obsolescentibus: cf. fol. 120. b. 2. 11, 113. a. 6, 104. b. 16. Hexameron xiii. Boeth. p. 20. l. 5.

Fol. 116. b. 5. ic hie; deest ut videtur het.

Fol. 117. a. 2. ꝥio hioþ contra morem.

Fol. 117. a. 5. ȝeþæcte, *afflictatos*.

Fol. 117. a. 16. þýpȝtan sensu causativo incredibile. Deest igitur aliquid.

Fol. 118. 7. ealþapena, magis lubricum quam ut ego interpretari audeam. Non coniecturis opus, sed exemplis. "Mulorum castrensiū ad subarmilia et sarcinas militum uehendas circiter ii. Camelorum .d. Dromidumque et bubulorum ii. Sumedumque et boum ii. qui frumenta uehebant." MS. Reg. 13. A. i. "Mulorum castrensiū ad subarmilia et sarcinas militum uehendas circiter ii. Camelorum .d. Dromedanorumque et bubulorum ii. Equorum honeratorum clitellas ferentium boumque qui frumenta uehebant ii. Armentorum uero ad usum carnis cotidie ingens numerus sequebatur." MS. 12. C. iv. Eadem fere 15. C. vi. "Sumedum" habet quoque 13. A. v. Apud Du Cangium *Sumerius est Sagmarius, iumentum sarcinale*, quod nostrum SUMPTER, unde et "Sumedum" interpretandum. Nec tamen video quid hæc omnia ad ealþapena conferant. Noli etiam de Deahþope cogitare cum sit scriptura certa.

Fol. 119. a. 20. meþa, *equorum* sc. *hippopotamorum*. Hoc loco meþ, seu meþh, meaph, pro masculino accipiendum, ut in Runloð. 5. meape mægenheapðum; idem est Celticum March, *equus*; *equus admissarius*, ne dicam Hebraicum Paras etc. Islandicum Marr, masc.

Fol. 119. b. 10. Post ȝeapþe omissum ꝥ videtur.

Fol. 120. a. 11. ꝥ: vide fol. 109. b. 11.

Fol. 120. a. 13. Addidi ꝥ ut sit upe magis Latinum *uri* quam Anglicum. Sed potius ex duobus pronominiibus uꝥ, upe delendum alterum, ut, in syntaxi verborum incerta, ehtan vel accusativum vel, ut apud Lyeum, genitivum regat. "Tota nocte incursantibus leonibus ursisque et tigribus pardisque ac lincibus." MSS. quatuor.

Fol. 120. b. 5. xx. εγ: cf. fol. 124. b. 2. Deuteron. i. 15. Mirabil. Orient. xvii. xxv.

Fol. 121. a. 3. pullarte: cf. Cod. Exon. notas, p. 528, 529.

Fol. 121. a. 7. το αρνεγ, Rask, § 407. Cf. Weber, Kyng Alisaundre, line 5253.

Fol. 121. a. 15. κεραστis.

Fol. 121. b. 19. Post pundoϕlice interpungendum.

Fol. 122. a. 4. γι[τ]τε in libro manu scripto litera aliqua deest. eðeðon, Grimm, Elene, 1107.

Fol. 122. a. 11. cf. Weber, Kyng Alisaundre, 5354.

Fol. 122. b. 1. γπελ eαρρεδο: cf. fol. 107. b. 18, fol. 111. b. 18. Septem tantummodo litterarum vestigia leguntur.

Fol. 122. b. 3. λαρογ leopardi.

Fol. 122. b. 17. Ὁ μεντοι ποταμὸς ὦν δυσπέρατος διὰ τὸ ὀδοντότυραννον ζῶον: καὶ γὰρ οὗτος ἀμφίβιον μέγιστον, ὥστε καὶ ἐλέφαντας κατακτείνει. Michael Glycas. p. 270=142, 143. Τὸν δὲ ποταμὸν φασὶ δυσπερατότατον εἶναι διὰ τὸν λεγόμενον ὀδοτύραννον. ζῶον γὰρ ἐστὶν ἀμφίβιον, μέγιστον λίαν, ἐν τῷ ποταμῷ διατρώμενον καὶ δυνάμενον ἐλέφαντα κατακτείνει ὀλόκληρον. Georg. Cedrenus, vol. i. p. 269=153. c. "Nomen autem Odontotyrrannum vocant eæ bestiae:" (ita edidit Maius) "ac ferme viginti et sex de occurrentibus viros morti dedisset." Iulius Valerius, p. 185. Corrigendus Weberus Kyng Alisaundre, 5415, "dentyrauns."

Fol. 122. b. 6. Coniūcio bape feminino genere: ut Bera apud Islandos: apud Ælfricum Gram. Vrsa est býpen. Moniz pro singulari accipi potest: cf. Weber, Kyng Alisaundre, 5404.

Fol. 122. b. 15. þp[1]e in MS. aliquid deest. In 17. mðeoγ est *Indis, apud Indos*.

Fol. 107. b. 2. hit MS. sed delendum erat.

Fol. 107. b. 6. pealhhaγoc, *vultur*.

Fol. 107. b. 9. ýb. sic et 110. b. 10, 127. b. 3. ýmb 116. b. 10.

Fol. 107. a. 19. Megasthenes huius fabulæ auctor primus fuisse videtur. (Strabo, xv. 44.) Vide Weberum Kyng Alisaundre, 5430.

Fol. 107. b. 5. Weber, Kyng Alisaundre, 5444.

Fol. 108. a. 7. γγρδ, ad fidem codicis. 16. Post γπα rasura est.

Fol. 108. b. 9. Corrigendum videtur γπιδογ.

Fol. 109. a. 3. pæγ. In oratione obliqua aut subiunctivo uti licebat aut indicativo: infra statim, vv. 9. 20, pæpe subiunctivus est. Eodem fere modo aut optativo aut indicativo utebantur Hellenes.

Fol. 109. a. 9. Cf. Weberum Kyng Alisaundre, 5500.

Fol. 109. b. 11. ꝥ sæpius ita ponitur, ut vix quidquam sententiæ conferre videatur. Cf. fol. 110. a. 4, 113. b. 6. Orientis Mirabil. vii. ꝥte quod idem est xxii., xxvii. bis, iv. MS. V., xiii. MS. V., Deuteron. xxxii. 13.

Fol. 109. b. 17. Dæpþ scriptum.

Fol. 110. a. 8. þa Dæpe aliquantum hic turbatum videtur: et sequenti versu þe pro þeh=þeah scriptum.

Fol. 110. a. 13. Cf. Weberum Kyng Alisaundre, 5584.

Fol. 110. b. 19. cannon, vocabulo, ut videtur, Latino, cœnum.

Fol. 111. a. 2. acægloð. Hæc vox satis certo non potest legi, sed mihi recte videor expediisse: est autem nihil nisi interpretatio vocis "serato" pro "serrato." Mox tamen rnoð idem est quod rnoð "serra," quod prioribus pugnât. Weber, Kyng A. 5722.

Fol. 111. a. 3. Seonopalt=rinepealt *convexum, rotundum*. Le-gerat "lunæ" pro "leænæ." Cf. Weber. vol. i. p. 236. Nicop, *hippopotamus*, potius in aliis locis, *Equus marinus, Walrus*, inter-pretandum.

Fol. 111. a. 5. bþeoꝛt plurali numero.

Fol. 111. a. 10. meahte. Quæ dixit Raskius, Gram. § 197, non in universum vera erant. Thorpius qui in Raskii iurat verba, id sæpius viderat, in opinione tamen sua perstitit: inquit enim, "Sohte for the plural Sohton. A similar inaccuracy frequently occurs:" (Orosius, not. ad p. 280) itemque, "ƿiꝛte an error for ƿiꝛton, singular for plural, of frequent occurrence in Orosius." (not. ad p. 468.) Doctum et tenacem propositi virum non lingua plane talia respuens, non codicum consensus iste mente quatit solida. Raskius fortasse de solo præsentii loqui voluit ut in § 197. Cf. ƿonþuꝛon hi, Cod. Vercell. ii. p. 86. v. 91. ƿculon ƿiꝛ, id. p. 106. v. 199. hiꝛ beapn dýðe, Cædmon, p. 53. v. 5, ubi Thorpius de more suo "For dýðon; probably an error of the scribe." þapa þe healban ƿle; id. 92. 19, ubi tacet criticus noster. Infra fol. 111. b. 20, 112. a. 1, ubi coniciere licet Ʒeape þe. 112. a. 2. 3. 4. 10. 12. 18, 113. a. 12. 15, 114. b. 2, 125. a. 5, 126. b. 5, 127. a. 8. Orient. Mirab. passim.

Fol. 111. a. 20. Etsi pronomen sæpissime desideratur, ægre tamen þe hic caremus.

Fol. 111. b. 12. ƿýmz, *grunnitus*, ex Latinis; est autem cum Ʒnýmætan 'grunnire' cognatum et pro Ʒnýmz capiendum. We-

ber, Kyng Alisaundre, 5740. For hy ne haue so mychel drade Of nothing as of hogges grade. (cry.)

Fol. 112. a. 7. Quominus hic quidquam mutandum censeas, obstat vocabulum idem in fol. 112. b. 2. Ex Latinis atque etiam ex ipsis verbis constabit neah esse *aqua profunda*, "*stagnum, vortex*," *vorago*.

Fol. 112. b. 5. zebpæc, "*a boisterous wind*," Somner. Infra 112. b. 19. bpeogun infinitivo. Cf. Islandicum Brak, *strepitus, stridor, fragor*.

Forr shep iss all unnskaðefull
 7 stille der 7 liþe
 7 makeþþ itt nan mikell bracc
 giff mann itt will bindenn.

Ormulum, 1176.

'Namque ovis est omnino innocens quietaque bestia et lenis, nec facit magnum strepitum, si quis eam vult constringere.' Id. 1186. 1233. Quid differt nostrum Bark? Cf. Stemn 17 zerglagen lýft. zergpeðenlic on hlýfte. 7pa micel 7pa on þæpe beoþcunze 17. Ælfric Gramm. p. 2.

Fol. 112. b. 13. zehluþan adiectivus in comparativo, *apricus*. Cf. hleop *umbraculum*, *apricitas*, et Islandicum Hlyr, Hlær; "En ginnungagap var svo hlætt sem lopt vindlaust;" Snorra Edda, p. 4. "eratque chaos tam tepidum, quam aer sine ventis." Conferenda omnino existimo Αλεη, Αλεεινος, Αλεεινεiv.

Fol. 112. b. 15. Vide notam ad 116. b. 5, sed cum hoc sit prædicatum, aliter res se habet. Cf. 112. a. 5.

Fol. 113. b. 8. 7epþ scriptum.

Fol. 113. b. 9. Ðo. Dubium vix erit, quin in hac voce adsit Scoticum Haugh, "Low lying flat ground properly on the border of a river and such as is sometimes overflowed." Jamieson. Masculinum erit.

Fol. 114. a. 6. neappet, *angustia*; aliter nýnepett, Oros. III. viii. = 384. 4. ed. Thorpe.

Fol. 114. a. 9. mine; vide infra 15: fol. 115. a. 12: potest autem peopeðe pro plurali accipi, ut ealle upe eopeðu, Euangel. Nicodemi, xxviii.

Fol. 114. a. 10. Weber, Kyng Alisaundre, 6749.

Fol. 114. a. 14. meahte; nominativus deest: an man? an ic? Durissime tamen aliquando, ut in transitionibus, pronomem præ-

termittitur. þa þoplet he leþpo. 7 þop ham to hȳ lande. Exod. xviii. 17. Discessit Moses ab Iethro; ille autem domum reversus est.

www.libtool.com.cn

Fol. 114. b. 1. Totus hic versus igne atque fumo pene deletus: et pro hinc sensus postulabat hic; sed satius duxi id lectori tradere quod oculis caperetur.

Fol. 114. b. 16. of ƿ pro of.

Fol. 123. a. 2. ȝpelcpe cuneþo. Quod pro supplemento apposui est id quidem inauditum, sed vestigiis insistit litterarum. Ut equidem opinor recte se habent omnia, cuneþ est *experimentum*, a cunnian *experiri*. ΚΗΝΨΙ neutrius est generis: scientiam significat. Pro beƿceþede in Latinis *fraudaremur* passive.

Fol. 124. a. 1. Post monan interpungendum. "Id tamen esse in hisce arboribus admirabile: namque oriente sole marem illam arborem itemque cursus sui meditullium possidente vel certe occiduo loquacem fieri, et consultantibus tertio respondere: idem vero nocturnis horis atque lunaribus arborem feminam." Iulius Valerius, p. 188.

Fol. 124. a. 2. Pro ƿƿ legisse videor ƿƿl, ut non sit oculis in omnibus credendum.

Fol. 124. a. 6. In Latinis "amicos" quod interpres vertit. Sed posuit scriba amicos pro amictos, hoc est, amictus. In alio etiam loco ab interprete Anglico prætermisso (fol. 173. c.) legitur, "His amictis contexti. uiuunt ibidem fere annis trecentis." Visitata erat hæc forma substantivi. Vide Du Cangium.

Fol. 124. b. 5. heannȳre pro heahnȳre, ut aliis in locis, e.g. Homil. vol. i. pp. 492, 582.

Fol. 124. b. 11. Punctum delendum.

Fol. 124. b. 13. ƿæƿ ȝunnan, þæpe monan; mira hæc.

Fol. 125. a. 4. ƿoþpe. Ita scriptum inveni.

Fol. 125. b. 9. eþel expectabam ƿȳþ.

Fol. 126. a. 1. ƿe fortasse non erat supplendum, ut in proxime præcedente versu ȝebædon stetit.

Fol. 126. a. 17. þȳȳ æƿtan ȝeape. Ita scriptum.

Fol. 126. a. 18. Post monðe interpungendum.

Fol. 127. b. 1. ƿeap *decessus de vita*.

Fol. 128. a. 8. Si lexicographis credendum esset, corrigendum ƿægnodon: sed verbum vetustius extabat ƿƿazan, unde derivatum ƿƿahƿeþs, χαπα; unde etiam ȝeƿealon compositum atque adiec-

tivum *rægen* e participio formatum. Huius igitur verbi erat præteritum singulare *†reȝ*, *†reaz*, plurale *rægon*. Eodem modo pene obsoleverat **ƿƿƿƿƿƿ** 2 Kor. xiii. 5. MS. B. si fides Massmanno, unde **ƿƿƿ**, **ƿƿƿƿƿ**, **ƿƿƿƿƿ**; pro præsentī **ƿƿƿƿƿ** ubique fere usurpabatur. Antiquior autem forma apud Germanos vel hodie servata.

Fol. 128. a. 10. *mapan divulgare*: cui respondebat **MEKƿAN**, *κηρυσσειν*, atque Islandicum, at *Mæra*, *laudare*, *celebrare* (B. H.), Angli *mæpe illustris*, *mæpð fama*, *mæpƿian celebrare* frequentabant. Hoc autem ab illo per sibilationem efformatum, ut a **ƿƿƿƿƿ**, **ƿƿƿƿƿ**, quod miror linguæ Mæsogothicæ eruditīs non innotuisse. *ƿƿƿ* infra 16 genitivus est singularis pro *mæpðe*, per inconstantem vocalium usum. Kemblīus in *Beowulfo* suo *ƿƿƿ* pro nominativo exhibuit, citans 1311 ubi accusativus extat: "et cetera." Nolim hac de causa totum illud carmen denuo perlegere; id unum moneo, terminationem *þ*, si feminina est, vocalem ex usu Mæsogothorum, qui regulas orthographicas sibi habebant, non recipere; ideoque apud Anglos quodcunque hos fines excurrit, pro suspecto habendum esse.

Fol. 128. b. 1. *þætte*. Quæ de huius vocis compositione Raskius, § 149, somniavit, a vero quam longissime absunt. Eadem est quæ *þæt*, et Mæsogothico **ƿƿƿ** respondet. Habent adiectiva neutrius generis terminationem hanc ut **ƿƿƿƿƿ**. Quomodo hæc cum Latinis, Græcis, Sanskriticis concilianda sint, quærendum est.

ORIENTIS MIRABILIA.

Liber MS. Cott. Tiberius B. V. optime conservatus atque imaginibus pictis mira pulcritudine adornatus. Scriptura tenuior, et illi, quam habet Liber Dunelmensis, seu Evangelia Lindisfarvensia, similis. Alter autem ex eodem volumine, Vitellius A. XV., quo continetur Alexandri Epistola, mancus, obfuscatus atque incendio ereptus: pariter autem res, de quibus narratur, depictæ sunt. Priorem librum plerumque secutus sum, varias lectiones præcipuas adiecturus.

VAB. LECT. I. antimoleime þam [1]ande. Vit. on ȝepƿme. V.

leoney pro leuwas, id est, leucas, *leagues*, ubique. V. ꝛabio V., ex indiscreto sono vocalium, puto.

II. peðsar. V. acenned. V. an quia prædicatum est? to babilonia buph þonon þýndon V.: in T. impersonaliter constructio facta. In V. post mært plene interpunctum. miclan V. quod verius. peorc. V. gepýrcan. V. halꝥ, an omisso, V.

III. ƿepeð. V. Erant qui interesse aliquid inter ƿepeð et ƿepð docere vellent. haten V., quod magis probandum, cum sit usus simplicium vetustior quam compositorum. þæm pro on þan. V. acenned onlice þonne. V. Eratne iam igitur E littera muta? oþþe him o æthpneð. V.; ubi o pro á accipiendum, ut *unquam* significet. unzerpelica. T.

IV. ƿpa omisit V. acenned. V. prædicatum. þonne fleoð hý ƿeor. V. onƿon. V. þonne hiepa lichoman ꝥ hý onælað. V. Post ƣýndon addidit þa. V.

V. Omissum in V.

VII. Eorelar. V. þæne mærtan ƿærtine. V. þæm ƿeðdan ƣæ. V. ƿærtan generis neutrius, ƣæ alterutrius accepiimus. man. V. á æthpneð. V. id est, *unquam*. ƣpýlteð. V. quod antiquius, ut docent linguæ cognatæ. geneopnerre. V. pro cneopðnerre opinor. ƿæaxet. T. cf. xxxiv. ƣ xxiii ƣ healꝥ mil. V. unƿærtmberlicu. V.

VIII. Leg. V. on þa omisit T. egyptana. V.

IX. Lange omisit V. ƣplice. T. hƣiað. V.

X. babbað ƣpelce ƣpa ƣnærhoppa V. quæ lectorem torquere poterant. nimað hi. T. olƣendan. V. ƣetizað. T. þone ƣeðan. V. abýrcode. T. to þam ƣpŕte ꝥ ða meū penað þæt hi fleogende ƣýn. T.

XI. Betpín. T. Fullicpa. T. egypta. V. ýlpenda. T. "*elephantorum*," Latina.

XII. Men hý. V. táf. T. ƣ cneopu ƣpýðe ƿeade. V. on ƣcpum omisit. T. ƣ hýpa ƣecýnð. T.

XIII. Ciconia. V. acenned. T. onðpýr heopeꝥ. V. ƣemonu. V. ƣpæƣon. V. munnan V. accusativus singularis ut in Ælfrici præfatione ad librum Geneseos, p. 3. v. 13. uton ƣpŕcean mannan to upe anlicnerre. Genes. xx. 4. Infra xxi.=100. b. 17. V. xxii.=101. a. 14. V. oððe ƣereop omisit. T. þonne ƣeor ꝥ hi fleoð. V. ƣepende. V.

XIV. ƣeðan. T. hi beoð ƣ. h. omisit. V. hý ƣýnð nemnað. V. ƣelæccað. V. pro ƣepoð.

XV. on bp. omisit. V.

XVI. 1ʃ oþeʃ. T. men akenðe. omisit. V.

XVII. ðracan omisit V. ex incuria. ne mæz nan man ƿaȝþe-
lice. V.

XVIII. þæʃ omisit V. tƿlice omisit V. long. T. eʃne. V. per
errorẽm. fleoð hȳ ƿeop. V.

XIX. ellƿeopðe. T. c. V. elƿeopðeʃtan. V. et ȝ bis omisit. V.
ʃe ʃunnan ʃeað. V. ʃe monan ʃeað. V. ƿðe. V. mla omisit V. ut
necessarium.

XX. laƿeʃnbeabe. V. quod vix intelligeret, qui legerat. onlice
V. id est anlice. bið acenned. V. miclan. V.

XXI. nemned. V. ʒeƿeaxe. T. ʃeaxe. V. ʃƿeʃteʃaʃ. V.
mennȳce onlic. V. cunnon mennȳce. V. ʒeƿeopð neutrius est ge-
neris. Homil. I. p. 318, p. 322. An hic pluralem voluit V.? ʒe-
ƿoð. V. ȝ þænne omisit V. þon V. pro hȳ.

XXII. Ðonne. V. acende. V. on ƿæʃtme. V. micel heaʃoð. V.
ʃƿæʃan. V. oðþe onȝȳtað addidit V. eapan bun. V. id est bezen.
ȝ fleoð ʃƿȳðe. ʃƿa hƿæðlice ʃƿalepen þæt hȳ fleozen.

XXIII. acende. V. ʃƿa ma. T. on omittit. V.

XXIV. þæʃ cinȝeʃ omiserat V. oʃ ʃƿeʃnum ʒeƿeopcum ȝ oʃ
ʒlæʃʒeȝotum ȝ on þæne ilcan ʃtope ʃȳ æt ʃunnan upȝange ʃecl
quietuʃ þæʃ ʃtilleʃtan biʃceopeʃ ʃe nænne oþerne [me]te ne þȳze
buton ʃæ oʃʃrum ȝ be þam he liȝede. V.

XXV. beoð cende ʃaʃaȝummaʃ. V.

XXVI. hȳhȳ. V. aliquot verba omisit V.

XXVII. ƿʃ acenned. V. hundicȝean. V. nemde. V. ȝ ʃʃom
tȝʃaʃ ȝ leon[er] toxaʃ. V. mið heopa ʃem . . . ȝ hȳ tohuntað. V.
quæ quis intelligeret?

XXVIII. hiʃneʃʃe. V. olȝendan. V. oʃ V. pro ʃoʃ.

XXIX. liʃiað. V.

XXX. ȝæʃtliþienðe. V. quod verum. ʃela cȳninga. V.

XXXI. ʃcenfulle (?) men. V. cȳmeð. V. nan laþ. V.

XXXII. ðeoppȳʃʃtan. V. ʃȳnd oʃ acende. V. ȝte omittit V.

XXXIII. moncȳuner ʃeonbon. V. ʃȳelƿa. V.

In V. cætera desunt.

NOTÆ.

I. Seo landbuenð *colonia*, eodem sensu quo II. landbuney. Est
autem landbuenð substantivum participiale, cuius syllaba finalis

-end plerumque in -ung mutatum legimus; ut sit pro *landbuung* accipiendum: quæ quidem commutatio iam eo usque progressa est, ut ipsa participia per hos trecentos annos in -ing exeant. Fœminini autem generis est, ut sunt illa in -ung substantiva desinentia. Cultus, *bizzenb*; Ælfric Gram. p. 15. vs. 18. Antimoleime Brixonte, cæteraque nomina eiusmodi apud Stephanum Byzantinum non reperiuntur.

III. *Spilce mon þerð expectare poteras*: quod tamen non *legebam*.

VIII. Quæ Plinius, vii. 16, dixit de hominibus binum cubitorum, quos Conopas appellat huc vix trahenda. "Cynopæne aut Sciapodes," vol. V. p. 24. "Cynopennæ aliqui vel Sciapodes," V. 140, in edd. Tertulliani. Cynopendices, Iulius Valerius, p. 184.

IX. *Mæl mensura*. Cf. Islandicum *Mál*: hæc significatio autem ex altera antiquiore *pars* profecta videtur: cf. Lat. *Malleus*, **ΜΑΛΥΓΑΝ**, pieceMeal, etc.

X. Confer Herodoti narrationem. Quamvis sit *Maph* pro *†mapc* masculini, est tamen *mýpe* femininum, et pro *femella* usurpatum. Genesis, xxxii. 15. *ζεγæλαð alligant, colligant. ζεγæταν convasare, consarcinare, a fæt, vas*.

XI. Fallic *pulcer*: cf. Islandicum *Fallegr*, Latinum *Pulcer*. Non recensetur Archeboleta inter nomina duodeviginti, quæ Nilo annumerat Partheyus in Indice Geographico. Sed tamen Copticum videtur; *ἐβολουτε* saltem *præ* significat: et *αρχωoc* *aquarius*.

XIII. *Onðrýr* *terribilis*. MS. V. *onðrýrne* *terribilis* Lye. *zemonæ, iubata*.

XVI. Aulus Gellius legerat "quosdam etiam esse nullis cervicibus, oculos in humeris habentes." (Lib. IX. iv. 9.) Ktesias hoc narraverat. (Plinius, vii. 2.)

XXI. *Fpihtepe hariolus*. Cf. *fpihtpunz hariolatio*, et Latine "divine" pro "divini," "divinatores." Imago subiecta virum exhibet promissa cæsarie comatum.

XXII. Onesikritos hæc tradiderat (Strabo, xv. 57) *Apærtme*: præpositio cum substantivo coaluit. *Pærtm* vi sua *incrementum* significat; derivatur a verbo quod Latine dicitur *Vigere*, Anglice cum sibilatione *Pacrian*, cuius radicem credimus *Kvikv*- Islandorum, *Quick* nostrum. Frequentant autem Teutonicæ linguæ sibilationis id genus, quod in **ST** exit: **AISTAN** *vereri* ex

AFAN *pavere* pendet; ut cadat suspicio, quæ vocem hanc esse ex Latinitate mutuam voluit; “Æstimare” potius est Teutonicum: **FKAISTHNI** ex deperdito †Fraistan formatum est, Islandico at Freista, cuius parens erat Fragen in hodierna Germanorum dialecto conservatum. **FASTAN** a **FAHAN**. Finalis M in Pærtm participium in -mentum indicat. Quum autem ex ratione linguæ Pærtm *incrementum* esset, facile in *statura* atque *fructus* abiit.

XXIV. Iober, Iovis.

XXV. Þingearð *vineæ* Anglice ex corruptela pro *vitis* sumitur. Hic etiam Bepize pro *racemus*.

XXVII. Ne hic nos fugiat þ neutro genere et numero singulari, relativi sensu, antecedentibus masculinis et pluralibus. Hodierni nostri sermonis id est, atque in altero codice libelli “feinte Marharete” passim usurpatum.

XXIX. Fpea apud Kilianum quæras, quæso. “Fraey, Bellus, scitus, comptus, lepidus, venustus, pulcer, elegans, lautus.” Quod addit, “anglice Fair” id falsum est, cum sit Fair, fægep. Apud Lyeum composita aliquot invenies, fortasse etiam derivata.

XXX. Earþliðende ita pro gærliðende positum est, ut litera g in nostrum y abiret, quod cum potestate consonantali vocalium i et e, vim communem habet: sic eoy=you. G pro I accipiendum tum ex aliis, cum e versione nominum priorum patet: ut pro Iannes et Mambres scripserit Ælfredus Geamey 7 Mambpey. (Orosius, I. vii.)

XXXI. Fpemfulpe. MS. T. 7c . . fulle. MS. V. Fpemfulle saltem scribendum.

XXXIII. Mankýnn 7 lege Mankýnner quod sensu partitivo accipiendum.

XXXV. Fæðme ex Latinis necessarium: in eadem pagina Anglica subiecta sunt; ut pateat ex his illa conversa esse. Quod si secus esset, bene se haberet æðme.

SCA MARGARETA.

Wanleius duorum exemplarium huius passionis e bibliotheca Cottoniana mentionem fecit, unum MS. Tiberius A. xxxiii., quod hic, nunc A. iii., exhibui, alterum MS. Otho. B. xxxiii. quod non repperi. Idem aliud extare in bibliotheca Collegii Corp. Chr. Cant.

meminit, cuius initium Eſter Drihtnes ƿropunge ⁊ hiſ ærſte.
 þæt he of deaðe aſar Hælend Criſt on þam ƿagum hiſ halgan ge-
 þropodon for hiſ þæra micclan leofan lufan, atque finem Ealle hi
 hale ⁊ geſunde on heora ƿege ham gepænton. ⁊ upeſ Drihtnes
 ængles ƿider comen. ⁊ þa rapla underfengon ⁊ heo on heofone rice
 gehƿohton, ⁊ nu hi iſ mid Gode and mid eallum hiſ halgum. ⁊ ƿæp-
 hi puniað nu. ⁊ æfre punian ſceat in ealra ƿopulða ƿopulð a butan
 ende. Amen. Ex his patet quod verba attinet, non poſſe conferri
 illum librum Cantabrigienſium cum hoc noſtro.

Si ex scriptura codicis huiusce coniectura capienda est, non lingua corruptæ sæculum præ se fert, sed fortasse circa annum millesimum exaratus est. Neque vero grammaticam sive *Ælfricanam* sive *Raskianam* audit. Sunt omnia manifesta, pulchra, accurata, optime conservata, sed dialectus non quam legere solemus. Vel passim vel ubique articulus masculini generis *Se* pro feminino *Seo* usurpabatur; non semper sed plerumque adiectivus cum articulo in —a femininum exit, aliquando in —æ; illud correctori offensæ erat, qui *Seo* posuit; hoc autem non tetigit. Corrector unus, an essent duo, dubitavi; ita tamen locutus sum, quasi duo extiterint. Hic illic aliam recensioem versare videtur alter, vide fol. 75. a. 10, fol. 73. b. 31, fol. 72. b. 16; sæpissime alia uti dialecto, vide præsertim fol. 74. a. 3. Veri simile erit non simul omnes casuum terminationes desuevisse, quod et, opinor, ipsi libri testificantur. Inter alia adiectivum eall mature indeclinabilem evasisse, mihi persuasum est. Sed de his disputare alienum a proposito fuit.

Vitam Sæe Margaretae ex Actis Sanctorum exscribendam curavi, ut hic apponerem; sed parum utilitatis habitura videbatur; Anglo enim prodigiosa, mira, ornata placebant; Latinus auctor simplex humilis, inficetus. Multo propius accedit Anglica manifesto ex his nostris, vita siye passio desumpta, A.D. circa 1230, cum rhythmo atque alliteratione, scripta: cuius titulus "Seinte Marharete þe Meiden ant Martyr," e prelo iam iam proditura. Quo melius autem ingenium sæculi atque ecclesiæ perspicias, hic ea proferam, quæ de diabolò Margaretam vexante in Actis Sanctorum dicta sunt, ut cum Anglicis fol. 43. b. 19 composita ostendant, quanto ornatio et iucundior sit noster historicus. "Ecce, caput nequitiae cum mille nocendi artibus, variis machinationibus atque phantasticis præstigiis illam terrificare aggressus est, Quippe in draconis specie apparens, se in diversas formas transtulit atque ex ore simul

et naribus ignem teterrimum evomens, Dei famulam vorare nitebatur. Sancta autem Virgo istiusmodi phantasmata cernens, ad solitæ orationis arma cucurrit, signumque sanctæ crucis contra hostem depingens, his verbis auxilium deposcebat. Domine Iesu Christe tuorum militum propugnator, qui superbiam diaboli per crucis victoriam humiliasti; exurge in adiutorium mihi. Dic animæ meæ; Salus tua ego sum. Tu enim dixisti: Super aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem. Ad hanc igitur vocem antiquus coluber confusus recessit, nihilque mali contra Virginem exercere valuit." Locum suum tenuit Margareta in calendario Anglicano secus ac Thecla et Susanna: hæ autem in Missali commemorantur vel hodie.

Fol. 71. b. 6. Expectabas gode. 8. De Thecla videnda Acta Sanctorum Sept. 23: de Susanna Aug. 11. 9. Becode suprascriptum on ut sit beebodon; eodem atramento. 14. Riht; expectabas rihte; additum hie. 15. Geþpode additum deað for eall (sic) mannum; eodem atramento. 16. geþpnyrre; est ge literis minoribus intrusum. 17. zelæþ; suprascriptum a ut esset zelæþa, eodem atramento. 18. Post Margapeta eodem atramento scriptum pær. 19. Post 7 eodem atramento additum þone. 20. Postera manu additum o, ut feo esset: a prima manu pro feminino fe ubique habitum. 22. Seo sed o ex correctione. þæpa hæþenpa, si grammaticos audis. 26. Ex correctione pæf of þisan life: feo eodem atramento. 28. xv. eodem atramento suprascriptum firtýne. 29. Post hufe additum to beonne, eod. atr. 32. þý; suprascriptum am ut þam esset: eod. atr. 33. Correctum heafob, eod. atr.

Fol. 72. a. 5. Seo; sed o intrusum postea. 6. mine sed e ex manu correctoris (recentioris?). 7. Post aplearum additum forþýþpan (a vetustiore?). 8. min factum eod. atr. minna: mavisne lichoman? In mura dux literæ ultimæ a correctore (priori?) profecta. 9. Side? 10. An corrigendus MS. jþapienne; an inter infinitivum et participium nihil interfuit? Vid. "Spoon and Sparrow." 11. peolde; supra est pelde, eod. atr. 18. aplearja additum eod. atr. manna. 17. Se a correctore factum Seo. 20. Se halga suprascr. eod. atr. o ut sit Seo. 21. Post gebidde insertum me; verbum plerumque reflexivum est. 22. mægþhab; had a corrigente profectum sententiæ necessarium erat. 23. Seo; o e corr. 24. hi additum ealle. 26. kapeþne ultima litera recentior. 27. MS. potius forþpilbe. 28. min factum minne; et þin, þine (voluit þinne?) et lichaman ab emendatore. 32. tinteþgo cf. 72. b. 34,

74. b. 21; pro masculino habetur ut Islandicum est Tregi. 33. fþingan additum fþýðe; correctum Seo.

Fol. 72. b. 1. ~~Ante lechte~~ additum on. 2. Post þuf additum híz. 3. Post þ, hýne. 7. Post ealle, mid þe. 8. Correctum geseoþ þe hnacode, et gecpýlmed, (recentiore manu?). 9. Additum man. Pro leofan scriptum ƿullan; et (recentiore manu?) adilgian. 10. Se factum Seo. 13. Correctum eoƿenne; et 14. minne. Fuerat gehýpaþ. 15. Verba uncinulis inclusa (a recentiore?) deleta sunt. 17. Correctum (recentius?) minney lichaman. 18. Eod. atr. emend. mine. In Seo est o intrusum. 19. sæh additum up. 20. Correctum (a vetustiore?) þinne. 22. A correctore pultume et ungeƿæmedne, et 23. minne. 24. þe on þe zelean in rasura scripta, alius fortasse codicis collationem et linguam mutatam indicant. Blæda = blæde nominativus est. 28. Ab emendatore (priori?) minan ƿorðe. ne þu þiner fýlfe ne eart. 29. Ab eodem gebide. Cf. fol. 74. a. 14, 74. b. 12. Manningius ex Num. xxi. 7. gebide pro imperativo citat. Thorpius gebide Psalm. xlv. 13. in gebidde mutavit: quod non iure factum: habet quidem in eodem loco Spellmannus gebiddað, quæ scriptura usu venit; habentque Germani Bitten, sed potius ad Mæsogothos provocandum, apud quos constanter **BIÐGAN**; Quare autem Thorpius ducem suum Baskium § 230. cf. § 226. in hac re deseruerit, dicat ipse. Cum sit imperativus Mæsogothicus **BIDEI** (Matth. vi. 6) respondebit Bide, ut et respondent **BAÐ**, Bæd, **BEÐNM**, Bædon, in preterito, **BIÐANS**, Beðen in participio præteriti: ita apud Islandos Biðja, Bað, Baðum, Beðinn. Massmannus de terminatione secundæ personæ singularis imperativi verborum Gothicorum suspensus dubitabat, nota (?) apposita (p. 799.) Sed apparet hanc personam in verbis vocalem radices commutantibus omni terminatione carere, **ΓΛΓΓ**, **ΓΙΓ**, **ΛΕΤ**, **ΣΤΙΓΓ**, **ΥΛΙΚΠ**; in iis autem quæ in **-GAN** exeunt, **-EI** habere: et hoc Bidyan præsentis uti a ceteris temporibus alieno apud Islandos talia sunt Biðja, Sitja (cf. ad fol. 75. a. 14), Liggja, Þiggja, Fregna, "debilia" in præsentis, "robusta" in ceteris temporibus. Etiam minne correctum. 31. A vetustiore(?) þinne lichoman. 32. Ante gehýpaft, ne ut videtur rasura sublatum: finalis τ etiam a correctore in rasura. 33. Seo ab emendatore (antiquiore?). 34. Correctum minne eodem atramento. 35. Capceƿue, est finalis e ab emendatore.

Fol. 73. a. 1. Correctum eallne hýpa~~ne~~. Post handan additum

blefian. 3. Beo sed b semirasa est et eō scriptum ut sit eom; additum et hep inne: omnia eodem atramento. 4. A recentiore (?) poplæt. 5. Correctum pro biſt eapt; at quid profecimus? Etiam cpucana y deadra. 7. Correctum mine et 8. hī, atque 9. zefæh þuþh an. 10. Fuisse scriptum ðone videtur, sed ða in rasura. Mox correctum appat ealle hipe zebedu; an tanti erat? 12. Mutatum in zepuhte. 14. micelne rasura emendatum, sed hī non attigit, deest muð fortasse, *os eius globos ardentis spirabat*. 15. hīz in rasura: melius erat hine: post þa additum up: correctum ſþranglice (?). 16. Kapcepn additum e. 17. Se correctum Seo. In zebede videtur e finalis intrusa. Additum post Goð sælmihci et pro þæf datum þiſef. 20. þearpænd pro substantivo þearpung accipiendum, ut eapþoð. Vide Orient. Mirab. I. landbuenð pro landbuung. 21. Rasura corrigebat þýfne pilðdeope: mox mið þam emendatum et zebæð hīz to xp. 22. Scripserat hipe sed duas literas erasit corrector ultimas. 23. Seo cum o intrusa. Post pophte additum innan þæ[f] et sequitur 24. initio versus rasura cum seo pro fe. Sententia tamen non expedita; fuit se in þæt mutandum, ut ad tacen referretur. 26. Mutatum in heo zefeh: scripserat ſpīlc ſpa. Correctum ſittende ſpīlcne anne. 27. Leges gebundene. 28. Legendum hine. Post zebæð additum hī ut sit, quemadmodum solet, reflexivum. Si legitur him gebiddan Oros. VI. i. = p. 472. 8. ed. Th. putes him accusativum deterioris sæculi esse pro hine: accusativus certe est Homil. I. 570 bis. 576. si fides editori. 29. Ante þu eapt supra scriptum cūst quod inquietam theologiam olet. tþymnýſſe non turbatum, cf. fol. 74. b. 23, fol. 75. a. 9. Quod in lingua Mæsogethica respondeat est terminatio -**NASSns**; cavendum igitur ne nimis grammaticam nostram prementes corruptelam arguamus ubi nulla fuerit: erat etiam apud Gothos masculini generis. 30. Correctum minne. 31. blopiende sed i erasa. Correctum mine, et pro zeſeombe positum anliht. Quid igitur? 34. Post zebæð additum, ut supra 28, hī: þa in þaſ (?) obscurius scriptum est mutatum.

Fol. 73. b. 2. Correctum minne, et 3. þinne bis: aðylgian ubi expectabas aðylge. 4. tacen in tacne correctum. 5. þinne correctum, si correctio est, nec potius diversæ dialecti. 6. Seo sed o inserta. Pro þa þane a correctore: quis unquam þa pro masculino singulari accepit? Post deoſol þa additum nihil adiuvat sententiam. 8. Correctum ſpýpan. 10. ſcinende et mið þam. 16. Seo sed o

inserta. 18. Sententia gecyþan postulabat: stat þeopen. 19. Ex hƿendpa fecit gehƿendpa. Seo culþræ, sed o est inserta. 20. Correxīt axa, videt fol. 73. 2. toce non sollicitabat. 21. ealle corrector. 22. Seo sed o inserta. 24. þeop supra additum þe, ut fiat femininum: item ahepe et þinne et minan. 25. Seo, o intrusa. 26. Emendatum ƿƿpan; pro þ, ƿ fe; pro an ongan, onan; pro Manegpa, Manigne. 27. Pro ƿoþræstpa manna, ƿoþræstna man. 28. min ege absque emendatione stat. 29. Emendatum minne. 30. Post soþræfneffe (*sic*) additum peopc et si recte capio emendatum Ic hine (?) ableonde fram hepa gerasan. 31. Pro snýttro substitutam gefælpæ. 33. Cum per fýngian auctorem suum verteret, lapsus est; melius interpres recentior in "Seinte Marharete," ilke bigon to ƿeien ant to ƿuren. 35. Corrigendum erat tobƿecene sed hoc prætermissum; ut plurima alia.

Fol. 74. a. 2. Verba ab ƿ ad gebiþ linea notata sunt, credo, quia sensum idoneum non præbent. 3. Se supra additum o. Saga mutatum in ƿegc; cende in gecende. Recensio hæc est potius quam, si quando peccatum erat, emendatio. Se factum Seo idque ægre. 7. fecga in fecgæ mutatum. 10. ƿe in ƿeo conversum: post þone additum ƿælhƿeopan. 11. gehet, sed ge sublatum. 13. tacen additum e. 14. Hac vice gebiþ þe a prima profectum est manu. Se factum Seo. 15. min in mine (non minue) mutatum. 16. hi, ni fallor, scriptum erat hƿg sed litera per rasuram sublata et up additum. 17. fýþþan linea notatum et supra hio scriptum: nýxtan etiam eodem modo signatum. Se in Seo commutatum. 20. mine lichaman ƿ minpe a correctore. 23. Post býden additum þa. Se relictum et Ðrihten. 25. þuf; ut videtur, þufne scripserat. 26. bæpe ab emendatore. unafppungende linea notatum; quod facillimum fuit, upafppungendum, noluit. 27. Fuerat ealle, ni fallor, eallæ. 29. Nominativus in -neffe solœcismus non videbatur. 30. tƿo etiam præteritum: sed ante culþne nimis sollicitè an illatum. 34. þe supervacaneum est. 35. Ante bletfod datum ge.

Fol. 74. b. 1. Post pæf additum þa. 2. þuph in ƿop mutatum. 3. tƿo relictum sed 4. ƿƿpan ƿ cildan quamvis butan sæpissime cum nominativo construatur. 5. ƿeolða. 7. Rasura hƿe correxit: pro accusativo dativus usurpabatur, ut apud nos hodie. 8. ƿealþaf stat. 9. þinne ƿeopa nu ab emendatore: qui ƿeopan cupiunt, sibi ipsis id debeant. 10. Post englum additum mƿd þe. 11. ape, *parce*, sed scriptum fuerat aƿge. 12. minna gaft him emendatum

et bide quoque datum; cf. fol. 72. b. 29. Se cpyllepe cf. Se cpylpa fol. 75. a. 26. Prius autem genuinum est. 13. Se præteritum 14. ~~heofenan~~ billatum. 15. Scriptum fuerat minne bena: rasura subventum. 16. hpa mutatum in hpe, unde quid profecit? 18. zesfynge emendatum, id est, zesfynce: in hpylcne duæ literæ ultimæ rasura deletæ, et hpylcan emendatum. 19. Pro je, reo alter. 20. Sententia postulabat minej. 21. tintpezan emendatum. 22. næpdeþ (intellige nædeþ) hoc modo emendatum mai...a (maciaþ?). 24. Post bide ðuhten additum. 25. mine þpopynge emendavit. 30. zecýþe ab emendatore et additum hif bene post ðuhten. 31. þunpe in rasura, ubi, ni fallor, steterat þunpode. Post 7 additum an. 32. zemýnðest emendatum.

Fol. 75. a. 1. englaþ maluit alter. 2. ðuhtene correxit. 5. ahþuneþ; a videtur inferta: þine emendatum, ut et in 7. ubi etiam genealæþ. 8. Post se rasura in qua fuerat scriptum miclan aut miclum. 10. Verba 7 næniz ad fæmnan 7 linea subducta damnata: quod theologiæ, puto, erat. 11. þinne emendatum: teapum azotennefle Hebraicum potius quam Anglicum: corrigas sis teapa. 14. 7ite ab emendatore: Site datur (Marc. xii. 36) sed rationi linguæ (vid. ad fol. 72. b. 29) convenientius Sit, quod et Mæsogothica habent eodem loco. 19. Pro se correxit þur; debuerat þu. Dedit quoque gepulþaðest et gepunþaðest. Id grammaticam spectat: cf. præteritum verbi apud Raskium pp. 71, 82, ed. Th. Nec tamen dubitari potest quin antiquior forma secundæ personæ in -sti exierit, ut Latinum Vidisti; quod fere integrum conservatum apud nos ipsos vel hodie; ut "Thou knewest not," atque in verbis, quæ vocalem radiceis mutant, apud Mæsogothos (Massmann. p. 801), æque ac aliis. 20. 7uxaþ emendatum. 7 gebed in þam gebede mutatum; æfteþ quidem cum dativo construi accepimus; sed **ÆFAK**, et Isl. Eptir accusativum etiam admittunt. 21. In hpe duæ ultimæ erasæ dant literæ hi. Grammatici illud damnaturi sunt; an igitur sunt Acc. Dat. me, þe, ur, eoy corruptelæ nomine arguenda? Omnes ubique linguæ ab exemplari vetustissimo defecere. In ahþæpde h erasa est; etiam Vlphilas **KAISGAN** scripsit. Post genim nu additum. 22. Pro zecpelle, ofyleh me, quod, ut alia, recensionem indicat. 23. Post zeapð prætulit 7 he cþ. ne gebede ic þæt. In haliz gebedef fæmne nihil videbatur molesti. 24. Seo corrector. 28. 7punde idem. 29. Post þusenð additum manega. 35. Pro ponn maluit pann.

Fol. 75. b. 1. onhjunon correxit, relicto priore ze. 3. gepunpe maluit, et 4. beo. 5. Pro he aliud quid erat scriptum, credo hit. 6. hīpa mutatum in heo. 7. apptane. 8. hī fuerat hit; fcpun in fcpune mutatum, etsi on sæpissime cum accusativo construitur; þ in þe. 9. Pro hit, hio; pro sīþ, zodesf. Sīdeþfull mann *Vir moratus* occ. Homil. I. 596. vs. 31. Cf. Islandicum Siðaðr. 14. In Actis Sanctorum etc. Iul. 20. 15. Pro pesaþ oubþrýpðað posuit alter beon bliðe. Nonne diversa fuit dialectus? 16. hīpe emendatum in hīæ, zemundoþ mutatum in zemundýr a recentiore, ut videtur. Idem 17. zesihþe maluit.

DE GENERATIONE HOMINVM.

Versionem, ut dicunt, vel potius eadem sæculi recentioris lingua reperire licet in "Popular Treatises on Science," London, 1841, p. 138, line 38.

Vs. 6. lege ꝛcýrtran. V. 8. lege zneapað. V. 14. nþam, ita MS.

MAMBRES MAGICVS.

Mambres II. Timoth. iii. 8. lectio est plurimarum versionum Italicarum, Vlpilæ, patrumque.

Vs. 2. heaz hic pro *veneficus*, *magicus* sumendus; nostrum HΛG. V. 7. ꝓliceþa? ꝓlæþa? MS. Est autem nostrum SLX, Islandicum Slægr, Germanicum Schlau.

In his tribus ultimis formam servavi literarum: in "Orientis Mirabilia" non licuit, cum duobus codicibus uterer; in "Epistola Alexandri" idem vellem factum, sed sero commode fieri posse rescivi.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

